

**Drugo vmesno poročilo  
o uvajanju, spremljanju in evalvaciji prilagojenega  
izobraževalnega programa osnovne šole z  
enakovrednim izobrazbenim standardom  
za otroke z avtističnimi motnjami**

šolsko leto: 2018/2019, 2019/2020  
(četrto in peto leto izvajanja programa)

**Drugo vmesno poročilo o uvajanju, spremljanju in evalvaciji prilagojenega izobraževalnega programa osnovne šole z enakovrednim izobrazbenim standardom za otroke z avtističnimi motnjami**

**Četrto in peto leto izvajanje programa (4. in 5. razred) v šolskih letih 2018/2019 in 2019/2020**

**Avtorica poročila:** Andreja Vouk

**Metodološka analiza:** dr. Tomi Deutsch

**Sodelavke pri spremljavi:**

Sonja Dobravc, Vesna Vršič, Brigita Pinter, Andreja Vouk, dr. Nina Novak, mag. Simona Rogič Ožek, dr. Sandra Mršnik, Petra Košnik

**Strokovno vodenje naloge:**

mag. Renata Zupanc Grom

**Strokovni pregled:**

dr. Tanja Rupnik - Vec

**Izdajatelj:** Zavod Republike Slovenije za šolstvo

**Za izdajatelja:** dr. Vinko Logaj

Spletna izdaja

Ljubljana, 2022

Publikacija ni plačljiva

Publikacija je objavljena na povezavi: [www.zrssi.si/pdf/2vmesno-porocilo-avtisticne-motnje.pdf](http://www.zrssi.si/pdf/2vmesno-porocilo-avtisticne-motnje.pdf)

---

Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani

**COBISS.SI-ID** [104240899](https://nuk.uzd.si/COBISS.SI-ID/104240899)

**ISBN** 978-961-03-0685-6 (PDF)

## Kazalo vsebine

<b>1. Uvod</b> .....	<b>4</b>
1.1 Formalni okvir uvajanja, spremljanja in evalvacije novega programa .....	4
1.1.1 Trajanje posodabljanja.....	5
1.1.2 Vzgojno-izobraževalne organizacije, v katerih potekata uvajanje in spremljanje, in način izbiranja vzgojno-izobraževalnih organizacij .....	5
1.2 Opredelitev ciljev izboljšav in kriterijev za ugotavljanje doseganja teh ciljev .....	6
<b>2. Metode raziskovanja</b> .....	<b>8</b>
2.1 Metode zbiranja podatkov .....	8
2.2 Metodologija zbiranja in analize podatkov .....	9
<b>3 Rezultati in interpretacija rezultatov po posameznih ciljih spremljave</b> .....	<b>12</b>
3.1 Cilj 1: Ugotoviti, v kolikšni meri učitelji zagotavljajo ustrezno učno okolje, skladno s programom .....	12
3.2 Cilj 2: Ugotoviti, v kolikšni meri so pristopi in načini poučevanja, ki jih uporabljajo učitelji, skladni s programom .....	16
3.3 Cilj 3: Ugotoviti, v kolikšni meri učitelji učijo komunikacijske veščine skladno s programom .....	19
3.4 Cilj 4: Ugotoviti, v kolikšni meri učitelji učijo socialne veščine skladno s programom .....	21
3.5 Cilj 5: Ugotoviti, v kolikšni meri učitelji izvajajo podaljšano bivanje skladno s programom .....	23
3.6 Cilj 6: Ugotoviti, ali strokovni delavci v individualiziranem programu načrtujejo aktivnosti za uravnavanje vedenja .....	27
3.7 Cilj 7: Ugotoviti, v kolikšni meri učenci napredujejo na učnem področju ter na področjih socialnih in komunikacijskih veščin.....	28
3.8 Cilj 8: Ugotoviti, v kolikšni meri učitelji uporabljajo prilagoditve pri preverjanju in ocenjevanju znanja za otroke z avtističnimi motnjami.....	28
3.9 Cilj 9: Ugotoviti, kakšna so mnenja in izkušnje razrednikov s programom .....	33
3.10 Cilj 10: Ugotoviti, kakšna so mnenja ravnateljev o programu, ki se izvaja v zavodu, ki ga vodijo, in njihove izkušnje z njim .....	48
3.11 Cilj 11: Ugotoviti, kakšna so mnenja staršev otrok o programu, v katerega so vključeni njihovi otroci, in izkušnje z njim .....	57
3.12 Cilj 12: Ugotoviti, ali učenci z avtističnimi motnjami v prilagojenem programu z enakovrednim izobrazbenim standardom dosegajo primerljive standarde znanja pri nacionalnem preverjanju znanja v 6. in 9. razredu kot učenci v drugih prilagojenih programih z enakovrednim izobrazbenim standardom.....	72
<b>4 Sklepi in predlogi izboljšav za vsak posamezni cilj</b> .....	<b>73</b>
<b>Kazalo tabel</b> .....	<b>83</b>
<b>Priloge</b> .....	<b>88</b>

## **1. Uvod**

### **1.1 Formalni okvir uvajanja, spremljanja in evalvacije novega programa**

Zakon o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami (ZUOPP-1), ki smo ga začeli uporabljati 1. 9. 2013 in opredeljuje otroke z avtističnimi motnjami kot novo skupino otrok s posebnimi potrebami, je bil podlaga za oblikovanje novih programskih dokumentov, ki opredeljujejo vzgojno-izobraževalno delo z otroki z avtističnimi motnjami.

Strokovni svet RS za splošno izobraževanje je 27. 3. 2014 v skladu s 25. členom Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (Ur. l. RS, št. 16/07-UPB, 118/06-ZUOPP-A, 36/08, 58/09, 64/09-popr., 65/09-popr. in 20/11, 40/12-ZUJF in 57/12-ZPCP-2D) sprejel Prilagojeni izobraževalni program osnovne šole z enakovrednim izobrazbenim standardom za otroke z avtističnimi motnjami, kot ga je predlagal Zavod RS za šolstvo. Prilagojeni izobraževalni program osnovne šole z enakovrednim izobrazbenim standardom za otroke z avtističnimi motnjami je tako postal novi javno veljavni vzgojno-izobraževalni program v Sloveniji. Strokovni svet je predlagal spremljavo izvajanja. Ministrica za izobraževanje, znanost in šport je 20. 2. 2015 na podlagi drugega odstavka 16. člena Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (Ur. l. RS, št. 16/07-UPB5, 36/08, 58/09, 64/09, 65/09, 20/11, 40/12-ZUJF in 57/12-ZPCP-2D) izdala sklepe o določitvi izvajalcev prilagojenega izobraževalnega programa za osnovne šole z enakovrednim izobrazbenim standardom za otroke z avtističnimi motnjami. S temi sklepi je določila izvajalce: Zavod za gluhe in naglušne Ljubljana, Center za komunikacijo, sluh in govor Portorož ter Center za sluh in govor Maribor.

Ministrica za izobraževanje, znanost in šport je 16. 3. 2017 na podlagi 223. člena Zakona o splošnem upravnem postopku (Ur. l. RS, št. 24/06 – uradno prečiščeno besedilo, 105/06 – ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10 in 82/13) po uradni dolžnosti izdala Sklep o pripravi načrta posodabljanja prilagojenega izobraževalnega programa osnovne šole z enakovrednim izobrazbenim standardom za otroke z avtističnimi motnjami.

Na podlagi tega sklepa je Zavod RS za šolstvo pripravil Načrt o uvajanju, spremljanju in evalvaciji prilagojenega izobraževalnega programa osnovne šole z enakovrednim izobrazbenim standardom za otroke z avtističnimi motnjami, ki ga je Strokovni svet RS za splošno izobraževanje sprejel 19. 10. 2017.

V nadaljevanju predstavljamo drugo vmesno poročilo o uvajanju, spremljanju in evalvaciji prilagojenega izobraževalnega programa osnovne šole z enakovrednim izobrazbenim standardom za otroke z avtističnimi motnjami za četrto in peto leto izvajanja programa, v četrtem in petem razredu v šolskih letih 2018/2019 in 2019/2020.

### **1.1.1 Trajanje posodabljanja**

Po 2. členu Pravilnika o posodabljanju vzgojno-izobraževalnega dela (Ur. l. RS, št. 7/14, 27/17 in 47/19) posodabljanje vzgojno-izobraževalnega dela vključuje uvajanje, spremljanje in evalvacijo. Spremljamo izvajanje programa s prvo generacijo vpisanih otrok v vseh treh izobraževalnih zavodih, ki izvajajo ta program, od prvega do devetega razreda.

V šolskem letu 2019/2020 smo zaradi spremenjenih pogojev v času spremljave, na predlog strokovnega sveta, ki je bil podan na 202. seji, dne 17. 10. 2019, v spremljavo vključili tudi tiste učence, ki so v oddelek prišli naknadno.

### **1.1.2 Vzgojno-izobraževalne organizacije, v katerih potekata uvajanje in spremljanje, in način izbiranja vzgojno-izobraževalnih organizacij**

Tri vzgojno-izobraževalne organizacije in sicer Zavod za gluhe in naglušne Ljubljana, Center za komunikacijo, sluh in govor Portorož ter Center za sluh in govor Maribor že vrsto let izvajajo dva ločena prilagojena izobraževalna programa osnovne šole z enakovrednim izobrazbenim standardom. Gre za prilagojeni izobraževalni program osnovne šole z enakovrednim izobrazbenim standardom za otroke z govorno-jezikovnimi motnjami ter prilagojeni izobraževalni program osnovne šole z enakovrednim izobrazbenim standardom za gluhe in naglušne otroke. Oba programa izvajajo ločeno, kar pomeni, da so otroci z govornimi in jezikovnimi motnjami razporejeni v ločene razrede, posebej gluhi in naglušni prav tako. Veliko otrok, ki so bili v preteklosti usmerjeni v prilagojeni izobraževalni program osnovne šole z enakovrednim izobrazbenim standardom za otroke z govorno-jezikovnimi motnjami, je bilo opredeljenih tudi kot otroci z avtističnimi motnjami, zato se je pokazala potreba po novem prilagojenem izobraževalnem programu osnovne šole z enakovrednim izobrazbenim standardom za otroke z avtističnimi motnjami, v katerem bi se v ustreznem učnem okolju izobraževali otroci z avtističnimi motnjami. Posamezni strokovni delavci omenjenih vzgojno-izobraževalnih zavodov so pri oblikovanju novega prilagojenega programa z enakovrednim izobrazbenim standardom za otroke z avtističnimi motnjami intenzivno sodelovali, saj so s svojimi izkušnjami, kako vzgajati in izobraževati otroke z avtističnimi motnjami, bistveno prispevali tudi h kakovosti programa.

Uvajanje in spremljanje novega prilagojenega izobraževalnega programa osnovne šole z enakovrednim izobrazbenim standardom za otroke z avtističnimi motnjami se je začelo v teh vzgojno-izobraževalnih zavodih skladno s sklepom ministrice za izobraževanje, znanost in šport, ki je 20. 2. 2015, na podlagi drugega odstavka 16. člena Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (Ur. l. RS, št. 16/07-UPB5, 36/08,58/09, 64/09, 65/09, 20/11, 40/12-ZUJF in 57/12-ZPCP-2D), izdala sklepe o določitvi izvajalcev prilagojenega izobraževalnega programa za osnovne šole z enakovrednim izobrazbenim standardom za otroke z avtističnimi motnjami. S temi sklepi je določila izvajalce: Zavod za gluhe in naglušne Ljubljana, Center za komunikacijo, sluh in govor Portorož ter Center za sluh in govor Maribor. Našteti izobraževalni zavodi so začeli v skladu s sklepi izvajati navedeni izobraževalni program v prvem razredu v šolskem letu 2015/16.

Posodabljanje zajema uvajanje, spremljanje in evalvacijo novega javno veljavnega vzgojno-izobraževalnega programa, ki ga je sprejel Strokovni svet RS za splošno izobraževanje dne 27. 3. 2014 v skladu s 25. členom Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (Ur. l. RS, št. 16/07-UPB, 118/06-ZUOPP-A, 36/08, 58/09, 64/09-popr., 65/09-popr. in 20/11, 40/12-ZUJF in 57/12-ZPCP-2D). Strokovni svet je predlagal spremljavo izvajanja. Ker gre pri posodabljanju tega programa predvsem za uvajanje in spremljanje in ne za izboljšave in evalvacijo, bomo v nadaljevanju predstavili merljive cilje spremljave in kriterije za ugotavljanje teh ciljev.

## **1.2 Opredelitev ciljev izboljšav in kriterijev za ugotavljanje doseganja teh ciljev**

Globalne cilje ter raziskovalna vprašanja spremljave iz *Načrta uvajanja, spremljanja in evalvacije programa* smo preoblikovali v dvanajst raziskovalno-operativnih ciljev. Iz načrta je razvidno, da je spremljanje programa skladno z načrtom uvajanja, spremljanja in evalvacije programa.

### **Cilji**

**1. Ugotoviti, v kolikšni meri učitelji zagotavljajo ustrezno učno okolje skladno s programom**

Kazalnika: Rezultat na opazovalni lestvici učno okolje ter analiza odgovorov strokovnih delavcev na 1. in 3. vprašanje v polstrukturiranem intervjuju.

Kriterija: Večina opazovanih elementov na lestvici učno okolje se izvaja skladno s programom. V odgovorih strokovni delavci navajajo, da izvajajo dejavnosti za preprečevanje nezaželenega vedenja in za ustvarjanje varnega in predvidljivega okolja.

**2. Ugotoviti, v kolikšni meri so pristopi in načini poučevanja, ki jih uporabljajo učitelji, skladni s programom**

Kazalnik: Rezultat na opazovalni lestvici pristopi in načini poučevanja.

Kriterij: Večina opazovanih elementov na lestvici pristopi in načini opazovanja se izvaja skladno s programom.

**3. Ugotoviti, v kolikšni meri učitelji učijo komunikacijske veščine skladno s programom**

Kazalnik: Rezultat na opazovalni lestvici komunikacijske veščine.

Kriterij: Večina opazovanih elementov na lestvici komunikacijske veščine se izvaja skladno s programom.

**4. Ugotoviti, v kolikšni meri učitelji učijo socialne veščine skladno s programom**

Kazalnik: Rezultat na opazovalni lestvici socialne veščine.

Kriterij: Večina opazovanih elementov na lestvici socialne veščine se izvaja skladno s programom.

**5. Ugotoviti, v kolikšni meri učitelji izvajajo podaljšano bivanje skladno s programom**

Kazalnik: Rezultat na lestvici podaljšano bivanje ter analiza odgovorov strokovnih delavcev na 2. in 4. vprašanje v polstrukturiranem intervjuju.

Kriterija: Večina opazovanih elementov na lestvici podaljšano bivanje se izvaja skladno s programom. V odgovorih strokovni delavci navajajo, da v času podaljšanega bivanja za

posamezne učence izvajajo dejavnosti za preprečitev nezaželenega vedenja ter za ustvarjanje varnega in predvidljivega okolja.

**6. Ugotoviti, ali strokovni delavci v individualiziranem programu načrtujejo aktivnosti za uravnavanje vedenja**

Kazalnik: Vsebina individualiziranih programov otrok z avtističnimi motnjami glede na načrtovane dejavnosti za uravnavanje vedenja pri pouku in pri podaljšanem bivanju.

Kriterij: V individualiziranem programu vsakega učenca so zapisane dejavnosti za uravnavanje vedenja pri pouku in pri podaljšanem bivanju.

**7. Ugotoviti, v kolikšni meri učenci napredujejo na učnem področju ter na področjih socialnih in komunikacijskih veščin**

Kazalnik: Evalvacije napredka posameznega učenca.

Kriterij: Večina učencev izkazuje napredek na učnem področju ter na področjih socialnih in komunikacijskih veščin.

**8. Ugotoviti, v kolikšni meri učitelji uporabljajo prilagoditve pri preverjanju in ocenjevanju znanja za otroke z avtističnimi motnjami**

Kazalnik: Rezultat na vprašalniku za razrednike.

Kriterij: Učitelji v večini primerov prilagodijo preverjanje in ocenjevanje znanja.

**9. Ugotoviti, kakšna so mnenja razrednikov o programu in njihove izkušnje z njim**

Kazalnika: Mnenja in izkušnje razrednikov ter analiza odgovorov strokovnih delavcev na 5. in 6. vprašanje v polstrukturiranem intervjuju.

Kriterija: Večinoma pozitivna mnenja in izkušnje razrednikov. V odgovorih strokovni delavci opredelijo morebitne težave ter pomembne poudarke pri izvajanju Programa.

**10. Ugotoviti, kakšna so mnenja ravnateljev o programu, ki se izvaja v zavodu, ki ga vodijo, in njihove izkušnje z njim**

Kazalnik: Mnenja in izkušnje ravnateljev.

Kriterij: Večinoma pozitivna mnenja in izkušnje ravnateljev.

**11. Ugotoviti, kakšna so mnenja staršev otrok o programu, v katerega so vključeni njihovi otroci, in njihove izkušnje z njim**

Kazalnik: Mnenja in izkušnje staršev.

Kriterij: Večinoma pozitivna mnenja in izkušnje.

**12. Ugotoviti, ali učenci z avtističnimi motnjami v prilagojenem programu z enakovrednim izobrazbenim standardom dosegajo primerljive standarde znanja pri nacionalnem preverjanju znanja v 6. in 9. razredu kot učenci v drugih prilagojenih programih z enakovrednim izobrazbenim standardom**

Kazalnik: Skupno povprečje odstotnih točk iz preverjanih predmetov pri nacionalnem preverjanju znanja v 6. in 9. razredu.

Kriterij: Primerljivo povprečje odstotnih točk.

## 2. Metode raziskovanja

### 2.1 Metode zbiranja podatkov

Pri raziskovanju smo kot metode zbiranje podatkov uporabili:

- 1 opazovanje (opazovalne lestvice),
- 2 spraševanje (vprašalniki, polstrukturirani intervju),
- 3 analiza učne dokumentacije.

V nadaljevanju navajamo instrumente, ki so bili uporabljeni za preverjanje uresničevanja ciljev spremljave.

- Cilji od 1 do 5: Opazovalne lestvice od 1 do 4 (priloga 1) in polstrukturirani intervju (priloga 8). V šolskem letu 2018/2019 sta opazovanje opravila trikrat letno dva opazovalca, ki sta po končanem opazovanju uskladila ocene. Po vsakem opazovanju je bil opravljen polstrukturirani intervju s timom strokovnih delavcev. V šolskem letu 2019/2020 je bilo opazovanje opravljeno enkrat z dvema opazovalcema, ki sta po končanem opazovanju uskladila ocene. Dve nadaljnji predvideni opazovanji v šolskem letu 2019/2020 smo zaradi spremenjenih pogojev, povezanih s Covid-19, nadomestili z analizo učne dokumentacije (učna priprava, evalvacija izvedene ure na daljavo) in vnosom podatkov v opazovalne lestvice.

Cilj 6: Pregled individualiziranih programov otrok, vključenih v spremljavo, z vidika načrtovanja dejavnosti za uravnavanje vedenja pri pouku in pri podaljšanem bivanju. Ob vsakem obisku vzgojno-izobraževalnega zavoda so svetovalke pregledale individualizirane programe otrok in svoje ugotovitve glede vključitve dejavnosti za uravnavanje vedenja pri pouku in pri podaljšanem bivanju zapisale.

- Cilj 7: Obrazec za evalvacijo napredka. Podatke iz obrazca za evalvacijo napredka učenca prvič pridobimo po treh letih izvajanja programa, drugič po petih letih izvajanja programa, tretjič po sedmih letih izvajanja programa ter četrtič po devetih letih izvajanja programa. V šolskem letu 2019/2020 zaradi spremenjenih pogojev, povezanih s Covid-19, teh podatkov nismo uspeli pridobiti. Pridobitev podatkov načrtujemo v šolskem letu 2020/2021.
- Cilja 8 in 9: Anketni vprašalnik za razrednike o mnenjih in izkušnjah pri izvajanju prilagojenega izobraževalnega programa z enakovrednim izobrazbenim standardom za otroke z avtističnimi motnjami ter o izvajanju prilagoditev pri preverjanju in ocenjevanju znanja (priloga 2 in priloga 5) ter polstrukturirani intervju (priloga 8). Vprašalnik smo uporabili ob koncu vsakega šolskega leta. Polstrukturirani intervju je bil s timom strokovnih delavcev opravljen po vsakem opazovanju.



- Cilj 10: Anketni vprašalnik za ravnatelje o mnenjih in izkušnjah pri izvajanju prilagojenega izobraževalnega programa z enakovrednim izobrazbenim standardom za otroke z avtističnimi motnjami (priloga 3 in priloga 6). Vprašalnik smo uporabili ob koncu vsakega šolskega leta.
- Cilj 11: Anketni vprašalnik za starše o mnenjih in izkušnjah pri izvajanju prilagojenega izobraževalnega programa z enakovrednim izobrazbenim standardom za otroke z avtističnimi motnjami (priloga 4 in priloga 7). Vprašalnik smo uporabili ob koncu vsakega šolskega leta.
- Cilj 12: Dosežki učencev v prilagojenih programih z enakovrednim izobrazbenim standardom v 6. in 9. razredu, pridobljeni na Državnem izpitnem centru. Pridobitev podatkov načrtujemo v šolskem letu 2020/2021.

## **2.2 Metodologija zbiranja in analize podatkov**

Pri raziskovanju smo izvedli kvantitativno in kvalitativno analizo podatkov. Za analizo pridobljenih podatkov iz vprašalnikov in opazovalnih lestvic smo uporabili izračun frekvenc, pri intervjujih in individualiziranih programih pa smo analizirali odgovore.

Udeleženci spremljanja so bili učenci, ki so bili v šolskih letih od 2015/2016 do 2019/2020 usmerjeni v prilagojeni izobraževalni program z enakovrednim izobrazbenim standardom za otroke z avtističnimi motnjami. Poleg otrok so bili udeleženci spremljanja tudi strokovni delavci, ki so izvajali vzgojno-izobraževalno delo v programu, vodstveni delavci in starši otrok, vključenih v program.

V šolskem letu 2018/2019 je potekala spremljava v skladu z načrtom spremljave. Podatke smo pridobili s pomočjo vseh predvidenih instrumentarijev spremljave (opazovalne lestvice, vprašalniki, pregled individualiziranih programov in polstrukturirani intervjuji).

V šolskem letu 2019/2020 smo pridobili podatke s pomočjo opazovalnih lestvic, vprašalnikov, pregledom individualiziranih programov in polstrukturiranih intervjujev. Realizirali smo eno opazovanje. Dve nadaljnji opazovanji smo zaradi spremenjenih pogojev, povezanih s Covid-19, nadomestili z analizo učne dokumentacije (učna priprava, evalvacija izvedene ure na daljavo) in podatke vnesli v opazovalne lestvice. Pri zastavljanju vprašanj učiteljem smo izhajali iz tega, da so izobraževanje na daljavo izvajali ob uporabi različnih video konferenčnih srečanj. Odgovore učiteljev so opazovalci upoštevali pri izpolnitvi opazovalnih lestvic 1, 2, 3, in 4.

### **Opis populacije**

V šolskem letu 2018/2019 smo spremljali izvajanje vzgojno-izobraževalnega procesa v četrtem razredu ter v šolskem letu 2019/2020 v petem razredu prilagojenega izobraževalnega programa z enakovrednim izobrazbenim standardom za otroke z avtističnimi motnjami v vseh treh zavodih.

V šolskem letu 2018/2019 smo v Centru za komunikacijo, sluh in govor Portorož in v Centru za sluh in govor Maribor opazovali po en oddelek. V Zavodu za gluhe in naglušne Ljubljana smo opazovali

dva oddelka. V opazovanih oddelkih so bili vključeni učenci, ki so bili v šolskem letu 2015/2016 usmerjeni v prvi razred. V posameznih letih se je število otrok v oddelkih spreminjalo, saj so se jim pridružili na novo usmerjeni učenci, ali pa so oddelke zapustili tisti učenci, ki so bili preusmerjeni v drug program. V Centru za komunikacijo, sluh in govor Portorož ter v Centru za sluh in govor Maribor so izvajali program v kombiniranem oddelku, medtem ko so v Zavodu za gluhe in naglušne v četrtem razredu oblikovali dva oddelka, saj se je povečevalo število otrok, ki so bili usmerjeni v program.

V šolskem letu 2018/2019 so bili v opazovanem oddelku v Centru za sluh in govor Maribor poleg enega učenca četrtega razreda usmerjeni še štirje učenci tretjega razreda. V Centru za komunikacijo, sluh in govor Portorož pa so bili poleg dveh učencev četrtega razreda usmerjeni štirje učenci tretjega razreda. V Zavodu za gluhe in naglušne Ljubljana sta bila opazovana dva oddelka. V enem oddelku so bili trije učenci, ki smo jih opazovali od prvega razreda, in še dva učenca, ki sta se v oddelek vključila v šolskem letu 2018/2019. V drugem oddelku je bil en učenec, ki smo ga opazovali od prvega razreda, in še trije učenci, ki so se v oddelek vključili v šolskem letu 2018/2019.

V šolskem letu 2019/2020 smo v Centru za komunikacijo, sluh in govor Portorož in v Centru za sluh in govor Maribor opazovali po en oddelek. V Zavodu za gluhe in naglušne Ljubljana pa smo opazovali tri oddelke. V opazovanih oddelkih so bili vključeni učenci, ki so bili v šolskem letu 2015/16 usmerjeni v prvi razred. V posameznih letih se je število otrok v oddelkih spreminjalo, saj so se jim pridružili na novo usmerjeni učenci ali pa so jih zapustili tisti učenci, ki so bili preusmerjeni v drug program. V Centru za komunikacijo, sluh in govor Portorož ter v Centru za sluh in govor Maribor so izvajali kombinirani pouk, medtem ko so v Zavodu za gluhe in naglušne v petem razredu oblikovali tri oddelke, saj se je povečevalo število otrok, ki so bili usmerjeni v program.

V šolskem letu 2019/2020 so bili v opazovanem oddelku v Centru za sluh in govor Maribor poleg enega učenca petega razreda usmerjeni še štirje učenci četrtega razreda. V Centru za komunikacijo, sluh in govor Portorož pa so bili poleg dveh učencev petega razreda usmerjeni še trije učenci četrtega razreda. V Zavodu za gluhe in naglušne Ljubljana so bili opazovani trije oddelki. V enem oddelku sta bila dva učenca, ki smo jih opazovali od prvega razreda, in še dva učenca, ki sta se v oddelek vključila v šolskem letu 2018/2019. V drugem oddelku je bil en učenec, ki smo ga opazovali od prvega razreda, in še trije učenci, ki so se v oddelek vključili v šolskem letu 2018/2019, v tretjem oddelku so bili na novo vključeni štirje učenci. Opazovali smo vse učence petega razreda v vseh treh oddelkih.

Število opazovanih učencev v posameznih zavodih v šolskih letih 2018/2019 in 2019/2020

<i>VIZ/šolsko leto</i>	2018/2019	2019/2020
Center za sluh in govor Maribor	1	1
Center za komunikacijo, sluh in govor Portorož	2	2
Zavod za gluhe in naglušne Ljubljana	9	12
<i>Skupaj učencev</i>	12	15

Poleg učencev so bili udeleženci spremljave tudi strokovni in vodstveni delavci v vzgojno-izobraževalnih zavodih, ki izvajajo program. V šolskem letu 2018/2019 smo dobili tri izpolnjene

vprašalnike za razrednike in tri izpolnjene vprašalnike za ravnatelje. V šolskem letu 2019/2020 smo dobili štiri izpolnjene vprašalnike za razrednike in tri izpolnjene vprašalnike za ravnatelje.

Udeleženci spremljanja so bili tudi starši usmerjenih otrok v program. V šolskem letu 2018/19 je vprašalnik izpolnilo sedem staršev. V šolskem letu 2019/2020 je vprašalnik izpolnilo deset staršev.

### **Potek spremljanja**

V šolskem letu 2018/2019 smo v vseh treh zavodih opravili tri obiske z dvema opazovalcema. Opazovanje so izvajale svetovalke za razredni pouk in svetovalke za otroke s posebnimi potrebami Zavoda RS za šolstvo. Obiski so zajeli celodnevno opazovanje od 7.30 do 14.00, pri čemer so bili opazovani pouk v učilnici ter druge dejavnosti zunaj učilnice. Opazovanje je zajemalo dejavnosti obveznega programa, razširjenega programa in tudi preostali čas. Tako smo opazovali jutranje varstvo, odmore, čas malice in kosila, podaljšano bivanje.

Po celodnevem opazovanju je sledil intervju s strokovno skupino, pri čemer smo preverili nekatere elemente z opazovalne lestvice (preventivno izvajanje dejavnosti za preprečevanje nezaželenega vedenja pri pouku in v času podaljšanega bivanja ter izvajanje dejavnosti za ustvarjanje varnega in predvidljivega okolja).

V šolskem letu 2019/2020 je bil v vseh treh zavodih v okviru spremljave opravljen en obisk z dvema opazovalcema. Opazovanje so izvajale svetovalke za razredni pouk in svetovalke za otroke s posebnimi potrebami Zavoda RS za šolstvo. Realiziran obisk je zajel čas opazovanja, ko so bili učenci prisotni v vzgojno-izobraževalnem zavodu. Opazovanje je potekalo od pričetka pouka, saj učenci niso bili vključeni v jutranje varstvo. V času obiska smo opazovali pouk v učilnici in druge dejavnosti zunaj učilnice. Opazovanje je zajemalo nekatere dejavnosti obveznega programa, podaljšanega bivanja in tudi preostali čas. Tako smo opazovali odmore, čas malice in kosila. Iz opazovanja podaljšanega bivanja sta bili podani le dve oceni, ker se podaljšano bivanje ni izvajalo v času opazovanja oziroma učenci niso bili vanj vključeni.

Zaradi spremenjenih pogojev, povezanih s Covid-19, smo dve neposredni opazovanji v šolskem letu 2019/2020 nadomestili s pomočjo dokumentacije razredničark in tako pridobili potrebne podatke.

### 3 Rezultati in interpretacija rezultatov po posameznih ciljnih spremljave

#### 3.1 Cilj 1: Ugotoviti, v kolikšni meri učitelji zagotavljajo ustrezno učno okolje, skladno s programom

Realizacijo cilja 1 smo ugotavljali z dvema kazalnikoma, kazalnikom rezultatov na opazovalni lestvici za področje učno okolje ter s kazalnikom analize odgovorov strokovnih delavcev na 1. in 3. vprašanje v polstrukturiranem intervjuju. Področje učno okolje je bilo spremljano na podlagi štirinajstih opazovanih elementov. Pogostost pojavljanja posameznega opazovanega elementa pri opazovani uri se je ocenjevalo s pomočjo tristopenjske lestvice, pri čemer pomeni 1-nikoli, 2-redko, 3-pogosto. Dodana je bila kategorija »ni bilo moč opaziti«, kar pomeni, da elementa opazovanja ni bilo možno opazovati, ker ga šola ni izvajala in/ali ga v času opazovanja ni bilo na urniku (npr. jutranje varstvo, šport). Tabela 1 prikazuje rezultate devetih opazovanj s področja učnega okolja v šolskih letih 2018/2019 in 2019/2020.

Tabela 1: Prikaz podatkov, pridobljenih iz opazovalne lestvice UČNO OKOLJE v šolskih letih 2018/2019 in 2019/2020

	2018/2019					2019/2020				
	Ni bilo moč opaziti	Nikoli	Redko	Pogosto	Skupaj	Ni bilo moč opaziti	Nikoli	Redko	Pogosto	Skupaj
	f	f	f	f	f	f	f	f	f	f
Jutranje varstvo poteka v prostoru, kjer so mogoče omejitve motečih dražljajev in je možnost umika.	5	0	3	1	9	9	0	0	0	9
Jutranje varstvo je organizirano tako, da je jasno razviden potek in vrstni red dejavnosti.	5	0	3	1	9	9	0	0	0	9
Za dejavnosti in učne pripomočke je v jutranjem varstvu točno in jasno določen prostor.	5	0	4	0	9	9	0	0	0	9
V času odmora so jasno opredeljene dejavnosti, njihov potek in vrstni red.	0	1	1	7	9	0	5	3	1	9
V času odmora je možnost omejitve motečih dražljajev in umika.	0	1	1	7	9	0	1	3	5	9
Prehodi med dejavnostmi so napovedani.	0	1	1	7	9	0	1	1	7	9
Razvidne so posamezne prilagoditve pri športu (npr. spremstvo, možnost umika od motečih dražljajev, prilagoditve vsebine).	5	0	3	1	9	5	3	1	0	9
V učilnici pri pouku je poskrbljeno za omejitve zunanjih dražljajev (pregrade, umik ...).	1	1	1	6	9	0	2	3	4	9

V učilnici je prilagojen prostor za izvajanje raznolikih dejavnosti (kotički za posamezne dejavnosti).	1	1	4	3	9	0	4	1	4	9
V učnem okolju (učilnica, telovadnica, hodniki ...) so vizualne opore za organizacijo v prostoru.	0	1	1	7	9	0	0	4	5	9
Učitelj izvaja rutine za vzpostavitev varnega, predvidljivega okolja.	0	0	2	7	9	0	0	4	5	9
Učitelj v individualiziranem programu načrtuje preventivne dejavnosti za uravnavanje učenčevega vedenja.	3	3	1	2	9	3	2	2	2	9
Učitelj pri pouku preventivno izvaja dejavnosti za preprečevanje neželenega vedenja učencev.	1	0	2	6	9	0	0	1	8	9
Učitelj pri pouku organizira različne dejavnosti za sprostitev učencev.	1	0	2	6	9	0	0	4	5	9

### **Predstavitev rezultatov s področja učnega okolja v šolskem letu 2018/2019**

Iz tabele 1 je razvidno, da so opazovalci v času opazovanj sedemkrat ocenili, da so opazovani učitelji pogosto v času odmora jasno opredelili dejavnosti, njihov potek in vrstni red. Pogosto so omejili moteče dražljaje in možnost umika, prav tako so pogosto napovedali prehode med dejavnostmi ter v učnem okolju (učilnica, telovadnica, hodniki ...) nudili vizualne opore za organizacijo v prostoru, prav tako so pogosto izvajali rutine in izpostavili varno, predvidljivo okolje.

V šestih primerih so opazovalci v času opazovanja označili, da so učitelji pogosto v učilnici pri pouku poskrbeli za omejitev zunanjih dražljajev (pregrade, umik ...), prav tako so pri pouku pogosto preventivno izvajali dejavnosti za preprečevanje neželenega vedenja učencev ter organizirali različne dejavnosti za sprostitev učencev.

Opazovalci so v štirih primerih ocenili z oceno redko, da je bil v učilnici prilagojen prostor za izvajanje raznolikih dejavnosti (kotički za posamezne dejavnosti), v treh primerih pa je bilo to ocenjeno z oceno pogosto ter v enem primeru z oceno nikoli. Iz tega sklepamo, da je prilagoditev prostora v učilnici za izvajanje raznolikih dejavnosti potrebno izboljšati.

Opazovalci so petkrat v času opazovanja označili, da ni bilo mogoče opaziti, da jutranje varstvo poteka v prostoru, kjer je mogoče omejiti moteče dražljaje in je možnost umika ter je organizirano tako, da je jasno razviden potek in vrstni red dejavnosti. Za dejavnosti in učne pripomočke v jutranjem varstvu ni točno in jasni določenega prostora. Te dejavnosti jutranjega varstva so opazovalci v času opazovanja ocenili trikrat oziroma štirikrat, da se izvajajo redko, in enkrat, da se izvajajo pogosto. Iz tega lahko sklepamo, da se jutranje varstvo pri petih opazovanjih ni izvajalo. V treh oziroma štirih opazovanjih, kjer je jutranje varstvo potekalo, pa je bilo redko zagotovljeno učno okolje.

Posameznih prilagoditev pri športu (npr. spremstvo, možnost umika od motečih dražljajev, prilagoditve vsebine) v petih opazovanjih ni bilo moč opaziti, v treh opazovanjih so bile prilagoditve opažene redko in v enem pogosto.

### **Predstavitev rezultatov s področja učnega okolja v šolskem letu 2019/2020**

Iz tabele 1 je razvidno, da so učitelji v času opazovanja v osmih primerih pri pouku pogosto preventivno izvajali dejavnosti za preprečevanje neželenega vedenja učencev. V sedmih primerih je bilo opaženo, da so učitelji pogosto napovedali prehode med dejavnostmi. Iz tega lahko sklepamo, da so se ti opazovani elementi na lestvici učno okolje izvajali skladno s programom.

Učitelji so v času opazovanja v petih primerih pogosto izvajali dejavnosti tako, da so v času odmora zagotovili možnost omejitve motečih dražljajev in umika ter v treh primeru redko in v enem nikoli.

V času opazovanja je bilo v petih primerih opaženo, da so učitelji pogosto v učnem okolju (učilnica, telovadnica, hodniki ...) zagotovili vizualne opore za organizacijo v prostoru ter v štirih primerih redko.

V petih primerih je bilo v času opazovanja ocenjeno, da so učitelji pogosto izvajali rutine za vzpostavitev varnega, predvidljivega okolja in da so organizirali različne dejavnosti za sprostitve učencev ter v štirih primerih redko.

Iz tabele 1 je razvidno, da so opazovalci v štirih primerih pri opazovanju opazili, da je v učilnici pogosto pri pouku poskrbljeno za omejitev zunanjih dražljajev (pregrade, umik ...), v treh primerih redko ter v dveh primerih nikoli.

Opazovalci so v štirih primerih opazili, da je v učilnici pogosto prilagojen prostor za izvajanje raznolikih dejavnosti (kotički za posamezne dejavnosti), v enem primeru redko ter v štirih nikoli.

Iz ocen opazovalcev je tudi razvidno, da v petih primerih dejavnosti, njihov potek in vrstni red, v času odmora nikoli niso bile opažene, v treh primerih redko in v enem primeru pogosto.

Iz ocen opazovalcev je razvidno, da se v treh primerih posamezne prilagoditve pri športu (npr. spremstvo, možnost umika od motečih dražljajev, prilagoditve vsebine) nikoli niso izvajale, v enem primeru redko, v petih primerih pa prilagoditev pri športu ni bilo moč opaziti.

Opazovalci so pri pregledu individualiziranih programov v času opazovanja v dveh primerih ocenili, da učitelji pogosto v individualiziranem programu načrtujejo preventivne dejavnosti za uravnavanje učenčevega vedenja, v dveh primerih redko, v dveh primerih nikoli, v treh primerih pa tega ni bilo moč opaziti.

V času opazovanja so opazovalci devetkrat označili, da ni bilo mogoče opaziti, da jutranje varstvo poteka v prostoru, kjer je mogoče omejiti moteče dražljaje in je možnost umika ter je organizirano tako, da je jasno razviden potek in vrstni red dejavnosti in je za dejavnosti in učne pripomočke v

jutranjem varstvu točno in jasno določen prostor. Iz tega lahko sklepamo, da se jutranje varstvo ni izvajalo oziroma učenci niso bili vključeni.

### **Analiza odgovorov strokovnih delavcev na 1. in 3. vprašanje v polstrukturiranem intervjuju**

V šolskem letu 2018/2019 smo pridobili odgovore treh strokovnih delavcev, v šolskem letu 2019/2020 pa štirih strokovnih delavcev na 1. in 3. vprašanje v intervjuju. Pri analizi povzemamo odgovore iz obeh šolskih let.

#### **Vprašanje 1 iz intervjuja: »Katere dejavnosti izvajate pri pouku za posamezne učence zato, da bi preprečili neželeno vedenje?«**

Iz odgovorov strokovnih delavcev na prvo vprašanje intervjuja je razvidno, da učitelji pri pouku za preprečevanje neželenega vedenja izvajajo strukturirane dejavnosti, jasno podajajo navodila, dejavnosti organizirajo tako, da so učencem bolj zanimive, pazljivi so na jasne dogovore in doslednost, nadalje zagotavljajo možnost umika in sprostitve, dejavnosti prilagodijo posameznemu učencu, preusmerjajo pozornost na želeno vedenje in nagrajujejo sprejemljivo vedenje ter spodbujajo učence k uporabi usvojenih strategij.

#### **Vprašanje 3 iz intervjuja: »Katere dejavnosti izvajate pri pouku, da bi ustvarili varno in predvidljivo okolje?«**

Iz odgovorov strokovnih delavcev na tretje vprašanje intervjuja je razvidno, da učitelji za vzpostavitev varnega in predvidljivega okolja izvajajo rutine, kot so napoved vsebine in časa izvajanja dejavnosti, vsakodnevno izvajanje jutranje rutine, uporabo tabel za merjenje počutja učencev, napoved odmorov, določitev stalnega mesta učencem, določitev stalne postavitve pohištva in lokacije didaktičnih materialov ter uporabo vizualnih urnikov.

### **Skupne ugotovitve pri cilju 1 Ugotoviti, v kolikšni meri učitelji zagotavljajo ustrezno učno okolje, skladno s programom**

Na podlagi podatkov iz opazovalne lestvice učno okolje v šolskih letih 2018/2019 in 2019/2020 je bilo ugotovljeno, da se dvanajst opazovanih elementov od skupno štirinajstih ne izvaja povsem skladno s programom. Skladno s programom so napovedani prehodi med dejavnostmi, ter dejavnosti za preprečevanje neželenega vedenja učencev, ki jih pri pouku preventivno izvajajo učitelji.

Ugotovljeno je tudi, da se jutranje varstvo ni izvajalo, ali učenci vanj niso bili vključeni. Prav tako je bilo v petih primerih ugotovljeno, da ni bilo moč opaziti prilagoditev pri športu, iz česar sklepamo, da se šport v času opazovanja ni izvajal, oziroma predmeta ni bilo na urniku.

Skladnost s programom bi bilo, glede na rezultate opazovanja in glede na to, da so ocene ocenjevalcev v času opazovanja v primerjavi z letom poprej nižje, potrebno izboljšati pri naslednjih opazovalnih elementih:

- v času odmora so jasno opredeljene dejavnosti, njihov potek in vrstni red;
- v času odmora je možnost omejitve motečih dražljajev in umika;

- v učilnici je pri pouku poskrbljeno za omejitev zunanjih dražljajev (pregrade, umik ...);
- v učilnici je prilagojen prostor za izvajanje raznolikih dejavnosti (kotički za posamezne dejavnosti);
- v učnem okolju (učilnica, telovadnica, hodniki ...) so vizualne opore za organizacijo v prostoru;
- učitelj izvaja rutine za vzpostavitev varnega, predvidljivega okolja;
- učitelj v individualiziranem programu načrtuje preventivne dejavnosti za uravnavanje učenčevega vedenja;
- učitelj za sprostitev učencev (pri pouku) organizira različne dejavnosti.

Iz odgovorov strokovnih delavcev na vprašanji iz intervjuja lahko ugotovimo, da učitelji pri pouku izvajajo številne dejavnosti za preprečevanje neželenega vedenja ter za vzpostavitev varnega in predvidljivega okolja.

### 3.2 Cilj 2: Ugotoviti, v kolikšni meri so pristopi in načini poučevanja, ki jih uporabljajo učitelji, skladni s programom

Realizacijo cilja 2 smo ugotavljali s kazalnikom rezultatov na opazovalni lestvici pristopi in načini poučevanja. Področje je bilo spremljano na podlagi dvanajstih opazovanih elementih. Pogostost pojavljanja posameznega opazovanega elementa pri opazovani uri se je ocenjevalo s pomočjo tri stopenjske lestvice, pri čemer pomeni 1-nikoli, 2-redko, 3-pogosto. Dodana je bila kategorija »ni bilo moč opaziti«. Tabela 2 prikazuje rezultate devetih opazovanj s področja pristopi in načini poučevanja v šolskih letih 2018/2019 in 2019/2020.

Tabela 2: Prikaz podatkov, pridobljenih iz opazovalne lestvice PRISTOPI IN NAČINI POUČEVANJA v šolskih letih 2018/2019 in 2019/2020

	2018/2019					2019/2020				
	Ni bilo moč opaziti	Nikoli	Redko	Pogosto	Skupaj	Ni bilo moč opaziti	Nikoli	Redko	Pogosto	Skupaj
	f	f	f	f	f	f	f	f	f	f
Pri obravnavi učne snovi je prisotna veččutna podpora (vizualna, slušna ...).	0	2	4	3	9	0	0	3	6	9
Učitelj podaja jasna, kratka navodila, podprta z vizualnimi pripomočki.	0	0	6	3	9	0	0	3	6	9
Učitelj sproti preverja razumevanje navodil.	0	1	4	4	9	0	1	1	7	9
Učitelj sproti preverja razumevanje obravnavane učne snovi.	0	0	6	3	9	0	1	1	7	9
Pristopi poučevanja so osredotočeni na posameznega učenca in na njegove individualne potrebe.	0	3	4	2	9	0	1	2	6	9
Učitelj zagotovi učencem dovolj časa za usvajanje in izkazovanje znanja.	0	0	2	7	9	0	3	0	6	9



Obravnava učne snovi je podprta z raznovrstnimi didaktičnimi pripomočki.	0	1	2	6	9	0	2	3	4	9
Učitelj krepi želeno vedenje, ko preverja počutje in pomirja učence.	0	0	3	6	9	0	1	2	6	9
Učitelj krepi želeno vedenje, ko sporoča ustrezne povratne informacije in preusmerja vedenje.	0	2	3	4	9	0	0	4	5	9
Učitelj krepi želeno vedenje, ko nagrajuje želeno in omejuje neželeno vedenje.	0	2	3	4	9	0	0	4	5	9
Učitelj spodbuja uporabo naučenih komunikacijskih veščin učencev v vsakdanji komunikaciji.	0	0	7	2	9	0	0	3	6	9
Učitelj spodbuja uporabo naučenih socialnih veščin učencev v vsakdanji komunikaciji.	0	0	7	2	9	0	0	4	5	9

### **Predstavitev rezultatov s področja pristopi in načini poučevanja v šolskem letu 2018/2019**

Iz tabele 2 je razvidno, da so opazovalci pri opazovanju pristopov in načinov poučevanja ocenili, da učitelji v sedmih primerih pogosto učencem zagotovijo dovolj časa za usvajanje in izkazovanje znanja in da v šestih primerih obravnavo učne snovi podprejo z raznovrstnimi didaktičnimi pripomočki in krepijo želeno vedenje na način, da preverjajo počutje in pomirjajo učence. Pri ostalih opazovanih elementih je ocen pogosto manj.

Opazovalci so v štirih primerih opazili, da učitelji pogosto sproti preverjajo razumevanje navodil, v štirih primerih redko in v enem nikoli.

Opazovalci so v času opazovanja opazili, da so učitelji v štirih primerih pogosto krepili željeno vedenje na način, da so sporočali ustrezne povratne informacije, in preusmerjali vedenje s tem, da so nagrajevali želeno in omejevali neželeno vedenje. Pri obeh navedenih opazovanih elementih so jih opazovalci v treh primerih ocenili kot redko in v dveh primerih nikoli.

Opazovalci so opazili, da so učitelji v sedmih primerih redko spodbujali učence k uporabi naučenih komunikacijskih in socialnih veščin v vsakdanji komunikaciji. V šestih primerih pa so učitelji redko podajali jasna, kratka navodila, podprta z vizualnimi pripomočki ter sproti preverjali razumevanje obravnavane učne snovi.

Iz podatkov je razvidno, da so ocenjevalci v štirih primerih ocenili, da je bila pri obravnavi učne snovi redko prisotna veččutna podpora (vizualna, slušna ...), v treh primerih pogosto in v dveh primerih nikoli.

Ocenjevalci so v štirih primerih ocenili, da so pristopi poučevanja redko osredotočeni na posameznega učenca in na njegove individualne potrebe, v treh primerih nikoli in v dveh pogosto.

## **Predstavitev rezultatov s področja pristopi in načini poučevanja v šolskem letu 2019/2020**

Iz tabele 2 je razvidno, da so opazovalci sedemkrat v času opazovanja področja pristopov in načinov poučevanja označili, da so učitelji pogosto sproti preverjali razumevanje navodil in razumevanje obravnavane učne snovi. V šestih primerih so opazovalci označili, da je bila pogosto pri obravnavi učne snovi prisotna veččutna podpora (vizualna, slušna ...), da so učitelji pogosto podajali jasna, kratka navodila, podprta z vizualnimi pripomočki, da so bili pristopi poučevanja osredotočeni na posameznega učenca in na njegove individualne potrebe. Prav tako so v šestih primerih učitelji pogosto učencem zagotovili dovolj časa za usvajanje in izkazovanje znanja, krepili želeno vedenje s tem, da so preverjali počutje in pomirjali učence ter jih spodbujali k uporabi naučenih komunikacijskih veščin v vsakdanji komunikaciji. V petih primerih so opazovalci ocenili, da učitelji pogosto krepijo želeno vedenje, ko sporočajo ustrezne povratne informacije in preusmerjajo vedenje ter nagrajujejo želeno in omejujejo neželeno vedenje. Prav tako so v petih primerih opazovalci opazili, da učitelji učence pogosto spodbujajo k uporabi naučenih socialnih veščin v vsakdanji komunikaciji.

Z nižjimi ocenami so opazovalci ocenili obravnavo učne snovi, ki je podprta z raznovrstnimi didaktičnimi pripomočki, in sicer štirikrat pogosto, trikrat redko in dvakrat nikoli.

### **Skupne ugotovitve pri cilju 2: Ugotoviti, v kolikšni meri so pristopi in načini poučevanja, ki jih uporabljajo učitelji, skladni s programom**

Na podlagi podatkov iz opazovalne lestvice pristopi in načini poučevanja v šolskih letih 2018/2019 in 2019/2020 je bilo ugotovljeno, da se osem opazovanih elementov od skupno dvanajstih izvaja skladno s programom. To so:

- Učitelj sproti preverja razumevanje navodil.
- Učitelj sproti preverja razumevanje obravnavane učne snovi.
- Učitelj zagotovi dovolj časa učencem za usvajanje in izkazovanje znanja.
- Učitelj krepi želeno vedenje, s tem ko preverja počutje in pomirja učence.
- Učitelj krepi želeno vedenje, s tem ko sporoča ustrezne povratne informacije in preusmerja vedenje.
- Učitelj krepi želeno vedenje, s tem ko nagrajuje želeno in omejuje nezaželeno vedenje.
- Učitelj učence spodbuja k uporabi naučenih komunikacijskih veščin v vsakdanji komunikaciji.
- Učitelj učence spodbuja k uporabi naučenih socialnih veščin v vsakdanji komunikaciji.

Nadalje je bilo ugotovljeno, da so bili trije opazovani elementi ocenjeni boljše kot leto poprej in so se v šolskem letu 2019/2020 izvajali skladno s programom. To so:

- Pri obravnavi učne snovi je prisotna veččutna podpora (vizualna, slušna ...).
- Učitelj podaja jasna, kratka navodila, podprta z vizualnimi pripomočki.
- Pristopi poučevanja so osredotočeni na posameznega učenca in na njegove individualne potrebe.

Pri opazovanem elementu, »Obravnava učne snovi je podprta z raznovrstnimi didaktičnimi pripomočki«, so ocene ocenjevalcev v času ocenjevanja nižje kot leto prej in so zato na tem področju potrebne izboljšave.

### 3.3 Cilj 3: Ugotoviti, v kolikšni meri učitelji učijo komunikacijske veščine skladno s programom

Realizacijo cilja 3 smo ugotavljali s kazalnikom rezultatov na opazovalni lestvici komunikacijskih veščin. Področje je bilo spremljano na podlagi devetih opazovanih elementov. Pogostost pojavljanja posameznega opazovanega elementa pri opazovani uri se je ocenjevalo s pomočjo tristopenjske lestvice, pri čemer pomeni 1-nikoli, 2-redko, 3-pogosto. Dodana je bila kategorija »ni bilo moč opaziti«. Tabela 3 prikazuje rezultate s področja komunikacijskih veščin devetih opazovanj v šolskem letu 2018/2019 in osmih opazovanj v šolskem letu 2019/2020.

Tabela 3: Prikaz podatkov, pridobljenih iz opazovalne lestvice KOMUNIKACIJSKE VEŠČINE v šolskih letih 2018/2019 in 2019/2020

	2018/2019					2019/2020				
	Ni bilo moč opaziti	Nikoli	Redko	Pogosto	Skupaj	Ni bilo moč opaziti	Nikoli	Redko	Pogosto	Skupaj
	f	f	f	f	f	f	f	f	f	f
Učitelj prilagaja učenje komunikacijskih veščin posameznemu učencu.	0	1	4	4	9	0	4	2	2	8
Učitelj uporablja različne didaktične pripomočke pri učenju komunikacijskih veščin.	0	1	3	5	9	0	4	4	2	8
Učitelj učenje komunikacijskih veščin povezuje z vsebinami drugih predmetov, ki se poučujejo v tem razredu.	0	0	1	8	9	0	0	4	4	8
Učitelj izvaja dejavnosti za razvoj komunikacijskih veščin v skladu s programom (npr. zaznavanje, motorika, govor, pogovor, jezik, povezovanje delov v celoto, skupna pozornost ...).	0	0	1	8	9	0	0	6	2	8
Učitelj strukturirano poučuje komunikacijske veščine.	0	0	4	5	9	0	4	0	4	8
Učitelj spodbuja učence k uporabi naučenih komunikacijskih veščin v vsakdanji komunikaciji.	0	0	4	5	9	0	0	4	4	8
Učitelj spodbuja učence k očesnemu stiku.	0	0	2	7	9	0	4	4	0	8
Učitelj preverja počutje in se odziva na potrebe vsakega učenca.	0	0	3	6	9	0	0	4	4	8

Učitelj spodbuja učence k socialni interakciji med njimi.	0	1	4	4	9
---	---	---	---	---	---

0	2	6	0	8
---	---	---	---	---

### **Predstavitev rezultatov s področja komunikacijskih veščin v šolskem letu 2018/2019**

Iz tabele 3 je razvidno, da so opazovalci v času opazovanja področja komunikacijskih veščin v osmih primerih ocenili, da so učitelji pogosto učenje komunikacijskih veščin povezovali z vsebinami drugih predmetov, ki se poučujejo v tem razredu, in so izvajali dejavnosti za razvoj komunikacijskih veščin v skladu s programom (npr. zaznavanje, motorika, govor, pogovor, jezik, povezovanje delov v celoto, skupna pozornost ...). V sedmih primerih so opazovalci ocenili, da učitelji pogosto spodbujajo učence k očesnemu stiku in v šestih primerih so učitelji pogosto preverjali počutje in se odzivali na potrebe vsakega učenca. Opazovalci so v petih primerih ocenili, da so učitelji pogosto uporabljali različne didaktične pripomočke pri učenju komunikacijskih veščin, da so strukturirano poučevali komunikacijske veščine ter so spodbujali učence k uporabi naučenih komunikacijskih veščin v vsakdanji komunikaciji.

Opazovalci so v štirih primerih v času opazovanja opazili, da so učitelji redko prilagajali učenje komunikacijskih veščin posameznemu učencu in da so redko spodbujali učence k socialni interakciji med njimi.

### **Predstavitev rezultatov s področja komunikacijskih veščin v šolskem letu 2019/2020**

Iz tabele 3 je razvidno, da so opazovalci v času opazovanja ocenili, da so učitelji v štirih primerih pogosto učenje komunikacijskih veščin povezovali z vsebinami drugih predmetov, ki se poučujejo v tem razredu, da so pogosto strukturirano poučevali komunikacijske veščine ter, da so spodbujali uporabo naučenih komunikacijskih veščin učencev v vsakdanji komunikaciji ter, ad so pogosto preverjali počutje ter se odzivali na potrebe vsakega učenca.

Učitelji so redko, v šestih primerih, izvajali dejavnosti za razvoj komunikacijskih veščin v skladu s programom (npr. zaznavanje, motorika, govor, pogovor, jezik, povezovanje delov v celoto, skupna pozornost ...) ter spodbujali učence k socialni interakciji med njimi. Prav tako so opazovalci opazili, da so učitelji v štirih primerih redko uporabljali različne didaktične pripomočke pri učenju komunikacijskih veščin, da so učitelji učenje komunikacijskih veščin redko povezovali z vsebinami drugih predmetov, ki so jih poučevali v tem razredu, ter so redko spodbujali učence k uporabi naučenih komunikacijskih veščin v vsakdanji komunikaciji. Prav tako so učitelji v štirih primerih redko spodbujali učence k očesnemu stiku ter redko preverjali počutje in se odzivali na potrebe vsakega učenca.

Opazovalci so opazovani element »Učitelj prilagaja učenje komunikacijskih veščin posameznemu učencu« v štirih primerih ocenili, da se ne izvaja nikoli, v dveh primerih redko in v dveh primerih pogosto.

### Skupne ugotovitve pri cilju 3 Ugotoviti, v kolikšni meri učitelji učijo komunikacijske veščine skladno s programom

Na podlagi podatkov iz opazovalne lestvice komunikacijske veščine je bilo ugotovljeno, da se je v šolskem letu 2018/2019 sedem od devetih opazovanih elementov v veliki meri izvajalo skladno s programom.

V šolskem letu 2019/2020 pa je bilo glede na podatke iz opazovalne lestvice ugotovljeno, da se je vseh devet opazovanih elementov v času opazovanja izvajalo v veliko manjši meri kot prejšnje leto, zato se na področju komunikacijskih veščin kažejo potrebe po izboljšanju.

### 3.4 Cilj 4: Ugotoviti, v kolikšni meri učitelji učijo socialne veščine skladno s programom

Realizacijo cilja 4 smo ugotavljali s kazalnikom rezultatov na opazovalni lestvici socialnih veščin. Področje je bilo spremljano na podlagi osmih opazovanih elementov. Pogostost pojavljanja posameznega opazovalnega elementa pri opazovani uri se je ocenjevalo s pomočjo tristopenjske lestvice, pri čemer pomeni 1-nikoli, 2-redko, 3-pogosto. Dodana je bila kategorija »ni bilo moč opaziti«. Tabela 4 prikazuje rezultate s področja socialnih veščin treh opazovanj v šolskem letu 2018/2019 in osmih opazovanj v šolskem letu 2019/2020. Iz tabele 4 je razvidno, da so bila v šolskem letu 2018/2019 podane tri ocene opazovanj za področje socialnih veščin, ker se v času opazovanja socialne veščine niso izvajale oziroma niso bile na urniku.

Tabela 4: Prikaz podatkov, pridobljenih iz opazovalne lestvice SOCIALNE VEŠČINE v šolskih letih 2018/2019 in 2019/2020

	2018/2019					2019/2020				
	Ni bilo moč opaziti	Nikoli	Redko	Pogosto	Skupaj	Ni bilo moč opaziti	Nikoli	Redko	Pogosto	Skupaj
	f	f	f	f	f	f	f	f	f	f
Učitelj prilagaja učenje socialnih veščin posameznemu učencu.	0	1	0	2	3	0	4	2	2	8
Učitelj uporablja didaktične pripomočke pri učenju socialnih veščin.	0	1	1	1	3	0	4	4	0	8
Učitelj učenje socialnih veščin povezuje z vsebinami drugih predmetov, ki se poučujejo v tem razredu.	0	0	0	3	3	0	0	2	6	8

Učitelj izvaja dejavnosti za razvoj socialnih veščin učencev v skladu s programom (npr. čustveno opismenjevanje, skrb zase, delovanje v šolskem in ožjem okolju, vsako-dnevne veščine, socialna interakcija, social-no sprejemljivo vedenje, spolna vzgoja ...).	0	0	1	2	3	0	0	2	6	8
Učitelj strukturirano poučuje socialne veščine.	0	0	1	2	3	0	1	3	4	8
Učitelj spodbuja učence k uporabi naučenih socialnih veščin v vsakdanji komunikaciji.	0	0	0	3	3	0	2	1	5	8
Učitelj preverja počutje in se odziva na potrebe vsakega učenca.	0	0	0	3	3	0	0	3	5	8
Učitelj spodbuja učence k socialni interakciji med njimi.	0	1	1	1	3	0	3	3	2	8

### **Predstavitev rezultatov s področja socialnih veščin v šolskem letu 2018/2019**

Opazovalci so v času opazovanja opazili v vseh treh primerih, da so učitelji pogosto učenje socialnih veščin povezovali z vsebinami drugih predmetov, ki so jih poučevali v tem razredu, da so spodbujali učence k uporabi naučenih socialnih veščin v vsakdanji komunikaciji ter preverjali počutje in se odzivali na potrebe vsakega učenca. Opazovalci so v dveh primerih ocenili, da so učitelji pogosto prilagajali učenje socialnih veščin posameznemu učencu, da so izvajali dejavnosti za razvoj socialnih veščin učencev v skladu s programom (npr. čustveno opismenjevanje, skrb zase, delovanje v šolskem in ožjem okolju, vsako-dnevne veščine, socialna interakcija, social-no sprejemljivo vedenje, spolna vzgoja ...) in so učitelji pogosto strukturirano poučevali socialne veščine.

Iz tabele 4 je razvidno, da so učitelji v času opazovanja v enem primeru pogosto uporabljali didaktične pripomočke pri učenju socialnih veščin, v enem primeru redko ter v enem primeru nikoli. Prav tako nam ocene opazovalcev povedo, da so učitelji v enem primeru učence pogosto spodbujali k socialni interakciji med njimi, v enem primeru redko ter v enem primeru nikoli.

### **Predstavitev rezultatov s področja socialnih veščin v šolskem letu 2019/2020**

Iz tabele 4 je razvidno, da je bilo v času opazovanja šestkrat ocenjeno, da so učitelji pogosto učenje socialnih veščin povezovali z vsebinami drugih predmetov, ki se poučujejo v tem razredu ter so pogosto izvajali dejavnosti za razvoj socialnih veščin učencev v skladu s programom (npr. čustveno opismenjevanje, skrb zase, delovanje v šolskem in ožjem okolju, vsako-dnevne veščine, socialna interakcija, socialno sprejemljivo vedenje, spolna vzgoja ...). Petkrat so pri opazovanju socialnih veščin opazovalci podali oceno, da so učitelji pogosto spodbujali učence k uporabi naučenih socialnih veščin v vsakdanji komunikaciji in so pogosto preverjali počutje ter se odzivali na potrebe vsakega učenca.

Opazovalci so v štirih primerih označili, da so učitelji pogosto strukturirano poučevali socialne veščine, v treh primerih redko ter v enem nikoli.

Opazovalci so v štirih primerih ocenili, da so učitelji redko uporabljali didaktične pripomočke pri učenju socialnih veščin ter v štirih primerih nikoli. Iz tabele 4 je razvidno, da so učitelji v treh primerih redko spodbujali učence k socialni interakciji med njimi, v treh primerih nikoli ter v dveh pogosto.

Iz ocen opazovalcev je razvidno, da v štirih primerih učitelji niso prilagajali učenja socialnih veščin posameznemu učencu, v dveh primerih redko in v dveh primerih pogosto.

### **Skupne ugotovitve pri cilju 4 Ugotoviti, v kolikšni meri učitelji učijo socialne veščine skladno s programom**

Na podlagi podatkov iz opazovalne lestvice socialne veščine je bilo ugotovljeno, da se je v šolskem letu 2018/2019 šest od osmih opazovanih elementov v veliki meri izvajalo skladno s programom.

V šolskem letu 2019/2020 pa je bilo glede na podatke iz opazovalne lestvice socialne veščine ugotovljeno, da so se trije opazovani elementi v času opazovanja v manjši meri izvajali v skladu s programom kot preteklo leto. Elementi, kjer so potrebne izboljšave, so:

Učitelj prilagaja učenje socialnih veščin posameznemu učencu.

Učitelj uporablja didaktične pripomočke pri učenju socialnih veščin.

Učitelj spodbuja učence k socialni interakciji med njimi.

### **3.5 Cilj 5: Ugotoviti, v kolikšni meri učitelji izvajajo podaljšano bivanje skladno s programom**

Realizacijo cilja 5 smo ugotavljali z dvema kazalnikoma, kazalnikom rezultatov na opazovalni lestvici podaljšano bivanje ter kazalnikom analize odgovorov strokovnih delavcev na 2. in 4. vprašanje iz intervjuja. Pri opazovanju je bilo področje podaljšanega bivanja spremljano na podlagi trinajstih opazovanih elementov. Pogostost pojavljanja posameznega opazovalnega elementa pri opazovani uri se je ocenjevalo s pomočjo tristopenjske lestvice, pri čemer pomeni 1-nikoli, 2-redko, 3-pogosto. Dodana je bila kategorija »ni bilo moč opaziti«, kar pomeni, da elementa opazovanja ni bilo možno opazovati, ker ga šola ni izvajala in/ali ga v času opazovanja ni bilo na urniku (npr. jutranje varstvo, šport). Tabela 5 prikazuje rezultate s področja podaljšanega bivanja devetih opazovanj v šolskem letu 2018/2019 in dveh opazovanj v šolskem letu 2019/2020.

*Tabela 5: Prikaz podatkov, pridobljenih iz opazovalne lestvice PODALJŠANO BIVANJE, v šolskih letih 2018/2019 in 2019/2020*

	2018/2019					2019/2020				
	Ni bilo moč opaziti	Nikoli	Redko	Pogosto	Skupaj	Ni bilo moč opaziti	Nikoli	Redko	Pogosto	Skupaj
	f	f	f	f	f	f	f	f	f	f
V podaljšanem bivanju je razvidna stalnost strokovnih delavcev.	1	1	0	7	9	0	0	0	2	2

Podaljšano bivanje je organizirano tako, da je jasno razviden potek in vrstni red dejavnosti.	2	3	1	3	9	0	0	0	2	2
Podaljšano bivanje poteka v prostoru, kjer so mogoče omejitve motečih dražljajev in je možnost umika.	0	3	0	6	9	0	0	0	2	2
Za dejavnosti in učne pripomočke je v podaljšanem bivanju točno in jasno določen prostor.	2	1	1	5	9	0	0	0	2	2
Učitelj oblikuje rutine za vzpostavitev varnega, predvidljivega okolja.	1	2	1	5	9	0	0	0	2	2
Učitelj z učenci uri komunikacijske in socialne veščine (npr. vključevanje v skupinske dejavnosti z drugimi otroki, podpora pri vključevanju ...).	3	2	4	0	9	0	0	0	2	2
Samostojno učenje poteka v manjši skupini ali individualno, v mirnem, strukturiranem okolju.	6	1	1	1	9	0	0	0	2	2
Učitelj izvaja druge dejavnosti iz vsakodnevnega življenja, skladno s Programom (npr. gojenje zelenjave na vrtu, priprava manjših in preprostih obrokov hrane, izdelovanje uporabnih izdelkov, likovno ustvarjanje ...).	6	1	1	1	9	0	0	0	2	2
Učitelj v individualiziranem programu načrtuje preventivne dejavnosti za uravnavanje učenčevega vedenja v podaljšanem bivanju.	2	6	1	0	9	0	2	0	0	2
Učitelj preventivno izvaja dejavnosti za preprečevanje neželenega vedenja učencev.	3	0	3	3	9	0	0	0	2	2
Učitelj krepi zeleno vedenje s tem, da preverja počutje in pomirja učence.	3	1	1	4	9	0	0	0	2	2
Učitelj krepi zeleno vedenje s tem, da sporoča ustrezne povratne informacije in preusmerja vedenje.	3	0	4	2	9	0	0	0	2	2
Učitelj krepi zeleno vedenje s tem, da nagrajuje zeleno in omejuje nezaželeno vedenje.	3	0	5	1	9	0	0	0	2	2

### Predstavitev rezultatov s področja podaljšanega bivanja v šolskem letu 2018/2019

Iz tabele 5 je razvidno, da so opazovalci v času opazovanja v šolskem letu 2018/2019 v sedmih primerih ocenili, da so bili strokovni delavci v podaljšanem bivanju pogosto stalni. V šestih primerih so opazovalci podali oceno, da je podaljšano bivanje pogosto potekalo v prostoru, kjer so bile na voljo omejitve motečih dražljajev in možnost umika. Opazovalci so v času opazovanja pri opazovanju podaljšanega bivanja v petih primerih ocenili, da so učitelji pogosto oblikovali rutine za vzpostavitev



varnega, predvidljivega okolja ter je bil za dejavnosti in učne pripomočke v podaljšanem bivanju točno in jasno določen prostor.

Opazovalci so v času opazovanja v štirih primerih ocenili, da so učitelji pogosto krepili želeno vedenje s tem, ko so preverjali počutje in pomirjali učence, v enem primeru redko, v enem primeru nikoli in v treh primerih tega ni bilo moč opaziti.

Opazovalci so v času opazovanja v petih primerih ocenili, da so učitelji redko krepili želeno vedenje s tem, ko so nagrajevali želeno in omejevali nezaželeno vedenje, v enem primeru pogosto in v treh primerih tega ni bilo moč opaziti.

Opazovalci so v treh primerih v času opazovanja ocenili, da je bilo podaljšano bivanje pogosto organizirano tako, da sta bila jasno razvidna potek in vrstni red dejavnosti, v enem primeru redko, v treh primerih nikoli ter v dveh primerih tega ni bilo moč opaziti.

Opazovalci so v treh primerih v času opazovanja ocenili, da so učitelji pogosto preventivno izvajali dejavnosti za preprečevanje neželenega vedenja učencev, v treh primerih redko, v treh pa tega ni bilo moč opaziti.

Iz ocen opazovalcev je razvidno, da so učitelji v štirih primerih v času opazovanja redko krepili želeno vedenje, ko so sporočali ustrezne povratne informacije in preusmerjali vedenje, v dveh primerih pogosto in v treh tega ni bilo moč opaziti.

V času opazovanja so opazovalci v štirih primerih ocenili, da so učitelji redko z učenci urili komunikacijske in socialne veščine (npr. vključevanje v skupinske dejavnosti z drugimi otroki, podpora pri vključevanju ...), v dveh primerih nikoli in v treh primerih tega ni bilo moč opaziti.

Iz tabele 5 je razvidno, da so opazovalci šestkrat v času opazovanja podaljšanega bivanja označili, da ni bilo moč opaziti, da bi samostojno učenje potekalo v manjši skupini ali individualno, v mirnem, strukturiranem okolju ter bi učitelji izvajali druge dejavnosti iz vsakodnevnega življenja skladno s programom (npr. gojenje zelenjave na vrtu, priprava manjših in preprostih obrokov hrane, izdelovanje uporabnih izdelkov, likovno ustvarjanje ...). Ocenjevalci so v šestih primerih ocenili, da učitelji nikoli niso načrtovali v individualiziranem programu preventivnih dejavnosti za uravnavanje učenčevega vedenja v podaljšanem bivanju.

### **Predstavitev rezultatov s področja podaljšanega bivanja v šolskem letu 2019/2020**

Iz tabele 5 je razvidno, da sta bili podani dve oceni opazovanj podaljšanega bivanja, ker se v času opazovanja podaljšano bivanje ni izvajalo oziroma učenci vanj niso bili vključeni.

Iz tabele 5 je razvidno, da sta opazovalca v času opazovanj opazila, da učitelji pogosto izvajajo vse opazovane elemente, razen elementa »Učitelj v individualiziranem programu načrtuje preventivne dejavnosti za uravnavanje učenčevega vedenja v podaljšanem bivanju«, ki se ni izvajal.

## **Analiza odgovorov strokovnih delavcev na 2. in 4. vprašanje v polstrukturiranem intervjuju**

V šolskem letu 2018/2019 smo pridobili odgovore treh strokovnih delavcev, v šolskem letu 2019/2020 pa štirih strokovnih delavcev na 2. in 4. vprašanje v intervjuju. Pri analizi povzemamo odgovore iz obeh šolskih let.

### **Vprašanje 2 iz intervjuja: »Katere dejavnosti izvajate v času podaljšanega bivanja za posamezne učence zato, da bi preprečili neželeno vedenje?«**

Iz odgovorov strokovnih delavcev na drugo vprašanje iz intervjuja je razvidno, da učitelji v času podaljšanega bivanja za preprečitev neželenega vedenja uporabljajo različne socialne igre in krog reševanja konfliktov. Prav tako spodbujajo učence k izražanju počutja, napovejo aktivnosti ter pravočasno sporočajo morebitne spremembe.

### **Vprašanje 4 iz intervjuja: »Katere dejavnosti izvajate v času podaljšanega bivanja za posamezne učence zato, da bi ustvarili varno in predvidljivo okolje?«**

Iz odgovorov strokovnih delavcev na četrto vprašanje iz intervjuja je razvidno, da učitelji v času podaljšanega bivanja za ustvarjanje varnega in predvidljivega okolja vzpostavijo red, uporabljajo strukturo, predvidljivost, odmaknjen prostor ter podobne strategije, kot jih uporabljajo tudi že pri pouku.

## **Skupne ugotovitve pri cilju 5 Ugotoviti, v kolikšni meri učitelji izvajajo podaljšano bivanje skladno s programom**

Na podlagi podatkov iz opazovalne lestvice s področja podaljšanega bivanja je bilo ugotovljeno, da so se v šolskem letu 2018/2019 štirje opazovani elementi v veliki meri izvajali v skladu s programom, ostalih devet elementov pa se je v manjši meri izvajalo skladno s programom.

Elementi, kjer so potrebne izboljšave:

- Podaljšano bivanje je organizirano tako, da je jasno razviden potek in vrstni red dejavnosti.
- Učitelj z učenci uri komunikacijske in socialne veščine (npr. vključevanje v skupinske dejavnosti z drugimi otroki, podpora pri vključevanju ...).
- Samostojno učenje poteka v manjši skupini ali individualno, v mirnem, strukturiranem okolju.
- Učitelj izvaja druge dejavnosti iz vsakodnevnega življenja, skladno s programom (npr. gojenje zelenjave na vrtu, priprava manjših in preprostih obrokov hrane, izdelovanje uporabnih izdelkov, likovno ustvarjanje ...).
- Učitelj v individualiziranem programu načrtuje preventivne dejavnosti za uravnavanje učenčevega vedenja v podaljšanem bivanju.
- Učitelj preventivno izvaja dejavnosti za preprečevanje neželenega vedenja učencev.
- Učitelj krepi želeno vedenje s tem, ko preverja počutje in pomirja učence.
- Učitelj krepi želeno vedenje s tem, ko sporoča ustrezne povratne informacije in preusmerja vedenje.
- Učitelj krepi želeno vedenje s tem, ko nagrajuje želeno in omejuje neželeno vedenje.

V šolskem letu 2019/2020 je bilo na podlagi ocen dveh ocenjevalcev ugotovljeno, da se dvanajst opazovanih elementov izvaja skladno s programom.

Iz odgovorov strokovnih delavcev na vprašani iz intervjuja lahko ugotovimo, da učitelji v času podaljšanega bivanja – tako kot pri pouku – izvajajo številne dejavnosti za preprečevanje neželenega vedenja ter za vzpostavitev varnega in predvidljivega okolja.

### **3.6 Cilj 6: Ugotoviti, ali strokovni delavci v individualiziranem programu načrtujejo aktivnosti za uravnavanje vedenja**

Rezultate za ugotavljanje realizacije šestega cilja so opazovalci pridobili s pregledovanjem individualiziranih programov. Pregledali so vse individualizirane programe vseh vključenih otrok v vseh treh zavodih v šolskih letih 2018/2019 in 2019/2020 ter zapisali svoje ugotovitve.

Pri pregledovanju individualiziranih programov so se opazovalci osredotočali na načrtovane dejavnosti za uravnavanje vedenja pri pouku in pri podaljšanem bivanju, ki so opredeljene v individualiziranih programih.

#### **Analiza individualiziranih programov z vidika zapisanih dejavnosti za uravnavanje vedenja v šolskem letu 2018/2019**

Iz analize individualiziranih programov je razvidno, da so v enem vzgojno-izobraževalnem zavodu v individualiziranem programu vsakega učenca opredeljeni splošni ukrepi za uravnavanje vedenja učenca, ki veljajo za večino učencev z avtistično motnjo (npr. strukturiranost in organiziranost prostora, možnost umika ...). Zapis ukrepov pa ni individualiziran (personaliziran) glede na osebne potrebe in vedenje posameznika. Iz spremljave pouka je bilo razvidno, da učiteljica v praksi teh ukrepov ne izvaja.

V drugem vzgojno-izobraževalnem zavodu so učitelji glede na analizo individualiziranih programov načrtovali cilje za uravnavanje vedenja pri pouku, ne pa tudi v jutranjem varstvu in podaljšanem bivanju. Zapisano je tudi, da pri pouku uporabljajo strategije. V individualiziranem programu pa niso zapisane aktivnosti za doseganje načrtovanih ciljev.

V analizi individualiziranih programov v tretjem vzgojno-izobraževalnem zavodu ugotavljamo, da so zapisi v individualiziranih programih glede dejavnosti za uravnavanje vedenja enaki za vse učence in se čez leto ne spreminjajo. Strokovni delavci v individualiziranem programu načrtujejo vedenje, vendar le-teh ne načrtujejo posebej za podaljšano bivanje.

#### **Analiza individualiziranih programov z vidika zapisanih aktivnosti za uravnavanje vedenja v šolskem letu 2019/2020**

Iz analize individualiziranih programov je razvidno, da so v enem vzgojno-izobraževalnem zavodu v individualiziranem programu vsakega učenca opredeljeni splošni ukrepi za uravnavanje vedenja

učenca, ki veljajo za večino učencev z avtistično motnjo. Iz spremljave je bilo razvidno, da učitelji v praksi te ukrepe izvajajo.

V drugem vzgojno-izobraževalnem zavodu so glede na analizo v individualiziranem programu načrtovali cilje za uravnavanje vedenja pri pouku, ne pa tudi v podaljšanem bivanju. Aktivnosti za doseganje načrtovanih ciljev niso zapisane. Pri pouku so delno uresničevali načrtovane cilje.

Glede na analizo individualiziranih programov so v tretjem vzgojno-izobraževalnem zavodu načrtovali dejavnosti za uravnavanje vedenja pri pouku, vendar so zapisane na splošno. Posebej pa niso načrtovali dejavnosti za uravnavanje vedenja v podaljšanem bivanju.

### **Skupne ugotovitve pri cilju 6 Ugotoviti, ali strokovni delavci v individualiziranem programu načrtujejo aktivnosti za uravnavanje vedenja**

Analiza individualiziranih programov v vseh treh vzgojno-izobraževalnih zavodih je pokazala, da so v individualiziranih programih načrtovane dejavnosti za uravnavanje vedenja za čas pouka, medtem ko za čas podaljšanega bivanja ne. Prav tako je bilo ugotovljeno, da bi bilo potrebno zapise načrtovanih dejavnosti za uravnavanje vedenja v individualiziranem programu individualizirati za vsakega učenca posebej ter jih po potrebi med letom spreminjati.

### **3.7 Cilj 7: Ugotoviti, v kolikšni meri učenci napredujejo na učnem področju ter na področjih socialnih in komunikacijskih veščin**

Rezultate za ugotavljanje realizacije sedmega cilja, glede na načrt spremljave, pridobimo prvič po treh letih izvajanja programa, drugič po petih letih, tretjič po sedmih letih ter četrtič po devetih letih izvajanja programa. V šolskem letu 2019/2020, ki je peto leto izvajanja programa, zaradi spremenjenih pogojev, povezanih s Covid-19, teh podatkov nismo uspeli pridobiti. Pridobitev podatkov načrtujemo v šolskem letu 2020/2021.

### **3.8 Cilj 8: Ugotoviti, v kolikšni meri učitelji uporabljajo prilagoditve pri preverjanju in ocenjevanju znanja za otroke z avtističnimi motnjami**

Rezultate za ugotavljanje realizacije osmega cilja smo pridobili z odgovori učiteljev na 11., 12. in 13. vprašanje iz vprašalnika za razrednika v šolskih letih 2018/2019 in 2019/2020. Vprašalnike za razrednike smo obdelali s kvalitativno in kvantitativno analizo. Vprašanja 11 in 12 sta zaprtega in odprtega tipa, vprašanje 13 je odprtega tipa.

Vprašanje 11 je sestavljeno iz dveh delov, zaprtega in odprtega tipa odgovorov. Rezultate odgovorov za obe leti smo pridobili samo iz zaprtega tipa odgovorov.

Vprašanja 11 in 13 smo v letu 2019/2020 dopolnili z vprašanjema, ki se nanašata na izobraževanje na daljavo.

V šolskem letu 2018/2019 so vprašalnik izpolnile tri razredničarke, iz vsakega vzgojno-izobraževalnega zavoda po ena. Vprašalnik je izpolnila ena specialno-rehabilitacijska pedagoginja, ena učiteljica z dokvalifikacijo ter ena učiteljica razrednega pouka z dokvalifikacijo.

V šolskem letu 2019/2020 so vprašalnik izpolnile štiri razredničarke iz treh zavodov. Vprašalnik je izpolnila ena specialno-rehabilitacijska pedagoginja, ena surdopedagoginja, ena učiteljica razrednega pouka ter ena učiteljica razrednega pouka z dokvalifikacijo.

**Vprašanje 11: »V kolikšni meri uporabljate prilagoditve preverjanja in ocenjevanja znanja za otroke z avtističnimi motnjami?«**

*Tabela 6: Prikaz distribucije odgovorov razrednikov na vprašanje 11 »V kolikšni meri uporabljate prilagoditve preverjanja in ocenjevanja znanja za otroke z avtističnimi motnjami?« v šolskih letih 2018/2019 in 2019/2020*

	šolsko leto 2018/2019	šolsko leto 2019/2020
Preverjanje in ocenjevanje vedno prilagodim otrokom.	2	3
Preverjanje in ocenjevanje v večini primerov prilagodim otrokom.	1	1
Preverjanje in ocenjevanje včasih prilagodim otrokom.	0	0
Preverjanja in ocenjevanja nikoli ne prilagodim otrokom.	0	0
Skupaj	3	4

*Tabela 7: Prikaz odgovorov razrednikov na vprašanje 11 »Na kakšen način ste izvajali prilagoditve pri preverjanju in ocenjevanju znanja pri izobraževanju na daljavo?« v šolskem letu 2019/2020*

	število
Napoved naprej, dovoljen podaljšan čas (starši so sporočili, kako dolgo je učenec reševal), izvedeno v več delih, učno okrnjeno.	1
Upoštevala sem specifiko otrok.	1
Preko videoklica individualno, glede na potrebe otroka v tistem trenutku.	1
Vsak učenec posebej, veliko več časa za delo.	1
Skupaj	4

**Analiza vprašalnika za razrednike v šolskem letu 2018/2019 (11. vprašanje) »V kolikšni meri uporabljate prilagoditve preverjanja in ocenjevanja znanja za otroke z avtističnimi motnjami?«**

V tabeli 6 so prikazani odgovori razrednikov na vprašanje o uporabi prilagoditev pri preverjanju in ocenjevanju znanja. Iz tabele 6 je razvidno, da dve razredničarki vedno prilagodita preverjanje in ocenjevanje znanja učencem, medtem ko ga ena prilagodi v večini primerov.

**Analize vprašalnika za razrednike v šolskem letu 2019/2020 (11. vprašanje) »V kolikšni meri uporabljate prilagoditve preverjanja in ocenjevanja znanja za otroke z avtističnimi motnjami?«**

V tem šolskem letu smo razširili vprašalnik in razredničarkam zastavili dodatna vprašanja glede izobraževanja na daljavo in med njimi tudi glede uporabe prilagoditev preverjanja in ocenjevanja

znanja za otroke z avtističnimi motnjam. Razredničarke so pojasnile, na kakšen način so izvajale prilagoditve pri preverjanju in ocenjevanju znanja pri izobraževanju na daljavo.

V tabeli 6 so prikazani odgovori razrednikov na vprašanje o uporabi prilagoditev pri preverjanju in ocenjevanju znanja. Razvidno je, da so tri razredničarke vedno prilagodile preverjanje in ocenjevanje znanja učencem, medtem ko ga ena prilagodi v večini primerov.

V tabeli 7 so prikazani odgovori razredničark na vprašanje o načinih prilagoditev pri preverjanju in ocenjevanju znanja pri izobraževanju na daljavo. V odgovoru ene razredničarke je razvidno, da je vnaprej napovedala preverjanje in ocenjevanje znanja in dovolila podaljšan čas reševanja, povratno informacijo o podaljšanem času je pridobila od staršev učenca, ocenjevanje je bilo izvedeno v več delih. Iz odgovora druge razredničarke je razvidno, da je pri tem upoštevala specifiko otrok. Odgovor tretje razredničarke se nanaša na izvajanje preverjanja in ocenjevanja znanja preko videoklica, ki je bilo izvedeno individualno, glede na potrebe otroka v tistem trenutku. V odgovoru četrte razredničarke pa preberemo, da je preverjanje in ocenjevanje znanja izvajala individualno z vsakim učencem posebej, za kar je bilo potrebnega veliko časa.

### **Vprašanje 12: »Kako ocenjujete ustreznost prilagoditev v programu – pri preverjanju in ocenjevanju znanja?«**

*Tabela 8: Prikaz distribucije odgovorov razrednikov na vprašanje 12 »Kako ocenjujete ustreznost prilagoditev v programu – pri preverjanju in ocenjevanju znanja« v šolskih letih 2018/2019 in 2019/2020*

	šolsko leto 2018/2019	šolsko leto 2019/2020
Prilagoditve v programu za področje preverjanja in ocenjevanja znanja so popolnoma ustrezne.	2	2
Prilagoditve v programu za področje preverjanja in ocenjevanja znanja so večinoma ustrezne.	0	1
Prilagoditve v programu za področje preverjanja in ocenjevanja znanja niso niti ustrezne niti neustrezne.	1	1
Prilagoditve v programu za področje preverjanja in ocenjevanja znanja večinoma niso ustrezne.	0	0
Prilagoditve v programu za področje preverjanja in ocenjevanja znanja so popolnoma neustrezne.	0	0
Skupaj	3	4

### **Analiza vprašalnika za razrednike v šolskem letu 2018/2019 (12. vprašanje) »Kako ocenjujete ustreznost prilagoditev v programu – pri preverjanju in ocenjevanju znanja?«**

V tabeli 8 so prikazani odgovori razredničark na vprašanje, kako ocenjujejo ustreznost prilagoditev v programu – pri preverjanju in ocenjevanju znanja. Iz teh odgovorov je razvidno, da dve razredničarki menita, da so prilagoditve v programu za področje preverjanja in ocenjevanja znanja popolnoma ustrezne, medtem ko druga meni, da prilagoditve v programu za področje preverjanja in ocenjevanja znanja niso niti ustrezne niti neustrezne.

**Analiza vprašalnika za razrednike v šolskem letu 2019/2020 (12. vprašanje) »Kako ocenjujete ustreznost prilagoditev v programu – pri preverjanju in ocenjevanju znanja?«**

V tabeli 8 so prikazani odgovori razredničark na vprašanje, kako ocenjujejo ustreznost prilagoditev v programu pri preverjanju in ocenjevanju znanja. Iz tabele 8 je razvidno, da dve razredničarki menita, da so prilagoditve v programu za področje preverjanja in ocenjevanja znanja popolnoma ustrezne. Ena razredničarka meni, da so prilagoditve v programu za področje preverjanja in ocenjevanja znanja večinoma ustrezne, medtem ko druga meni, da prilagoditve v programu za področje preverjanja in ocenjevanja znanja niso niti ustrezne niti neustrezne.

**Vprašanje 13 »Na katere težave ste naleteli pri izvajanju prilagoditev preverjanja in ocenjevanja znanja učencev z AM?«**

*Tabela 9: Prikaz odgovorov razrednikov na vprašanje 13 »Na katere težave ste naleteli pri izvajanju prilagoditev preverjanja in ocenjevanja znanja učencev z AM?« v šolskem letu 2018/2019*

	število
Ker sem v razredu sama, težje učenca peljem v kabinet, da tam v miru rešuje. Vsak učenec v bistvu potrebuje samosvoje prilagoditve, zato je še toliko težje.	1
Težav ni bilo.	1
Ni neke stalnice, stalno prilagajamo in rešujemo trenutno problematiko.	1
Skupaj	3

**Analiza vprašalnika za razrednike v šolskem letu 2018/2019 (13. vprašanje) »Na katere težave ste naleteli pri izvajanju prilagoditev preverjanja in ocenjevanja znanja učencev z AM?«**

V tabeli 9 so prikazani odgovori razredničark na vprašanje, na katere težave ste naleteli pri izvajanju prilagoditev preverjanja in ocenjevanja znanja učencev z AM. Iz teh odgovorov je razvidno, da ena razredničarka meni, ker je v razredu sama, da težje učenca pelje v kabinet in ta tam v miru rešuje ter da vsak učenec v bistvu potrebuje samosvoje prilagoditve, zato je po njenem mnenju to še toliko težje. Druga razredničarka poroča, da težav ni bilo, in tretja, da ni neke stalnice, da stalno prilagaja in rešuje trenutno problematiko.

*Tabela 10: Prikaz odgovorov razrednikov na vprašanje 13 »Na katere težave ste naleteli pri izvajanju prilagoditev preverjanja in ocenjevanja znanja učencev z AM?« v šolskem letu 2019/2020*

	število
Odpor do preverjanja in ocenjevanja znanja. Neprimernost prostora za izvajanje teh dejavnosti (utesnjenost, zvočna in toplotno slaba izoliranost ...).	1
Ni bilo težav.	1
Njihove potrebe se neprestano spreminjajo.	1
Učenci imajo zelo očitno dobre in slabe dneve. Zaradi tega so ustna ocenjevanja lahko cel teden, odvisno od učencev. Pisna ocenjevanja so v enem dnevu in je zelo težko za otroka dobiti realno oceno.	1
Skupaj	4

*Tabela 11: Prikaz odgovorov razrednikov na vprašanje 13 »Na katere težave ste naleteli pri izvajanju prilagoditev preverjanja in ocenjevanja znanja učencev z AM?« v šolskem letu 2019/2020 - izobraževanje na daljavo*

	število
Nisem imela kontrole, kaj so učenci zares naredili sami. Lahko sem le zaupala staršem.	1
Ni bilo težav.	1
Onemogočena fizična prisotnost ob otroku.	1
Ni bilo pisnih ocenjevanj na daljavo.	1
Skupaj	4

### **Analiza vprašalnika za razrednike v šolskem letu 2019/2020 (13. vprašanje) »Na katere težave ste naleteli pri izvajanju prilagoditev preverjanja in ocenjevanja znanja učencev z AM?«**

Iz tabele 10 je razvidno, da je ena razredničarka kot težavo zapisala odpor do preverjanja in ocenjevanja znanja ter neprimernost prostora za izvajanje teh dejavnosti (utesnjenost, zvočna in toplotno slaba izoliranost ...). Druga razredničarka poroča, da ni bilo težav, tretja, da se potrebe učencev neprestano spreminjajo. Četrta razredničarka je ob vprašanju, na katere težave ste naleteli pri izvajanju prilagoditev preverjanja in ocenjevanja znanja učencev z AM, zapisala, da imajo učenci zelo očitno dobre in slabe dneve, zaradi tega lahko ustna ocenjevanja potekajo cel teden, odvisno od učencev. Zapisala je tudi, da so pisna ocenjevanja v enem dnevu in je zelo težko za otroka dobiti realno oceno.

V šolskem letu 2019/2020 smo v vprašalnik dodali vprašanja glede izobraževanja na daljavo, tudi glede morebitnih težav pri izvajanju prilagoditev preverjanja in ocenjevanja znanja učencev z AM pri izobraževanju na daljavo.

V tabeli 11 so prikazani odgovori razredničark na vprašanje, na katere težave so naletele pri izvajanju prilagoditev preverjanja in ocenjevanja znanja učencev z AM v času izobraževanja na daljavo. Ena razredničarka poroča, da ni imela kontrole, kaj so učenci zares naredili sami, in je lahko le zaupala staršem. Druga razredničarka je zapisala, da ni bilo težav, tretja, da je bila onemogočena fizična prisotnost ob otroku, in četrta, da ni izvajala pisnih ocenjevanj na daljavo.

### **Skupne ugotovitve pri cilju 8 Ugotoviti, v kolikšni meri učitelji uporabljajo prilagoditve pri preverjanju in ocenjevanju znanja za otroke z avtističnimi motnjami**

Glede na odgovore razredničark lahko ugotovimo, da v šolskem letu 2018/2019 prilagoditve pri preverjanju in ocenjevanju znanja vedno uporabljata dve razredničarki od treh ter ena v veliki meri, v šolskem letu 2019/2020 vedno uporabljajo tri od štirih in ena v večini primerov.

Za čas izobraževanja na daljavo so razredničarke v svojih odgovorih kot načine prilagoditev pri preverjanju in ocenjevanju znanja navajale, da so učence individualno preverjale in ocenjevale preko videoklica, ob pomoči staršev, v več delih, s podaljšanim časom.



Glede na odgovore razredničark lahko ugotovimo, da se dvema od treh v šolskem letu 2018/2019 zdijo prilagoditve v programu za področje preverjanje in ocenjevanje znanja popolnoma ustrezne, eni niso niti ustrezne niti neustrezne.

V šolskem letu 2019/2020 menita dve razredničarki, da so prilagoditve v programu za področje preverjanje in ocenjevanje znanja popolnoma ustrezne, eni so večinoma ustrezne in eni niso niti ustrezne niti neustrezne.

V šolskem letu 2018/2019 ena razredničarka kot težave pri izvajanju prilagoditev preverjanja in ocenjevanja znanja navaja, ker je v razredu sama, težje učenca pelje v kabinet, da tam v miru rešuje, in da vsak učenec v bistvu potrebuje samosvoje prilagoditve, zato je to po njenem mnenju še toliko težje. Druga razredničarka poroča, da težav ni bilo, in tretja, da ni neke stalnice, da stalno prilagaja in rešuje trenutno problematiko.

V šolskem letu 2019/2020 kot težave pri izvajanju prilagoditev preverjanja in ocenjevanja znanja ena razredničarka navaja odpor do preverjanja in ocenjevanja znanja ter neprimernost prostora za izvajanje teh dejavnosti (utesnjenost, zvočna in toplotno slaba izoliranost ...). Druga razredničarka poroča, da ni bilo težav, tretja, da se potrebe učencev neprestano spreminjajo. Četrta razredničarka poroča, da imajo učenci zelo očitno dobre in slabe dneve, zaradi tega lahko ustna ocenjevanja potekajo cel teden, odvisno od učencev. Zapisala je tudi, da so pisna ocenjevanja v enem dnevu in je zelo težko za otroka dobiti realno oceno.

Pri izobraževanju na daljavo ena razredničarka navaja, da ni imela kontrole, kaj so učenci zares naredili sami, in je tako lahko le zaupala staršem. Druga razredničarka je zapisala, da ni bilo težav, tretja, da je bila onemogočena fizična prisotnost ob otroku, in četrta, da ni izvajala pisnih ocenjevanj na daljavo.

### **3.9 Cilj 9: Ugotoviti, kakšna so mnenja in izkušnje razrednikov s programom**

Rezultate za ugotavljanje realizacije devetega cilja smo pridobili z dvema kazalnikoma, s kazalnikom odgovorov učiteljev na anketna vprašanja od 1 do 10 ter 14 in 15 iz vprašalnika za razrednike v šolskih letih 2018/2019 in 2019/2020 ter s kazalnikom analize odgovorov strokovnih delavcev na 5. in 6. vprašanje iz intervjuja. Vprašalnike za razrednike smo obdelali s kvalitativno in kvantitativno analizo. Vprašanja 1, 2, 3, 8 in 9 so zaprtega tipa, vprašanja 4, 5, 6, 7, 10, 14 in 15 pa odprtega tipa. Vprašanja 4, 5, 6, 7, 8, 9 in 10 smo v letu 2019/2020 dopolnili z vprašanji, ki se nanašajo na izobraževanje na daljavo.

V šolskem letu 2018/2019 so vprašalnik izpolnile tri razredničarke, iz vsakega vzgojno-izobraževalnega zavoda po ena. Vprašalnik je izpolnila ena specialno-rehabilitacijska pedagoginja, ena učiteljica z dokvalifikacijo ter ena učiteljica razrednega pouka z dokvalifikacijo.

V šolskem letu 2019/2020 so vprašalnik izpolnile štiri razredničarke iz treh zavodov. Vprašalnik je izpolnila ena specialno-rehabilitacijska pedagoginja, ena surdopedagoginja, ena učiteljica razrednega pouka ter ena učiteljica razrednega pouka z dokvalifikacijo.

## Predstavitev rezultatov po vprašanjih

### Vprašanje 1 »Kako ocenjujete Prilagojeni program osnovne šole z enakovrednim izobrazbenim standardom za otroke z avtističnimi motnjami in ustreznost strokovnih rešitev za vzgojo in izobraževanje otrok z avtističnimi motnjami v tem razredu?«

Tabela 12: Prikaz distribucije odgovorov razrednikov na vprašanje 1« Kako ocenjujete Prilagojeni program osnovne šole z enakovrednim izobrazbenim standardom za otroke z avtističnimi motnjami in ustreznost strokovnih rešitev za vzgojo in izobraževanje otrok z avtističnimi motnjami v tem razredu?« v šolskih letih 2018/2019 in 2019/2020

	šolsko leto 2018/2019	šolsko leto 2019/2020
Program popolnoma zadosti potrebam otrok z AM.	0	1
Program pretežno zadosti potrebam otrok z AM.	1	3
Program niti zadosti niti ne zadosti potrebam otrok z AM.	1	0
Program pretežno ne zadosti potrebam otrok z AM.	1	0
Program sploh ne zadosti potrebam otrok z AM.	0	0
Skupaj	3	4

V tabeli 12 so za šolski leti 2018/2019 in 2019/2020 prikazani odgovori treh oziroma štirih razredničark na vprašanje, kako ocenjujejo Prilagojeni program osnovne šole z enakovrednim izobrazbenim standardom za otroke z avtističnimi motnjami in ustreznost strokovnih rešitev za vzgojo in izobraževanje otrok z avtističnimi motnjami v tem razredu. Iz tabele 12 je za šolsko leto 2018/2019 razvidno, da ena razredničarka meni, da program pretežno zadosti potrebam otrok z AM. Druga razredničarka poroča, da program niti zadosti niti ne zadosti potrebam otrok z AM, in tretja, da program pretežno ne zadosti potrebam otrok z AM.

Iz tabele 12 je za šolsko leto 2019/2020 razvidno, da ena razredničarka meni, da rogram popolnoma zadosti potrebam otrok z AM, tri razredničarke poročajo, da rogram pretežno zadosti potrebam otrok z AM.

### Vprašanje 2 »V kolikšni meri vam program nudi ustrezno podporo za načrtovanje in izvajanje vzgojno-izobraževalnega procesa?«

Tabela 13: Prikaz distribucije odgovorov razrednikov na vprašanje 2 »V kolikšni meri vam program nudi ustrezno podporo za načrtovanje in izvajanje vzgojno-izobraževalnega procesa?« v šolskih letih 2018/2019 in 2019/2020

	šolsko leto 2018/2019	šolsko leto 2019/2020
Program nudi popolnoma ustrezno podporo.	0	0
Program nudi precej ustrezno podporo.	1	3
Program niti nudi ustrezno podporo niti ne nudi ustrezne podpore.	1	1
Program v veliki meri ne nudi ustrezne podpore.	1	0

Program sploh ne nudi ustrezne podpore.	0	0
Skupaj	3	4

V tabeli 13 so za šolski leti 2018/2019 in 2019/2020 prikazani odgovori treh oziroma štirih razredničark na vprašanje, v kolikšni meri vam program nudi ustrezno podporo za načrtovanje in izvajanje vzgojno-izobraževalnega procesa. Iz tabele 13 je za šolsko leto 2018/2019 razvidno, da ena razredničarka meni, da program nudi precej ustrezno podporo, druga poroča, da program niti nudi ustrezno podporo niti ne nudi ustrezne podpore, in tretja, da program v veliki meri ne nudi ustrezne podpore.

Iz tabele 13 za šolsko leto 2019/2020 je razvidno, da tri razredničarke menijo, da program nudi precej ustrezno podporo, četrta meni, da program niti nudi ustrezno podporo niti ne nudi ustrezne podpore.

### Vprašanje 3 »V kolikšni meri vam prilagoditve v programu omogočajo realizacijo ciljev učnih načrtov?«

*Tabela 14: Prikaz distribucije odgovorov razrednikov na vprašanje 3 »V kolikšni meri vam prilagoditve v programu omogočajo realizacijo ciljev učnih načrtov?« v šolskih letih 2018/2019 in 2019/2020*

	šolsko leto 2018/2019	šolsko leto 2019/2020
Prilagoditve v programu popolnoma omogočajo realizacijo ciljev.	1	1
Prilagoditve v programu večinoma omogočajo realizacijo ciljev.	0	1
Prilagoditve v programu niti omogočajo niti ne omogočajo realizacije ciljev.	2	2
Prilagoditve v programu večinoma ne omogočajo realizacije ciljev.	0	0
Prilagoditve v programu sploh ne omogočajo realizacije ciljev.	0	0
Skupaj	3	4

V tabeli 14 so za šolski leti 2018/2019 in 2019/2020 prikazani odgovori treh oziroma štirih razredničark na vprašanje, v kolikšni meri vam prilagoditve v programu omogočajo realizacijo ciljev učnih načrtov. Iz tabele 14 je za šolsko leto 2018/2019 razvidno, da ena razredničarka meni, da prilagoditve v programu popolnoma omogočajo realizacijo ciljev, medtem ko dve menita, da prilagoditve v programu niti omogočajo niti ne omogočajo realizacije ciljev.

Iz tabele 14 je za šolsko leto 2019/2020 razvidno, da ena razredničarka meni, da prilagoditve v programu popolnoma omogočajo realizacijo ciljev, in druga, da prilagoditve v programu večinoma omogočajo realizacijo ciljev, medtem dve menita, da prilagoditve v programu niti omogočajo niti ne omogočajo realizacije ciljev.

### Vprašanje 4 »Na kakšne težave ste naleteli pri uresničevanju programa?«

V tabelah 15, 16 in 17 so za šolski leti 2018/2019 in 2019/2020 prikazani odgovori treh oziroma štirih razredničark na vprašanje, na kakšne težave so naleteli pri uresničevanju programa.

*Tabela 15: Prikaz odgovorov razrednikov na vprašanje 4 »Na kakšne težave ste naleteli pri uresničevanju programa?« v šolskem letu 2018/2019*

	število
Realizacija ciljev EIS, popolna raznolikost oz. nezmožnost sodelovanja/povezovanja učencev v razredu, pomanjkanje pomoči drugega učitelja tudi v višjih razredih.	1
Po mojem mnenju potrebujejo otroci poleg sebe tudi "otroške" modele, ne samo odraslih modelov zelenega ravnanja. Težave so najbolj očitne pri športu. Športno vzgojo, soc. veščine, kom. veščine bi se morda planiralo že v štartu. Združeno še s kakšnim razredom. Soc. veščine smo sicer tako na 14 dni izvajali, a se mi to zdi premalo. Preveliko število učnih ur glede na zmožnost koncentracije učencev.	1
Predvsem je z učenci težko predelati količino oz. obseg snovi, ki jo predvideva EIS. Z ustreznimi metodami in pristopi je nemogoče obdelati vse.	1
Skupaj	3

Iz tabele 15 je za šolsko leto 2018/2019 razvidno, da ena učiteljica meni, da pri izvajanju programa predstavlja težavo realizacija ciljev, nezmožnost sodelovanja učencev v razredu ter pomanjkanje pomoči drugega učitelja tudi v višjih razredih. Druga učiteljica kot težavo pri uresničevanju programa navaja odsotnost drugih sošolcev kot modelov zelenega ravnanja, ter da se ta težava najbolj kaže pri pouku športa. Predlaga načrtovanje vsebin športa, socialnih in komunikacijskih veščin ter njihovo izvajanje v povezavi s kakšnim drugim razredom. Poroča tudi, da so socialne veščine tako izvajali na 14 dni, kar se ji zdi premalo. Ravno tako meni, da je preveliko število učnih ur glede na zmožnost koncentracije učencev. Tretja razredničarka poroča, da je za učence težko predelati količino oz. obseg snovi, ki jo predvideva enakovredni izobrazbeni standard, in to kljub uporabi ustreznih metod in pristopov.

*Tabela 16: Prikaz odgovorov razrednikov na vprašanje 4 » Na kakšne težave ste naleteli pri uresničevanju programa?« v šolskem letu 2019/2020*

	število
Premalo prilagojen program učencem z AM (preveč podoben programu GJM, premalo specifičen za AM). Premalo ur SOV, KOV.	1
V letošnjem šolskem letu ni bilo nobenih težav.	1
Pri uresničevanju programa nismo naleteli na težave.	1
Program ne predvideva individualnih posebnosti otrok, ki so vključeni v posamezni oddelek, zaradi česar je pogosto nemogoče izvajati pouk. Socialne in kom. veščine so nujne in v teh primerih zelo koristne.	1
Skupaj	3

Iz tabele 16 je za šolsko leto 2019/2020 razvidno, da ena razredničarka meni, da je program premalo prilagojen učencem z AM in je premalo ur za socialne in komunikacijske veščine. Druga razredničarka kot težavo navaja, da program ne predvideva individualnih posebnosti otrok, ki so vključeni v posamezni oddelek, zaradi česar je pogosto nemogoče izvajati pouk, a so po njenem mnenju socialne in komunikacijske veščine nujne in zelo koristne. Dve razredničarki v svojem odgovoru navajata, da pri uresničevanju programa ni bilo težav.

Tabela 17: Prikaz odgovorov razrednikov na vprašanje 4 » Na kakšne težave ste naleteli pri uresničevanju programa?« v šolskem letu 2019/2020 - **izobraževanje na daljavo**

	število
Pri delu na daljavo so starši več pozornosti dali predmetom SLJ, MAT, TJ ,... kot SOV, KOV in zato pripravljenih dejavnosti sploh niso ali so zelo malo izvajali.	1
Pri izobraževanju na daljavo tudi nismo imeli težav, saj so se starši zelo angažirali.	1
Pri izobraževanju na daljavo je nemogoče vplivati na funkcioniranje otroka v domačem okolju. Takšna oblika dela je absolutno neprimerna za otroke AM.	1
Starši so bili preveč obremenjeni, ure "v živo" niso bile zadostne in so bile otrokom nerodne. Zaradi tega in drugih podobnih težav smo samo delno uresničili program.	1
Skupaj	4

Iz tabele 17 je za šolsko leto 2019/2020 razvidno, katere težave so v okviru izobraževanja na daljavo razredničarke zaznale. Ena razredničarka meni, so starši več pozornosti dali predmetom SLJ, MAT, TJA ... kot socialnim in komunikacijskim veščinam, zato pripravljenih dejavnosti sploh niso izvajali ali pa zelo malo. Druga razredničarka kot težavo navaja, da je bilo nemogoče vplivati na funkcioniranje otroka v domačem okolju in da je takšna oblika dela absolutno neprimerna za otroke AM. Mnenje tretje razredničarke o izobraževanju na daljavo je, da so bili starši preveč obremenjeni zaradi tega in drugih podobnih težav, so delno uresničili program. Četrta razredničarka poroča, da pri izobraževanju na daljavo niso imeli težav, saj so se starši zelo angažirali.

#### **Vprašanje 5 »Kako vam je program pomagal pri načrtovanju vzgojno-izobraževalnega procesa?«**

V tabelah 18, 19 in 20 so za šolski leti 2018/2019 in 2019/2020 prikazani odgovori treh oziroma štirih razredničark na vprašanje, kako vam je program pomagal pri načrtovanju vzgojno-izobraževalnega procesa.

Tabela 18: Prikaz odgovorov razrednikov na vprašanje 5 »Kako vam je program pomagal pri načrtovanju vzgojno-izobraževalnega procesa« v šolskem letu 2018/2019

	število
Opora glede ciljev; nabor vsebin za KOV, SOV.	1
Na začetku sem ga prebrala, uredila prostor ... kot priporoča program. Za sam vzgojno-izobraževalni proces pa sem uporabila lastno kreativnost. Program me je opomnil na kakšno prilagoditev, na katero sem pozabila. V njem sem pogrešala bolj konkretne rešitve. Morda ga obogatite s kakšnimi izvirnimi zamislimi, ki jih prepoznate kot dobre med opazovanjem v različnih oddelkih.	1
Največ mi pomagajo specialno-rehab. izkušnje in znanje, predvsem pa sodelovanje in pomoč sodelavcev.	1
Skupaj	3

Iz tabele 18 je za šolsko leto 2018/2019 razvidno, da ena učiteljica meni, da ji je program pomagal pri načrtovanju vzgojno-izobraževalnega procesa kot opora glede ciljev in nabora vsebin za socialne in komunikacijske veščine. Druga razredničarka poroča, da ji je program pomagal pri ureditvi prostora in prilagoditvah, za sam vzgojno-izobraževalni proces pa je uporabila lastno kreativnost, v programu pa pogreša bolj konkretne rešitve in predlaga obogatitev s kakšnimi izvirnimi zamislimi, ki so med opazovanjem v različnih oddelkih prepoznane kot dobre. Mnenje tretje razredničarke je, da ji pri

načrtovanju najbolj pomagajo specialno-rehabilitacijske izkušnje in znanja, predvsem pa sodelovanje in pomoč sodelavcev.

Tabela 19: Prikaz odgovorov razrednikov na vprašanje 5 »Kako vam je program pomagal pri načrtovanju vzgojno-izobraževalnega procesa?« v šolskem letu 2019/2020

	število
Program je neka usmeritev, ostalo pa je odvisno od pristopa učitelja; poguma, da izpusti obilico učne snovi, ki je odveč, in izlušči le bistvo - znanje za življenje (in ne toliko akademskega).	1
Ob začetku šolskega leta ga vedno preberem in poskrbim, da zagotovim čim več predlaganega.	1
Program nudi teoretična izhodišča, pri načrtovanju pa se prilagajamo konkretnim situacijam in se opiramo na strokovno sodelovanje med sodelavci.	1
Program je določil okvirne meje in standarde, lažje je bilo pripravljati šolske ure.	1
Skupaj	4

V tabeli 19 so za šolsko leto 2019/2020 razvidna mnenja razredničark o uporabnosti programa pri načrtovanju vzgojno-izobraževalnega procesa. Ena učiteljica poroča, da je program zanjo usmeritev. Druga razredničarka poroča, da ji program pomaga pri načrtovanju vzgojno-izobraževalnega procesa. Mnenje tretje razredničarke o programu je, da le-ta nudi teoretična izhodišča, pri načrtovanju pa se prilagaja konkretnim situacijam in se opira na strokovno sodelovanje med sodelavci. Mnenje četrte je, da program določa okvirne meje in standarde, zato je lažje pripravljati šolske ure.

Tabela 20: Prikaz odgovorov razrednikov na vprašanje 5 »Kako vam je program pomagal pri načrtovanju vzgojno-izobraževalnega procesa?« v šolskem letu 2019/2020 – **izobraževanje na daljavo**

	število
Zelo malo. Učitelji smo se znašli vsak po svoje, si bolj pomagali med seboj z idejami in svojimi pristopi, kot iskali pomoč v "kupu teorije".	1
Ni mi pomagal veliko. Pomagale so mi izkušnje, ki jih imam z učenci in na podlagi njih sem prilagodila delo.	1
Enako kot pri 6. vprašanju (enako kot pri načrtovanju v živo).	1
Ni pomagal (ta karantena je vse presenetila in je pouk dosti drugačno potekal).	1
Skupaj	4

V tabeli 20 so za šolsko leto 2019/2020 razvidna mnenja učiteljic v okviru izobraževanja na daljavo, o uporabnosti programa pri načrtovanju vzgojno-izobraževalnega procesa. Po mnenju vseh štirih razredničark jim program pri načrtovanju izobraževanja na daljavo ni pomagal.

### **Vprašanje 6 »Katere prilagoditve iz programa za učno okolje ste lahko uvedli v vzgojno-izobraževalni proces?«**

V tabelah 21, 22 in 23 so za šolski leti 2018/2019 in 2019/2020 prikazani trije oziroma štirje odgovori razredničark na vprašanje, katere prilagoditve iz programa za učno okolje ste lahko uvedli v vzgojno-izobraževalni proces.

Tabela 21: Prikaz odgovorov razrednikov na vprašanje 6 »Katere prilagoditve iz programa za učno okolje ste lahko uvedli v vzgojno-izobraževalni proces?« v šolskem letu 2018/2019

	število
Samostojen kotichek, kotichek za umirjanje, struktura v razredu in urejenost prostora.	1
VSE. Morda pa bi si želela tudi tablico za vsakega učenca za raziskovanje, opravljanje nalog, kvize... to bi bilo dobro kot "obvezno" priporočilo. Večinoma vse.	1
To vprašanje je preobširno - odvisno je od otroka, učne snovi, dejansko od vsake ure posebej in se neprestano spreminja.	1
Skupaj	3

Iz tabele 21 je za šolsko leto 2018/2019 razvidno, da je ena učiteljica, glede na njen odgovor, uvedla vse prilagoditve iz programa za učno okolje, želi si še tablico za vsakega učenca. Po mnenju druge razredničarke je ta uvedla samostojen kotichek, kotichek za umirjanje, strukturo v razredu in urejenost prostora. Mnenje tretje je, da je vprašanje preobširno, saj so prilagoditve odvisne od otroka in se neprestano spreminjajo.

Tabela 22: Prikaz odgovorov razrednikov na vprašanje 6 »Katere prilagoditve iz programa za učno okolje ste lahko uvedli v vzgojno-izobraževalni proces?« v šolskem letu 2019/2020

	število
Glede na to, da imamo zelo slabe prostorske pogoje, je učno okolje precej težko prilagoditi. Stalnost pohištva, struktura pripomočkov, poskušati omiliti moteče dejavnike.	1
Upoštevala sem vse prilagoditve.	1
Prilagoditve se iz meseca v mesec, glede na predmet, otrokovo počutje, funkcioniranje in napredek neprestano spreminjajo.	1
Vizualni urniki, razdalja med učencema, točno določeni prostor za pripomočke, mapice, klop vsakega učenca...	1
Skupaj	4

V tabeli 22 so za šolsko leto 2019/2020 razvidna mnenja učiteljic o prilagoditvah iz programa za učno okolje. Po mnenju ene razredničarke so upoštevali vse prilagoditve. Mnenje druge razredničarke je, da so prilagoditve uvedli deloma zaradi prostorskih pogojev. Po mnenju tretje razredničarke se te prilagoditve neprestano spreminjajo. V odgovoru četrte razredničarke pa so navedene konkretne prilagoditve, ki so vizualni urniki, razdalja med učencema, točno določeni prostor za pripomočke, mapice, klop za vsakega učenca.

Tabela 23: Prikaz odgovorov razrednikov na vprašanje 6 »Katere prilagoditve iz programa za učno okolje ste lahko uvedli v vzgojno-izobraževalni proces?« v šolskem letu 2019/2020 – **izobraževanje na daljavo**

	število
Doma so si prostor za delo uredili po svojih zmožnostih in prizadevanjih. Moj del je bil stalnost (kabinet) pri izvajanju videoklicev, uporaba slušalk in mikrofona. Na ostalo nisem mogla imeti vpliva.	1
Staršem sem prepustila, da to uredijo sami.	1
V tem primeru smo lahko staršem le svetovali in jih opremili z informacijami, nismo pa imeli vpliva na dejansko izvedbo.	1
Vsak začetek pouka na daljavo (ura v živo) je vedno bil enak - ob 9.00. Lahko so pričakovali domače delo vsak dan ob enaki uri, oblika in količina dela je bila približno enaka.	1

Skupaj	4
--------	---

Iz tabele 23 so za šolsko leto 2019/2020 razvidni odgovori razredničark o prilagoditvah iz programa za učno okolje v času izobraževanja na daljavo. Po mnenju ene razredničarke je prilagoditve izvedla glede stalnosti izvajanja videoklicev, uporabe slušalk in mikrofona. Po mnenju druge razredničarke je te prilagoditve prepustila staršem. Mnenje tretje razredničarke je bilo, da so prilagoditve staršem lahko le svetovali, dejanskega vpliva na njihovo izvajanje pa niso imeli. Mnenje četrte razredničarke je bilo, da so prilagoditve bile v smislu tega, da so pouk na daljavo izvajali vedno ob istem času in je bila oblika in količina dela približno enaka.

### **Vprašanje 7 »Na katere težave ste naleteli pri prilagajanju učnega okolja vzgojno-izobraževalnega procesa?«**

V tabelah 24, 25 in 26 so za šolski leti 2018/2019 in 2019/2020 prikazani trije oziroma štirje odgovori razredničark na vprašanje, na katere težave ste naleteli pri prilagajanju učnega okolja vzgojno-izobraževalnega procesa.

*Tabela 24: Prikaz odgovorov razrednikov na vprašanje 7 »Na katere težave ste naleteli pri prilagajanju učnega okolja vzgojno-izobraževalnega procesa?« v šolskem letu 2018/2019*

	število
Slabe prostorske razmere, malo did. pripomočkov.	1
Nimamo primerne sobe za odmik v primeru izbruhov. Premajhna učilnica. Prevelika oddaljenost sobe za umirjanje.	1
Materialne ovire, finančna podpora, neustrezna gradiva, pomanjkanje časa za izvedbo ...	1
Skupaj	3

Iz odgovorov za leto 2018/2019 v tabeli 24 je razvidno, da so pri prilagajanju učnega okolja po mnenju ene razredničarke naletele na težave zaradi slabih prostorskih razmer in pomanjkanja didaktičnih pripomočkov, po mnenju druge zaradi pomanjkanja primerne sobe za odmik v primeru izbruhov učencev, premajhne učilnice in prevelike oddaljenosti do sobe za umirjanje. Tretja razredničarka poroča o materialnih ovirah, neustreznih gradivih in pomanjkanju časa za izvedbo.

*Tabela 25: Prikaz odgovorov razrednikov na vprašanje 7 »Na katere težave ste naleteli pri prilagajanju učnega okolja vzgojno-izobraževalnega procesa?« v šolskem letu 2019/2020*

	število
Odmevanje v razredu, majhnost razreda, gneča, dostopnost do razreda (3. nadstropje), nemogoče fiksiranje pregrade med učenci, ker velikost razreda ni primerna.	1
Ni bilo težav.	1
Pri prilagajanju učnega okolja nismo naleteli na težave.	1
Prostorske omejitve, pomanjkanje strokovnega kadra (v primeru izpada je učitelj sam).	1
Skupaj	4

Iz odgovorov za leto 2019/2020 je v tabeli 24 razvidno, da so pri prilagajanju učnega okolja po mnenju ene razredničarke naletele na težave zaradi odmevanja v razredu, majhnosti in dostopnosti razreda, ni možno fiksiranje pregrade med učenci. Mnenji dveh sta, da pri tem nista imeli težav.



Mnenje četrte razredničarke je, da so težave pri prostorskih omejitvah in pomanjkanju strokovnega kadra.

Tabela 26: Prikaz odgovorov razrednikov na vprašanje 7 »Na katere težave ste naleteli pri prilagajanju učnega okolja vzgojno-izobraževalnega procesa?« v šolskem letu 2019/2020 – **izobraževanje na daljavo**

	število
Vsak učenec je imel svoj prostor urejen doma (ali neurejen). Na to nisem imela vpliva.	1
Ni bilo težav, starši so se dobro znašli.	1
Večino prilagoditev zaradi oblike dela ni bilo mogoče izvajati, prav tako pa ne moremo tega zahtevati od staršev.	1
Kako pripraviti ure na daljavo, da bo dovolj zanimivo in učno izpolnjeno in da tudi ne bo preveč dela za otroke.	1
Skupaj	4

Iz tabel 26 so za šolsko leto 2019/2020 razvidni odgovori razredničark o morebitnih težavah pri prilagajanju učnega okolja v času izobraževanja na daljavo. Ena razredničarka poroča, da je vsak učenec imel doma urejen prostor, druga poroča, da ni bilo težav, ker so se starši dobro znašli. Po mnenju tretje večine prilagoditev zaradi oblike dela ni bilo mogoče izvajati, prav tako tega ne morejo zahtevati od staršev. Četrta pa meni, da je njej težavo predstavljala priprava ure na daljavo.

### **Vprašanje 8: Katere elemente iz programa za področje komunikacijskih veščin ste lahko uvedli v vzgojno-izobraževalni proces?**

V tabeli 27 so za šolski leti 2018/2019 in 2019/2020 prikazani trije oziroma štirje odgovori razredničark na vprašanje »Katere elemente iz programa za področje komunikacijskih veščin ste lahko uvedli v vzgojno-izobraževalni proces?«.

Tabela 27: Prikaz odgovorov razrednikov na vprašanje 8 »Katere elemente iz programa za področje komunikacijskih veščin ste lahko uvedli v vzgojno-izobraževalni proces?« v šolskih letih 2018/2019 in 2019/2020

	Šolsko leto 2018/2019	Šolsko leto 2019/2020	Šolsko leto 2019/2020 – izobraževanje na daljavo
Učitelj prilagaja učenje komunikacijskih veščin posameznemu učencu.	3	2	2
Učitelj uporablja različne didaktične pripomočke pri učenju komunikacijskih veščin.	3	3	1
Učitelj učenje komunikacijskih veščin povezuje z vsebinami drugih predmetov, ki se poučujejo v tem razredu.	3	4	3
Učitelj učenje komunikacijskih veščin povezuje z vsebinami drugih predmetov, ki se poučujejo v tem razredu.	2	1	1
Učitelj izvaja dejavnosti za razvoj komunikacijskih veščin v skladu s programom (npr. zaznavanje, motorika, govor, pogovor, jezik, povezovanje delov v celoto, skupna pozornost ...).	3	4	2
Učitelj strukturirano poučuje komunikacijske veščine.	2	3	1

Učitelj spodbuja učence k uporabi naučenih komunikacijskih veščin v vsakdanji komunikaciji.	3	3	3
Učitelj spodbuja učence k očesnemu stiku.	3	3	2
Učitelj preverja počutje in se odziva na potrebe vsakega učenca.	3	4	3
Učitelj spodbuja učence k socialni interakciji med njimi.	3	4	4

Iz odgovorov razredničark v tabeli 27 je razvidno, da so v šolskem letu 2018/2019 v vzgojno-izobraževalni proces uvedle vse elemente s področja komunikacijskih veščin, v šolskem letu 2019/2020 so uvedle osem elementov od desetih. To sta »Učitelj prilagaja učenje komunikacijskih veščin posameznemu učencu« in »Učitelj učenje komunikacijskih veščin povezuje z vsebinami drugih predmetov, ki se poučujejo v tem razredu«. V času izobraževanja na daljavo so izvajale manj (štiri) elementov s področja komunikacijskih veščin kot pri pouku v živo.

### **Vprašanje 9: »Katere elemente iz programa za področje socialnih veščin ste lahko uvedli v vzgojno-izobraževalni proces?«**

V tabeli 28 so za šolski leti 2018/2019 in 2019/2020 prikazani odgovori treh oziroma štirih razredničark na vprašanje »Katere elemente iz programa za področje socialnih veščin ste lahko uvedli v vzgojno-izobraževalni proces?«.

*Tabela 28: Prikaz odgovorov razrednikov na vprašanje 9 »Katere elemente iz programa za področje socialnih veščin ste lahko uvedli v vzgojno-izobraževalni proces?« v šolskih letih 2018/2019 in 2019/2020*

	Šolsko leto 2018/2019	Šolsko leto 2019/2020	Šolsko leto 2019/2020 – izobraževanje na daljavo
Učitelj prilagaja učenje socialnih veščin posameznemu učencu.	3	3	2
Učitelj uporablja didaktične pripomočke pri učenju socialnih veščin.	3	4	2
Učitelj učenje socialnih veščin povezuje z vsebinami drugih predmetov, ki se poučujejo v tem razredu.	3	4	4
Učitelj izvaja dejavnosti za razvoj socialnih veščin učencev v skladu s programom (npr. čustveno opismenjevanje, skrb zase, delovanje v šolskem in ožjem okolju, vsakodnevne veščine, socialna interakcija, socialno sprejemljivo vedenje, spolna vzgoja ...).	3	4	3
Učitelj strukturirano poučuje socialne veščine.	2	3	1
Učitelj preverja počutje in se odziva na potrebe vsakega učenca.	3	4	3
Učitelj spodbuja učence k socialni interakciji med njimi.	3	4	4

Iz odgovorov razredničark v tabeli 28 je razvidno, da so v šolskih letih 2018/2019 in 2019/2010 v vzgojno-izobraževalni proces v veliki meri uvedle elemente s področja socialnih veščin. V času

izobraževanja na daljavo so izvajale manj elementov (štiri elemente) s področja socialnih veščin kot pri pouku v živo.

### **Vprašanje 10 »Na katere težave ste naleteli pri izvajanju specialno-pedagoških dejavnosti komunikacijske in socialne veščine?«**

V tabelah 29, 30 in 31 so za šolski leti 2018/2019 in 2019/2020 prikazani trije oziroma štirje odgovori razredničark na vprašanje o morebitnih težavah pri izvajanju specialno-pedagoških dejavnosti komunikacijske in socialne veščine.

*Tabela 29: Prikaz odgovorov razrednikov na vprašanje 10 »Na katere težave ste naleteli pri izvajanju specialno-pedagoških dejavnosti komunikacijske in socialne veščine?« v šolskem letu 2018/2019*

	število
Veliko otrok je "individualistov" in težje razvijaš z njimi neko skupinsko dinamiko. Pomanjkanje pomoči strokovnjakov tega področja.	1
Zaradi prevelikega števila učnih ur, smo včasih skrajšali čas učenja, saj je koncentracija po pol ure popustila.	1
Ta znanja in veščine je nemogoče izvajati izključno znotraj ur, ki so za to predvidene v urniku. S tem se ukvarjamo VSE ure, zaradi česa nam pogosto zmanjka tudi časa za snov.	1
Skupaj	3

V tabeli 29 je za šolsko leto 2018/2019 iz odgovorov razredničark razvidno, da so pri izvajanju specialno-pedagoških dejavnosti komunikacijske in socialne veščine imeli težave, po mnenju ene razredničarke, pri skupinski dinamiki, saj so učenci individualisti. Po mnenju druge razredničarke so imeli težave zaradi slabše koncentracije učencev oz. prevelikega števila učnih ur. Po mnenju tretje razredničarke so težave v tem, da je te veščine nemogoče izvajati znotraj predvidenih ur, saj se s tem ukvarjajo pri vseh urah in jim zato zmanjka časa za snov.

*Tabela 30: Prikaz odgovorov razrednikov na vprašanje 10 »Na katere težave ste naleteli pri izvajanju specialno-pedagoških dejavnosti komunikacijske in socialne veščine?« v šolskem letu 2019/2020*

	število
Premalo did. pripomočkov, potreba po dodatni strokovni pomoči (zaradi razmer v razredu glede medsebojnih konfliktov, fizičnega nasilja med učenci).	1
Nisem naletela na težave. Si pa pri tem predmetu popolnoma prepuščen svoji lastni kreativnosti, raziskovanju in iskanju primernih vsebin.	1
Velike razlike med učenci.	1
Premalo ur socialnih veščin. Z učenci sem težje vzpostavila pristen, zaupljiv odnos, da bi mi zaupali njihove težave.	1
Skupaj	4

V tabeli 30 je za šolsko leto 2019/2020 iz odgovorov razredničark razvidno, da so pri izvajanju specialno-pedagoških dejavnosti komunikacijske in socialne veščine imeli težave, po mnenju ene razredničarke, zaradi pomanjkanja didaktičnih pripomočkov ter zaradi večjih potreb po dodatni strokovni pomoči. Po mnenju druge razredničarke so se težave pojavile zaradi velike razlike med učenci, po mnenju tretje zaradi premajhnega obsega ur socialnih veščin in zaradi težje vzpostavitve pristnega odnosa z učenci. Po mnenju četrte razredničarke teh težav ni bilo.

*Tabela 31: Prikaz odgovorov razrednikov na vprašanje 10 »Na katere težave ste naleteli pri izvajanju specialno-pedagoških dejavnosti komunikacijske in socialne veščine?« v šolskem letu 2019/2020 – izobraževanje na daljavo*

	število
Starši pripravljenih dejavnosti v večini primerov niso izvajali. Videoklici so bili zelo težko izvedljivi z učenci.	1
Ni bilo težav.	1
Ni jih bilo mogoče direktno usmerjati, imeli so manj socialnih stikov.	1
Socialne veščine bazirajo na igri vlog. Tega v času učenja na daljavo ni bilo mogoče učiti oziroma uresničevati.	1
Skupaj	4

V tabeli 31 je za šolsko leto 2019/2020 v okviru izobraževanja na daljavo iz odgovorov razredničark razvidno, da so pri izvajanju specialno-pedagoških dejavnosti komunikacijske in socialne veščine imeli težave, po mnenju ene razredničarke, zaradi nepripravljenosti staršev za izvajanje dejavnosti ter zaradi težje izvedljivosti videoklicev. Po mnenju druge razredničarke so imeli težave zaradi nezmožnosti direktnih usmeritev in manjšega obsega socialnih stikov. Po mnenju tretje razredničarke so se pojavile težave pri izobraževanju na daljavo zaradi nezmožnosti izvajanja iger vlog. Po mnenju četrte razredničarke težav pri tem ni bilo.

#### **Vprašanje 14: »Kje ste pridobili ustrezna znanja za uresničevanje ciljev programa?«**

V tabeli 32 in 33 so prikazani trije oziroma štirje odgovori razrednikov na vprašanje 14 »Kje ste pridobili ustrezna znanja za uresničevanje ciljev programa?«

*Tabela 32: Prikaz odgovorov razrednikov na vprašanje 14 »Kje ste pridobili ustrezna znanja za uresničevanje ciljev programa?« v šolskem letu 2018/2019*

	število
Samoiniciativno iskanje informacij. Izobraževanja.	1
Samostojno raziskovanje in prebiranje literature, izobraževanja, pretekle izkušnje. Prebrala sem si program, večino stvari sem poznala iz literature, ki jo sama prebiram in iz različnih izobraževanj s področja avtizma. Dejansko je program le groba struktura, potem pa se mora učitelj sam znajti pri izvedbi predlaganega in biti pri svojem delu kreativen ter vedno iskati nove, za njegove učence ustrezne rešitve.	1
Pomoč in podpora sodelavcev, lastno učenje.	1
Skupaj	3

Iz tabele 32 je za šolsko leto 2018/2019 iz odgovorov razredničark razvidno, da so si ustrezna znanja za uresničevanje ciljev programa, po mnenju vseh treh, pridobile samostojno, z lastnim učenjem, iskanjem informacij in izobraževanjem. Po mnenje ene izmed razredničark si ustrezna znanja pridobiva tudi s pomočjo in podporo sodelavcev.

*Tabela 33: Prikaz odgovorov razrednikov na vprašanje 14 »Kje ste pridobili ustrezna znanja za uresničevanje ciljev programa?« v šolskem letu 2019/2020*

	število

Lastna angažiranost za izpopolnjevanje znanja s področja AM. Izkušnje konkretnega dela z učenci z AM.	1
S svojo izobrazbo in lastnim raziskovanjem.	1
Študij, dodatna strokovna literatura, timsko delo s sodelavci.	1
Univerza za specialno izobraževanje in rehabilitacijo v Beogradu.	1
Skupaj	4

Iz tabele 33 je za šolsko leto 2019/2020 iz odgovorov razredničark razvidno, da so si ustrezna znanja za uresničevanje ciljev programa pridobile z lastno angažiranostjo, lastnimi izkušnjami dela z učenci z AM, prek študija in timskega s sodelavci.

**Vprašanje 15 »Če bi nam radi sporočili še kakšna opažanja ali predloge v povezavi z izvajanjem programa, jih, prosim, zapišite (npr. normativi, izobraževanje ...).«**

V tabelah 34 in 35 so za šolski leti 2018/2019 in 2019/2020 razvidni trije oziroma štirje odgovori razredničark, v katerih navajajo svoja opažanja ali predloge v povezavi z izvajanjem programa.

*Tabela 34: Prikaz odgovorov razrednikov na vprašanje 15 »Če bi nam radi sporočili še kakšna opažanja ali predloge v povezavi z izvajanjem programa, jih, prosim, zapišite (npr. normativi, izobraževanje ...).« v šolskem letu 2018/2019*

	število
Dva učitelja na en razred. "Reduciranje" ciljev za naše razrede na tiste življenjsko potrebne. Medsebojna letna srečanja učiteljev, ki učijo v programu za AM.	1
Preveliko število učnih ur, premalo organiziranih izobraževanj s poudarkom na vedenjski problematiki, socialnih veščinah. Preveč se govori samo o strukturi, urnikih, premalo o vedenju, psihologiji otrok.	1
Premalo je izobraževanj na temo vedenjske problematike. Oddelki, v katere so vključeni samo učenci z motnjo avtističnega spektra se mi zdijo sporni takrat, ko pride do hude vedenjske problematike. Ko ima namreč eden izmed učencev izbruh, so v hudi stiski tudi ostali učenci. Včasih posledično tudi pri njih sledi izbruh. Zaradi nerazumevanja situacij se zelo poruši ravnovesje znotraj vsakega posameznika in skupine nasploh. Prilagoditve, ki so v programu so dobrodošle za vse učence, ne samo za učenca z avtizmom, prav zato sama nisem za avtistične oddelke.	1
Skupaj	3

Kot je razvidno iz odgovorov v tabeli 34, glede predlogov pri izvajanju programa, ena razredničarka navaja potrebo po drugem strokovnem delavcu v razredu in reduciranju ciljev na življenjsko potrebne ter predlaga srečanja učiteljev, ki poučujejo v programu za AM. Po mnenju druge razredničarke je v programu prevelik obseg učnih ur. Dve mnenji se nanašata na potrebo po organiziranem izobraževanju na temo vedenjske problematike in socialnih veščin. Po mnenju ene izmed razredničark so oddelki, kamor so vključeni samo učenci z motnjo avtističnega spektra, neustrezni v primeru, ko pride do vedenjske problematike.

*Tabela 35: Prikaz odgovorov razrednikov na vprašanje 15 »Če bi nam radi sporočili še kakšna opažanja ali predloge v povezavi z izvajanjem programa, jih, prosim, zapišite (npr. normativi, izobraževanje ...).« v šolskem letu 2019/2020*

	število

Dodatni učitelj v razredu (stalen v vseh razredih). Izobraževanja in več strokovne podpore učiteljem. Prevetritev programa in UN za učence z AM.	1
V kolikor se učenci med seboj karakterni ne ujamejo, v smislu, da se pojavljajo zaradi tega izrazi izbruhi, program ni več ustrezen za nobenega izmed učencev. V kolikor pride do tega, je rešitev potrebno najti nemudoma. To sem izkusila na lastni koži lani.	1
Stalni specialni pedagog pri prehodu v 6. razred.	1
Premalo ur socialnih veščin. Priporočam 2 uri na teden. S strani vašega sodelovanja bi mi bilo bolje, če bi nastopali kot spremljevalec in ne v vlogi opazovalca.	1
Skupaj	4

Kot je razvidno iz odgovorov v tabeli 35, glede predlogov pri izvajanju programa, ena razredničarka navaja potrebo po dodatnem učitelju v razredu in po izobraževanju ter več strokovne podpore učiteljem. Po mnenju druge razredničarke program v primeru vedenjskih težav učencev ni ustrezen. Tretja razredničarka predlaga stalnega specialnega pedagoga pri prehodu v 6. razred. Četrto mnenje, da je premalo socialnih veščin in jih predlaga dve uri na teden.

**Vprašanje 5 iz intervjuja: »S katerimi težavami se srečujete pri izvajanju Prilagojenega programa z enakovrednim izobrazbenim standardom za otroke z avtističnimi motnjami?«**

Iz odgovorov strokovnih delavcev na peto vprašanje je razvidno, da učitelji, kot težavo pri izvajanju programa, navajajo preveliko količino učne snovi v učnem načrtu in zaradi posebnih potreb učencev ne uspejo uresničiti vseh učnih ciljev. Nadalje ena učiteljica poroča o kombiniranem oddelku kot težavi pri izvajanju pouka, ko je potrebno poleg prilagajanja snovi učencem enega razreda dodatno še prilagajati snov učencem drugega razreda.

**Vprašanje 6 iz intervjuja: »Kaj je tisto, kar se vam še zdi pomembno poudariti pri izvajanju Prilagojenega programa z enakovrednim izobrazbenim standardom za otroke z avtističnimi motnjami?«**

Iz odgovorov strokovnih delavcev na šesto vprašanje iz intervjuja je razvidno, da učitelji kot pomemben poudarek pri izvajanju Programa navajajo obseg specialno pedagoških dejavnosti. Pri tem so si njihova mnenja nasprotujoča. Medtem ko ena učiteljica navaja, da je preveč ur specialno-pedagoških dejavnosti, dve učiteljici poročata, da je teh ur premalo, saj so po njihovem mnenju socialne in komunikacijske veščine za učence zelo pomembne. Eni učiteljici se zdi pomembno poudariti neustrezno usmeritev v Program pri nekaterih učencih.

**Skupne ugotovitve pri cilju 9 Ugotoviti, kakšna so mnenja in izkušnje razrednikov s programom**

Na podlagi odgovorov razredničark na vprašanja v vprašalniku za razrednike za šolski leti 2018/2019 in 2019/2020 smo pridobili njihova mnenja in izkušnje s Programom. Njihova mnenja in izkušnje lahko strnemo v naslednje ugotovitve:

- Program pretežno zadosti potrebam otrok z AM.
- Program nudi ustrezno podporo za načrtovanje in izvajanje vzgojno-izobraževalnega procesa.
- Prilagoditve v programu niti omogočajo niti ne omogočajo realizacijo ciljev učnih načrtov.
- Pri uresničevanju programa razredničarke poročajo o raznovrstnih težavah, kot so potreba po drugem učitelju v razredu, težave pri učenju socialnih in komunikacijskih veščin, športu, zaradi prevelika števila učnih ur.

- Program predstavlja usmeritev oz. teoretično izhodišče za načrtovanje vzgojno-izobraževalnega procesa, za učenje komunikacijskih in socialnih veščin, določanje učnih ciljev, pri ureditvi prostora, pri načrtovanju prilagoditev.
- Prilagoditve iz programa za učno okolje so uvedli (npr. vizualne urnike, prostor za pripomočke, koticke za umirjanje ...).
- Pri prilagajanju učnega okolja se pri nekaterih pojavljajo težave kot npr. slabe prostorske razmere ali odsotnost prostora za odmik.
- V vzgojno-izobraževalni proces so v veliki meri uvedli vse elemente iz programa za področje komunikacijskih veščin in za področje socialnih veščin.
- Pri izvajanju specialno-pedagoških dejavnosti komunikacijske in socialne veščine se pri nekaterih pojavljajo težave, zato navajajo potrebo po strokovni podpori na tem področju, po didaktičnih pripomočkih.
- Znanja in izkušnje za uresničevanje ciljev programa so pridobili s samostojnim učenjem, študijem in kolegalnim učenjem.
- V povezavi z nadaljnjim izvajanjem programa predlagajo letna srečanja učiteljev, ki poučujejo v programu za AM, strokovna usposabljanja na temo vedenjske problematike in socialnih veščin, dodatnega učitelja v razredu ter stalnega specialnega pedagoga pri prehodu v 6. razred.

Iz anketnih odgovorov razredničark na vprašanja 4, 5, 6, 7, 8, 9 in 10 smo pridobili njihova mnenja glede izvajanja programa v času **izobraževanja na daljavo** v šolskem letu 2019/2020. Njihova mnenja lahko strnemo v naslednje ugotovitve:

- Glede težav v okviru izobraževanja na daljavo ena razredničarka meni, da so starši več pozornosti dali predmetom slovenščina, matematika, angleščina kot pa socialnim in komunikacijskim veščinam. Druga razredničarka kot težavo navaja, da je bilo nemogoče vplivati na funkcioniranje otroka v domačem okolju. Mnenje tretje razredničarke je, da so bili starši preveč obremenjeni, zato so delno uresničili program. Četrta razredničarka poroča, da niso imeli težav, saj so se starši zelo angažirali.
- Glede uporabnosti programa pri načrtovanju vzgojno-izobraževalnega procesa je mnenje vseh štirih razredničark, da jim program pri načrtovanju izobraževanja na daljavo ni pomagal.
- Glede prilagoditev iz programa za učno okolje v času izobraževanja na daljavo jih je po mnenju ene razredničarke izvedla v obliki stalnosti izvajanja videoklicev, uporabe slušalk in mikrofona. Po mnenju druge razredničarke je te prilagoditve prepustila staršem. Mnenje tretje razredničarke je bilo, da so prilagoditve lahko staršem le svetovali. Mnenje četrte razredničarke je bilo, da so prilagoditve bile v smislu tega, da so pouk na daljavo izvajali vedno ob istem času ter je bila oblika in količina dela približno enaka.
- Glede morebitnih težav pri prilagajanju učnega okolja ena razredničarka poroča, da je vsak učenec imel doma urejen prostor, druga poroča, da ni bilo težav, ker so se starši dobro znašli. Po mnenju tretje večino prilagoditev zaradi oblike dela ni bilo mogoče izvajati, prav tako tega ne morejo zahtevati od staršev. Četrta pa meni, da je zanjo predstavljala težavo priprava ure na daljavo.
- Glede izvajanja elementov s področja socialnih in komunikacijskih veščin razredničarke poročajo, da so jih v času izobraževanja na daljavo izvajale manj kot pri pouku v živo.

- Pri izvajanju specialno pedagoških dejavnosti komunikacijske in socialne veščine so imeli težave po mnenju ene razredničarke zaradi nepripravljenosti staršev za izvajanje dejavnosti ter zaradi težje izvedljivosti videoklicev. Po mnenju druge razredničarke so imeli težave zaradi nezmožnosti direktnih usmeritev in manjšega obsega socialnih stikov. Po mnenju tretje razredničarke so se pojavile težave pri izobraževanju na daljavo zaradi nezmožnosti izvajanja iger vlog. Po mnenju četrte razredničarke težav pri tem ni bilo.

Iz odgovorov strokovnih delavcev na vprašanji iz intervjuja lahko ugotovimo, da kot težave pri izvajanju programa navajajo preveliko količino učne snovi v učnem načrtu in s tem posledično slabšo realizacijo ciljev. Ena učiteljica kot težavo navaja poučevanje v kombiniranem oddelku, ker je potrebno dodatno prilagajanje. Kot posebej pomembno pri izvajanju programa je zaznan obseg specialno-pedagoških dejavnosti, in sicer ena učiteljica meni, da je prevelik, in dve, da je premajhen. Kot pomembno pri izvajanju programa ena učiteljica navede tudi neustrezno usmeritev v program pri nekaterih učencih.

### **3.10 Cilj 10: Ugotoviti, kakšna so mnenja ravnateljev o programu, ki se izvaja v zavodu, ki ga vodijo, in njihove izkušnje z njim**

Rezultate za ugotavljanje realizacije desetega cilja smo pridobili z odgovori ravnateljev na vseh 10 vprašanj iz vprašalnika za ravnatelje v šolskih letih 2018/2019 in 2019/2020. Vprašalnike za ravnatelje smo obdelali s kvalitativno in kvantitativno analizo. Vprašanja 1, 2, 4, 5 in 6 so zaprtega tipa z enim ali več možnimi odgovori, vprašanja 3, 7, 8, 9 in 10 so odprtega tipa.

V šolskih letih 2018/2019 in 2019/2020 so vprašalnik izpolnili trije ravnatelji, iz vsakega vzgojno-izobraževalnega zavoda.

V šolskem letu 2019/2020 so ravnatelji odgovarjali še na dodatnih pet vprašanj v zvezi z izobraževanjem na daljavo in sicer na vprašanje 3, 4, 5, 7, in 8.

#### **Vprašanje 1 »Katere prostorske pogoje imate zagotovljene za uresničevanje Prilagojenega izobraževalnega programa z enakovrednim izobrazbenim standardom za otroke z avtističnimi motnjami?«**

*Tabela 36: Prikaz odgovorov ravnateljev na vprašanje 1 »Katere prostorske pogoje imate zagotovljene za uresničevanje Prilagojenega izobraževalnega programa z enakovrednim izobrazbenim standardom za otroke z avtističnimi motnjami?« v šolskih letih 2018/2019 in 2019/2020*

	šolsko leto 2018/2019	šolsko leto 2019/2020
Učilnico, ki omogoča zmanjševanje motečih dražljajev kot so: hrup, odmev, močna svetloba, izraziti vonji.	0	0
Prostor za umik v ali izven učilnice.	2	3
Telovadnico, ki omogoča zmanjševanje motečih dražljajev kot so: hrup, odmev, močna svetloba, izraziti vonji.	0	2
Jedilnico, ki omogoča zmanjševanje motečih dražljajev kot so: hrup, odmev, močna svetloba, izraziti vonji.	1	2



Skupaj	3	3
--------	---	---

Iz tabele 36 je za šolsko leto 2018/2019 iz odgovorov ravnateljev glede prostorskih pogojev razvidno, da imajo v dveh primerih zagotovljen prostor za umik v ali izven učilnice, v enem primeru pa imajo na voljo jedilnico, ki omogoča zmanjševanje motečih dražljajev. Odgovori ravnateljev v šolskem letu 2019/2020 kažejo, da imajo v treh primerih zagotovljen prostor za umik v ali zven učilnice, v dveh primerih telovadnico ter v dveh primerih jedilnico, ki omogoča zmanjševanje motečih dražljajev.

**Vprašanje 1 »Če menite, da nimate zagotovljenih ustreznih pogojev, prosim, navedite pomanjkljivosti in tudi, kako te pomanjkljivosti poskušate odpraviti.«**

*Tabela 37: Prikaz odgovorov ravnateljev na vprašanje 1 »Če menite, da nimate zagotovljenih ustreznih pogojev, prosim, navedite pomanjkljivosti in tudi, kako te pomanjkljivosti poskušate odpraviti.« v šolskem letu 2018/2019*

	število
V okviru obstoječih prostorskih pogojev se v največji meri trudimo zagotavljati zmanjševanje motečih dražljajev.	1
Za vse štiri prostore ne moremo v celoti in absolutno odgovoriti, da jih zagotavljamo. Razen prostora za umik, ki je še najmanj izkoriščen, so vsi ostali prostori v souporabi z drugimi uporabniki. Niso uporabljeni zgolj v namene za otroke z AM. Vedno bolj se srečujemo z nezavidljivo situacijo pomanjkanja ustreznih prostorov.	1
Ni finančnih sredstev.	1
Skupaj	3

V tabeli 37 so ravnatelji v šolskem letu 2018/2019 pojasnjevali svoj odgovor glede zagotavljanja ustreznih prostorskih pogojev na zavodu. V prvem odgovoru je razvidno, da se v okviru obstoječih prostorskih pogojev trudijo zagotoviti jih v največji možni meri in tako zmanjšati moteče dražljaje. V drugem odgovoru je razvidno, da prostorskih pogojev ne morejo v celoti zagotoviti, saj prostore uporabljajo tudi drugi uporabniki in niso namenjeni le učencem z AM. V tretjem odgovoru je razvidno, da ustreznih prostorskih pogojev zaradi pomanjkanja finančnih sredstev ne morejo zagotoviti.

*Tabela 38: Prikaz odgovorov ravnateljev na vprašanje 1 »Če menite, da nimate zagotovljenih ustreznih pogojev, prosim, navedite pomanjkljivosti in tudi, kako te pomanjkljivosti poskušate odpraviti.« v šolskem letu 2019/2020*

	število
CSGM izvaja dejavnost v dijaškem domu, ki ni namenjen pouku. Zadevo rešujemo z ustanoviteljem.	1
Zmanjševanje izrazitih vonjav.	1
Vse je žal povezano s sredstvi.	1
Skupaj	3

V tabeli 38 so odgovori ravnateljev za šolsko leto 2019/2020 glede zagotavljanja prostorskih pogojev. Iz odgovorov je razvidno, da en zavod izvaja program v dijaškem domu, ki ni namenjen pouku, ter težavo rešujejo z ustanoviteljem. Drugi odgovor navaja, da težave s prostorskimi pogoji rešujejo na način, ko poskušajo zmanjšati izrazite vonjave. Vzrok za manj ustrezne prostorske pogoje je, v tretjem odgovoru, njihovo pomanjkanje.

**Vprašanje 2 »Ali so učitelji strokovno ustrezno usposobljeni za delo z otroki z avtističnimi motnjami?«**

*Tabela 39: Prikaz odgovorov ravnateljcev na vprašanje 2 »Ali so učitelji strokovno ustrezno usposobljeni za delo z otroki z avtističnimi motnjami?« v šolskih letih 2018/2019 in 2019/2020*

	š. l. 2018/2019	š. l. 2019/2020
da	3	3
ne	0	0
Skupaj	3	3

Iz tabele 39 je za obe šolski leti razvidno, da so po mnenju ravnateljcev njihovi učitelji strokovno ustrezno usposobljeni za delo z otroki z avtističnimi motnjami.

**Vprašanje 3 »Katere posebnosti opazate pri načrtovanju in izvajanju vzgojno-izobraževalnega procesa za učence z AM, če jih primerjate z drugimi učenci?«**

*Tabela 40: Prikaz odgovorov ravnateljcev na vprašanje 3 »Katere posebnosti opazate pri načrtovanju in izvajanju vzgojno-izobraževalnega procesa za učence z AM, če jih primerjate z drugimi učenci?« v šolskem letu 2018/2019*

	število
Zaradi izjemne heterogenosti otrok z AM je potrebno prilagajanje vsakemu posameznemu otroku s poudarkom na triadi primanjkljajev.	1
Izpostaviti gre večjo nujnost po usklajevanju dogovorov, načrtov, kompleksnega dela s temi otroki. Pomembno je zagotavljati kontinuiteto, ki se kaj hitro poruši, ko kdo od kadra zmanjka, je odsoten ipd.	1
Poudarek na strukturi.	1
Skupaj	3

V odgovorih ravnateljcev za šolsko 2018/2019 je glede posebnosti pri načrtovanju in izvajanju vzgojno-izobraževalnega procesa za učence z AM v primerjavi z drugimi učenci razvidno, da je v enem primeru zaradi heterogenosti otrok z AM potrebno posebno prilaganje vsakemu posameznemu otroku. V drugem odgovoru je razvidno, da je potrebno med strokovni delavci več usklajevanja, načrtovanja ter zagotavljanja kontinuitete, sicer je težava pri odsotnosti strokovnega delavca. Tretji odgovor najava, da je potrebno več poudarka na strukturi pri načrtovanju in izvajanju vzgojno-izobraževalnega procesa.

*Tabela 41: Prikaz odgovorov ravnateljcev na vprašanje 3 »Katere posebnosti opazate pri načrtovanju in izvajanju vzgojno-izobraževalnega procesa za učence z AM, če jih primerjate z drugimi učenci?« v šolskem letu 2019/2020*

	število
Prilagajanje prostora: ločen trakt, dodatna učilnica, soba za umirjanje, dodaten prostor v jedilnici. Kader: spremljevalec, dodatni učitelji. Prilagajanje dnevov dejavnosti ...	1
Več slikovne podpore; manj zvočno motečih dražljajev; čas in prostor za umik; dobra struktura pouka; individualno delo v večjem obsegu; večji učinek ob upoštevanju interesnih področij učencev pri načrtovanju dela.	1
Struktura je najpomembnejši del načrtovanja.	1
Skupaj	3

Za šolsko leto 2019/2020 je iz odgovorov ravnateljev glede posebnosti pri načrtovanju in izvajanju vzgojno-izobraževalnega procesa za učence z AM razvidno, da so v enem primeru posebnosti v prilagajanju prostora, v kadrovskih ter organizacijskih pogojih. V drugem odgovoru so kot posebnosti izpostavljene potrebe po več slikovne podpore, zmanjševanju motečih dražljajev, zagotavljanju časa in prostora za umik, po dobri strukturi pouka, po večjem obsegu individualnega dela ter, pri načrtovanju, potreba po večjem upoštevanju interesnih področij učencev. V tretjem odgovoru je razvidno, kot posebnost pri načrtovanju, zagotavljanje strukture.

*Tabela 42: Prikaz odgovorov ravnateljev na vprašanje 3 »Katere posebnosti opazate pri načrtovanju in izvajanju vzgojno-izobraževalnega procesa za učence z AM, če jih primerjate z drugimi učenci?« v šolskem letu 2019/2020 – izobraževanje na daljavo*

	število
Nekaterim je šolanje v domačem okolju zelo ustrezalo. Potrebno je bilo veliko učiteljeve spretnosti, da jih je uspel povezati preko e-medijev. Trpele pa so socialne in komunikacijske veščine oz. razvoj le-teh. Izoliranost, umik v svoj svet se je pri nekaterih povečal.	1
Nemotiviranost učencev, samoorganizacija učencev; pomanjkanje strukture v domačem okolju, preobremenjenost staršev.	1
Kjer so učitelji uspeli sodelovati s starši, je uspeh boljši.	1
Skupaj	3

V tabeli 42 so za šolsko leto 2019/2020 odgovori ravnateljev glede posebnosti pri načrtovanju in izvajanju vzgojno-izobraževalnega procesa za učence z AM v času izobraževanja na daljavo. V enem odgovoru je razvidno, da je šolanje učencem v domačem okolju ustrezalo, potrebne so bile učiteljeve spretnosti glede vzpostavljanja e-komunikacije. V tem času je bilo težje pri učencih razvijati socialne in komunikacije veščine, saj je bila opažena večja izoliranost in umik učencev v njihov svet. V drugem odgovoru je razvidno, da so opazili v času izobraževanja na daljavo nemotiviranost učencev, pomanjkanje strukture v domačem okolje ter preobremenjenost staršev. V tretjem odgovoru je razvidno, da je bila izvedba pouka na daljavo uspešnejša tam, kjer so učitelji uspeli vzpostaviti sodelovanje s starši.

#### **Vprašanje 4 »Katere elemente spremljanja in podpiranja uvajanja programa izvajate?«**

*Tabela 43: Prikaz odgovorov ravnateljev na vprašanje 4 »Katere elemente spremljanja in podpiranja uvajanja programa izvajate?« v šolskih letih 2018/2019 in 2019/2020 in 2019/2020 – izobraževanje na daljavo*

	šolsko leto 2018/2019	šolsko leto 2019/2020	šolsko leto 2019/2020 – izobraževanje na daljavo
Spremljanje načrtovanja pouka (letne in dnevne priprave na pouk).	3	3	2
Spremljanje izvajanja pouka.	3	3	2
Spremljanje oblikovanja in izvajanja individualiziranega programa.	3	3	3
Redna srečanja s strokovnimi delavci, ki izvajajo Program.	2	3	3
Drugo.	0	1	1

Iz tabele 43 je razvidno, da so, glede na vse tri odgovore ravnateljev, v obeh šolskih letih spremljali uvajanje programa s spremljanjem načrtovanja in izvajanja pouka, s spremljanjem oblikovanja in izvajanja individualiziranega programa ter v šolskem letu 2018/2019 v dveh primerih in v šolskem letu 2019/2020 v treh primerih z rednimi srečanji s strokovnimi delavci, ki izvajajo ta program.

Kot posebnosti v času izobraževanja na daljavo so ravnatelji v dveh primerih navajali, da so spremljali uvajanje programa s spremljanjem načrtovanja in izvajanja pouka, v treh primerih s spremljanjem oblikovanja in izvajanja individualiziranega programa ter z rednimi srečanji s strokovnimi delavci, ki izvajajo program.

Pod kategorijo »Drugo« je v šolskem letu 2019/2020 en ravnatelj navedel, da so za enega učenca zaradi izrazitih čustvenih težav v razredu izvajali vzgojno-izobraževalni proces izven razreda s prilagojenim urnikom, v času izobraževanja na daljavo pa so učencu ustrezno prilagodili pouk.

### Vprašanje 5 »Kako ocenjujete sodelovanje staršev z vami in ostalimi strokovnimi delavci?«

Tabela 44: Prikaz odgovorov ravnateljev na vprašanje 5 »Kako ocenjujete sodelovanje staršev z vami in ostalimi strokovnimi delavci?« v šolskih letih 2018/2019 in 2019/2020 in 2019/2020 – **izobraževanje na daljavo**

	Šolsko leto 2018/2019	Šolsko leto. 2019/2020	Šolsko leto 2019/2020 – izobraževanje na daljavo
Sodelovanje s starši je odlično.	2	1	1
Sodelovanje s starši je dobro.	0	1	1
Sodelovanje s starši ni niti dobro niti ni slabo.	1	1	1
Sodelovanje s starši je slabo.	0	0	0
Sodelovanje s starši je zelo slabo.	0	0	0
Skupaj	3	3	3

Glede na odgovore ravnateljev v tabeli 44 za šolsko leto 2018/2019 je razvidno, da dva ravnatelja ocenjujeta sodelovanje s starši kot odlično in eden meni, da to sodelovanje ni niti dobro niti ni slabo. V šolskem letu 2019/2020 in tudi v času izobraževanja na daljavo en ravnatelj ocenjuje, da je sodelovanje s starši odlično, eden, da je dobro, eden meni, da ni ne dobro in ne slabo.

### Vprašanje 6 »Kako ocenjujete realizacijo programa v tem šolskem letu? «

Tabela 45: Prikaz odgovorov ravnateljev na vprašanje 6 »Kako ocenjujete realizacijo programa v tem šolskem letu?« v šolskih letih 2018/2019 in 2019/2020

	šolsko leto 2018/2019	šolsko leto 2019/2020
Program smo v celoti realizirali.	2	0
Program smo pretežno realizirali.	1	3
Program smo realizirali približno v polovičnem obsegu.	0	0
Program smo realizirali v zelo majhnem obsegu.	0	0
Programa nismo realizirali v nobenem elementu.	0	0
Skupaj	3	3

Glede na odgovore ravnateljev za šolsko leto 2018/2019 v tabeli 45 je razvidno, da v dveh primerih ocenjujejo, da so program realizirali v celoti, v enem primeru pretežno. V šolskem letu 2019/2020 je iz vseh treh odgovorov razvidno, da so program realizirali pretežno.

### Vprašanje 7 »Navedite, prosim, prednosti programa.«

Tabela 46: Prikaz odgovorov ravnateljev na vprašanje 7 »Navedite, prosim, prednosti programa« za šolsko leto 2018/2019

	število
Manjše število otrok kot v prilag. programu za učence z AM. Učencem z AM prilagojene spec. ped. dejavnosti (SOV, KOV).	1
Bistveno se nam zdi izpostaviti pomen natančnejšega vpogleda v življenje in delo otrok z AM, ki zahtevajo drugačne pristope, prilagoditve in organizacijske ukrepe. Izkušnje pri izvajanju programa nas opozarja na specifikke, ki jih že in še bomo upoštevali pri njegovi realizaciji.	1
Omogoča potrebne prilagoditve.	1
Skupaj	3

V tabeli 46 so razvidni odgovori ravnateljev za šolsko leto 2018/2019, kjer navajajo prednosti programa. Iz odgovora enega ravnatelja je razvidno, da vidi prednosti v manjšem številu otrok v razredu ter v prilagojenih specialno pedagoških dejavnostih. Iz odgovora drugega ravnatelja je razvidno, da vidi prednost v večji individualizaciji za posameznega učenca in s tem tudi bolj specifičen pristop, v prilagoditvah in organizacijskih ukrepih. Iz odgovora tretjega ravnatelja je razvidna prednost programa v tem, da omogoča potrebne prilagoditve.

Tabela 47: Prikaz odgovorov ravnateljev na vprašanje 7 »Navedite, prosim, prednosti programa« za šolsko leto 2019/2020

	število
Manjše število učencev, njim prilagojene specialno-pedagoške dejavnosti.	1
Majhne učne skupine; spremljava Zavoda; ločeni aktivni učiteljev AM.	1
Specialno pedagoški predmeti	1
Skupaj	3

V tabeli 47 so razvidni odgovori ravnateljev za šolsko leto 2019/2020, kjer navajajo prednosti programa. Iz dveh odgovorov je razvidno, da vidijo kot prednost manjše število učencev v razredu, dva navajata specialno pedagoške dejavnosti. Iz enega odgovora je razvidno, da vidi prednost v spremljavi, ki jo izvaja ZRSSŠ, in v ločenih učiteljskih strokovnih aktivih.

Tabela 48: Prikaz odgovorov ravnateljev na vprašanje 7 »Navedite, prosim, prednosti programa« za šolsko leto 2019/2020 – **izobraževanje na daljavo**

	število
Glede na naravo nekaterih otrok jim ta način pouka zelo ustreza. Ni motečih dejavnikov, ki jih s seboj prinese klasičen pouk.	1
Struktura, če jo starši uspejo zagotoviti.	1
Skupaj	2

V tabeli 48 sta navedena dva odgovora ravnateljev za čas izobraževanja na daljavo glede prednosti programa. En odgovor navaja, da je nekaterim učencem pouk na daljavo ustrezal, ker ni bilo motečih

dejavnikov, drugi ravnatelj pa navaja, da vidi prednost izobraževanja na daljavo v strukturi, a pod pogojem, če jo staršem uspe zagotoviti.

### Vprašanje 8 »Navedite, prosim, slabosti programa.«

Tabela 49: Prikaz odgovorov ravnateljev na vprašanje 8 »Navedite, prosim, slabosti programa« za šolsko leto 2018/2019

	število
Ni zmanjšane normativa v JV in OPB. Manjka 2. učitelj v razredu.	1
Nujna aktualizacija predmetnikov, usklajevanje znotraj obstoječih programskih okvirjev in zagotavljanje ustreznega podpornega kadra ter tehničnih rešitev, ko potrebujemo več pripomočkov ipd.	1
Program omogoča potrebne prilagoditve, vendar pa ne vseh prilagoditev.	1
Skupaj	3

V tabeli 49 so za šolsko leto 2018/2019 navedeni odgovori ravnateljev glede slabosti programa. Ravnatelj navaja kot slabost, da ni zmanjšane normativa v jutranjem varstvu in podaljšanem bivanju ter ni dveh učiteljev v razredu. Drugi ravnatelj kot slabosti programa navaja potrebo po aktualizaciji predmetnikov, usklajevanju znotraj obstoječih programskih okvirjev, zagotavljanju ustreznega podpornega kadra ter tehničnih rešitev glede pripomočkov. Tretji ravnatelj kot slabost programa navaja onemogočanje vseh prilagoditev.

Tabela 50: Prikaz odgovorov ravnateljev na vprašanje 8 »Navedite, prosim, slabosti programa« za šolsko leto 2019/2020

	število
Ni dodatnega učitelja - vsaj 1. VIO. Ni zmanjšane normativa za skupino OPB. Program ne predvideva otrok v jutranjem varstvu od 2. razreda naprej, čeprav ga zaradi samostojnosti nujno potrebujejo.	1
Potreba po več spremljevalcih oz. v večjem deležu; preobremenjenost učencev z velikim številom ur pouka; preobremenjenost učencev v nadstandardnih oddelkih; neustrezne usmeritve v AM program.	1
Specifičnost otrok, ki potrebujejo bolj podrobne prilagoditve.	1
Skupaj	3

V tabeli 50 so za šolsko leto 2019/2020 navedeni odgovori ravnateljev glede slabosti programa. En ravnatelj kot slabosti navaja pomanjkanje dodatnega učitelja vsaj v 1. VIO, nezmanjšanje normativa za skupino v podaljšanem bivanju ter odsotnost možnosti organizacije jutranjega varstva od 2. razreda dalje, čeprav ga učenci zaradi (ne)samostojnosti potrebujejo. Drug ravnatelj kot slabosti programa navaja potrebo po več spremljevalcih oz. njihovem večjem deležu, preveliko število ur pouka, kar pomeni posledično preveliko obremenjenost učencev, kar je videti tudi v nadstandardnih oddelkih. Kot slabost drugi ravnatelj navaja tudi neustrezne usmeritve v AM program. Tretji ravnatelj pa kot slabost navaja specifičnost otrok, ki potrebujejo bolj podrobne prilagoditve.

Tabela 51: Prikaz odgovorov ravnateljev na vprašanje 8 »Navedite, prosim, slabosti Programa« za šolsko leto 2019/2020 – *izobraževanje na daljavo*

	število
Težko usmerjajo pozornost: pouk preko videokonferenc ni tako efektiven. Niso razvijali adaptivnega vedenja, kot to v skupini. Primanjkljaji na področju razvoja SOV in KOV. Velika odgovornost in naporji staršev.	1

Učenci potrebujejo stik z učitelji.	1
Premalo poudarka na delo s starši.	1
Skupaj	3

Kot slabosti programa v času izobraževanja na daljavo v šolskem letu 2019/2020 en ravnatelj navaja, da pouk prek videokonferenc ni bil dovolj učinkovit, da učenci niso mogli razvijati adaptivnega vedenja ter socialnih in komunikacijskih veščin in je bila staršem naložena v tem času velika odgovornost in obremenitev. Drugi ravnatelj navaja, da učenci potrebujejo stik z učitelji, tretji ravnatelj meni, da je bila slabost v času pouka na daljavo ta, da je bilo opaziti premalo poudarka na delu s starši.

### Vprašanje 9 »Navedite področja, na katerih bi potrebovali podporo ZRSS.«

Tabela 52: Prikaz odgovorov ravnateljev na vprašanje 9 »Navedite, področja, na katerih bi potrebovali podporo ZRSS.« v šolskem letu 2018/19

	število
Podpora pri zgoraj omenjenih alinejah (zmanjšanje normativov v JV in OPB, ter 2. učitelj v razredu)	1
Iskanje rešitev za implementacijo programa in razmislek o razdelitvi programa na triletja.	1
Prehod na predmetno stopnjo.	1
Skupaj	3

V tabeli 52 so navedena področja, na katerih bi po mnenju ravnateljev potrebovali podporo ZRSS. Iz enega odgovora je razvidno, da bi potrebovali podporo pri zmanjšanju normativov za jutranje varstvo in podaljšano bivanje ter za ureditev dodatnega učitelja v razredu. Iz drugega odgovora je razvidno, da bi potrebovali podporo pri iskanju rešitev za implementacijo programa in razmislek o razdelitvi programa na triletja. Tretji odgovor pa izraža potrebo po podpori pri prehodu na predmetno stopnjo.

Tabela 53: Prikaz odgovorov ravnateljev na vprašanje 9 »Navedite področja, na katerih bi potrebovali podporo ZRSS.« v šolskem letu 2019/2020

	število
Podporo pri spreminjanju Pravilnika o normativih in standardih.	1
Konkretna pomoč/navodila pri izvajanju pouka; več strokovnih izobraževanj za učitelje.	1
Prehod na predmetno stopnjo.	1
Skupaj	3

V tabeli 53 so za šolsko leto 2019/2020 prikazani odgovori ravnateljev glede področij podpore. Iz njih je razvidno, da bi potrebovali podporo ZRSS na področju spreminjanja Pravilnika o normativih in standardih (en odgovor), konkretno pomoč/navodila pri izvajanju pouka, več strokovnih izobraževanj za učitelje (en odgovor) in na področju prehoda na predmetno stopnjo (en odgovor).

**Vprašanje 10: »Če bi nam radi sporočili še kakšna opazanja ali predloge v povezavi z uresničevanjem Programa, jih, prosim, zapišite.« .**

Na vprašanje 10 v letu 2018/2019 ravnatelji niso zapisali nobenih odgovorov in zato jih nismo mogli vključiti v analizo.

*Tabela 54: Prikaz odgovorov ravnateljev na vprašanje 10 »Če bi nam radi sporočili še kakšna opažanja ali predloge v povezavi z uresničevanjem Programa, jih, prosim, zapišite.« v šolskem letu 2019/2020*

	število
Hvala za sodelovanje, podporo in pomoč.	1
Spremljevalci so potrebni za ves čas učenčeve prisotnosti v šoli; zmanjšanje normativa v oddelkih; samostojni oddelki (brez kombinacij).	1
Skupaj	2

Iz tabele 54 so za šolsko leto 2019/2020 razvidna opažanja oz. predlogi ravnateljev v povezavi z uresničevanjem programa. V enem odgovoru se ravnatelj zahvaljuje za sodelovanje, podporo in pomoč, v drugem odgovoru je zaznati predlog po spremljevalcih za ves čas učenčeve prisotnosti v šoli, po zmanjšanju normativa v oddelkih in po samostojnih oddelkih brez kombinacij.

### **Skupne ugotovitve pri cilju 10: Ugotoviti, kakšna so mnenja ravnateljev o programu, ki se izvaja v zavodu, ki ga vodijo, in njihove izkušnje z njim**

Iz anketnih odgovorov ravnateljev za šolski leti 2018/2019 in 2019/2020 smo pridobili njihovo mnenje o programu in izkušnje z njim. Njihove odgovore lahko strnemo v naslednje ugotovitve.

Ravnatelji menijo, da:

- nimajo še povsem zagotovljenih vseh ustreznih prostorskih pogojev, vendar se jih trudijo zagotoviti;
- so učitelji strokovno ustrezno usposobljeni za delo z otroki z AM;
- so posebnosti pri načrtovanju in izvajanju vzgojno-izobraževalnega procesa za učence z AM v primerjavi z drugimi učenci v več usklajevanju z učenci, v posebno prilagajanju vsakemu posameznemu otroku, v bolj strukturiranem načrtovanju in izvajanju na didaktičnem, prostorskem, kadrovske in organizacijskem področju;
- spremljajo vse elemente spremljanja in podpiranja uvajanja programa;
- s starši sodelujejo odlično (en odgovor za obe leti), dobro (en odgovor za eno leto) ter niti ne dobro niti ne slabo (dva odgovora za obe leti);
- so v letu 2018/2019 program na dveh zavodih v celoti realizirali, na enem pretežno realizirali, v letu 2019/2020 so ga na vseh treh zavodih pretežno realizirali;
- so prednosti programa manjše število učencev v razredu, specialno pedagoške dejavnosti, večja individualizacija za posameznega učenca ter spremljava ZRSS;
- so slabosti programa v tem, da ni zmanjšane normativa v jutranjem varstvu in podaljšanem bivanju, da ni dveh učiteljev v razredu ter spremljevalcev v večjem deležu;
- da bi potrebovali podporo pri spreminjanju Pravilnika o normativih in standardih ter pri prehodu učencev na predmetno stopnjo.

Iz anketnih odgovorov na vprašanja 3, 4, 5, 7 in 8 smo pridobili mnenja ravnateljev glede izvajanja Programa v času **izobraževanja na daljavo** v šolskem letu 2019/2020. Njihova mnenja lahko strnemo v naslednje ugotovitve:

- Posebnosti pri načrtovanju in izvajanju vzgojno-izobraževalnega procesa za učence z AM v času izobraževanja na daljavo so glede na odgovor enega ravnatelja take, da je šolanje



učencem v domačem okolju ustrezalo, potrebne so bile učiteljeve spretnosti glede vzpostavljanja e-komunikacije ter da je bilo težje pri učencih razvijati socialne in komunikacije veščine, saj je bila opažena večja izoliranost in umik učencev v njihov svet. Drugi ravnatelj poroča, da so opazili v času izobraževanja na daljavo nemotiviranost učencev, pomanjkanje strukture v domačem okolju ter preobremenjenost staršev. Iz tretjega odgovora je razvidno, da je bila izvedba pouka na daljavo uspešnejša tam, kjer so učitelji uspeli vzpostaviti sodelovanje s starši.

- Spremljavo uvajanja programa so izvajali s spremljanjem načrtovanja in izvajanja pouka, s spremljanjem oblikovanja in izvajanja individualiziranega program ter z rednimi srečanji s strokovnimi delavci, ki izvajajo ta program. V odgovoru enega ravnatelja je razvidno, da so za enega učenca zaradi izrazitih čustvenih težav v razredu izvajali vzgojno-izobraževalni proces izven razreda s prilagojenim urnikom, v času izobraževanja na daljavo pa so učencu ustrezno prilagodili pouk.
- Glede sodelovanja staršev z njimi in ostalimi strokovnimi delavci en ravnatelj ocenjuje, da je sodelovanje s starši odlično, drugi ravnatelj meni, da je dobro, tretji pa meni, da ni ne dobro in ne slabo.
- Glede prednosti programa en ravnatelj navaja, da je nekaterim učencem pouk na daljavo ustrezal, ker ni bilo motečih dejavnikov, drugi ravnatelj pa navaja, da vidi prednost izobraževanja na daljavo v strukturi, pod pogojem, da jo staršem uspe zagotoviti.
- Kot slabosti programa en ravnatelj navaja, da pouk prek videokonferenc ni bil dovolj efektiven, da učenci niso mogli razvijati adaptivnega vedenja ter socialnih in komunikacijskih veščin in sta bili staršem naloženi v tem času velika odgovornost in obremenitev. Drugi ravnatelj navaja, da učenci potrebujejo stik z učitelji, tretji ravnatelj meni, da je bila slabost v času pouka na daljavo ta, da je bilo opaziti premalo poudarka na delu s starši.

### **3.11 Cilj 11: Ugotoviti, kakšna so mnenja staršev otrok o programu, v katerega so vključeni njihovi otroci, in izkušnje z njim**

Rezultate za ugotavljanje realizacije enajstega cilja smo pridobili z odgovori staršev na vseh devet vprašanj iz vprašalnika za starše v šolskih letih 2018/2019 in 2019/2020. Vprašalnike za starše smo obdelali s kvalitativno in kvantitativno analizo. Pri vprašanjih od 1 do 8 smo uporabili Likertovo lestvico stališč in odprti tip odgovora, pri vprašanju 9 samo odprti tip odgovora.

Opomba: Pri vprašanjih, ki se nanašajo na za merjenje zadovoljstva, seznanitev z uresničevanjem novega programa in povabilom k sodelovanju pri načrtovanju programa je bila napačno uporabljena lestvica stališč, zato so odgovori manj veljavni. V nadaljnjih letih spremljave bomo instrument ustrezno spremenili.

V šolskem letu 2018/2019 je vprašalnik izpolnilo sedem staršev, v 2019/2020 pa deset staršev z vseh treh vzgojno-izobraževalnih zavodov.

V šolskem letu 2019/2020 so starši odgovarjali še na dodatna vprašanja v zvezi z izobraževanjem na daljavo in sicer na vprašanja 2, 3, 4, 7, 8 in 9.

**Vprašanje 1 »Strokovni delavci šole/zavoda so me ob začetku šolskega leta seznanili z uresničevanjem novega Prilagojenega programa za otroke z avtističnimi motnjami.«**

*Tabela 55: Prikaz distribucije odgovorov staršev na vprašanje 1 »Strokovni delavci šole/zavoda so me ob začetku šolskega leta seznanili z uresničevanjem novega Prilagojenega programa za otroke z avtističnimi motnjami.« v šolskih letih 2018/2019 in 2019/2020*

	šolsko leto 2018/2019	šolsko leto 2019/2020
	število	število
sploh se ne strinjam	1	1
se ne strinjam	0	1
niiti-niti	0	0
se strinjam	3	0
popolnoma se strinjam	3	8
Skupaj	7	10

Iz tabele 55 je za šolsko leto 2018/2019 razvidno, v kolikšni meri se starši strinjajo s trditvami glede seznanjanja z uresničevanjem novega programa. Iz njihovih odgovorov lahko sklepamo, da se en starš s to trditvijo sploh ne strinja, trije se strinjajo in prav tako se trije starši popolnoma strinjajo, da so bili ob začetku šolskega leta seznanjeni z uresničevanjem programa. Njihovi odgovori v letu 2019/2020 kažejo, da se en starš s trditvijo sploh ne strinja, eden se ne strinja, osem se jih s tem popolnoma strinja.

**Vprašanje 1 »V primeru, da menite, da niste bili dovolj informirani, prosimo, navedite, katere informacije bi še potrebovali.«**

*Tabela 56: Prikaz odgovorov staršev na vprašanje 1 »V primeru, da menite, da niste bili dovolj informirani, prosimo, navedite, katere informacije bi še potrebovali.« v šolskem letu 2018/2019*

	število
Kar se tiče vseh informacij moram pohvaliti kolektiv, ki sodeluje za S., še posebej T.V:	1
podroben IP	1
Zelo si želimo srečanja s predstavnikom ministrstva, da njim osebno podamo svoje mnenje.	1
Seznanitve z navedenim programom v pričetku dosedanjih šolskih let ni bilo. Želeli bi pridobiti takšne informacije in se seznaniti z morebitnimi »novostmi«.	1
Skupaj	4

Odgovori staršev za leto 2018/2019, razvidni iz tabel 56, se nanašajo na to, katere informacije bi še v zvezi z izvajanjem programa potrebovali. En starš si želi bolj podroben individualiziran program, drugi srečanje s predstavnikom ministrstva, da bi mu osebno podal svoje mnenje, tretji odgovarja, da seznanitve s programom ni bilo in si zato želi te informacije pridobiti ter se seznaniti z morebitnimi novostmi. En starš je v svojem odgovoru glede informiranja s programom pohvalil kolektiv.

*Tabela 57: Prikaz odgovorov staršev na vprašanje 1 »V primeru, da menite, da niste bili dovolj informirani, prosimo, navedite, katere informacije bi še potrebovali.« v šolskem letu 2019/2020*

	število
Pogrešam še pisno/elektronsko obliko za starše.	1
Prejeli nismo nikakršnih informacij o novem (?) prilagojenem programu.	1
Skupaj	2

Odgovori staršev za leto 2019/2020, razvidni iz tabele 57, se nanašajo na to, katere informacije bi v zvezi z izvajanjem programa še potrebovali. En starš v svojem odgovoru navaja, da pogreša pisno oz. elektronsko obliko za starše, medtem ko drugi starš navaja, da o novem programu ni prejel nobenih informacij.

**Vprašanje 2 »Strokovni delavci šole/zavoda so me ob začetku šolskega leta seznanili z vlogo ter pomenom priprave individualiziranega programa za mojega otroka.«**

*Tabela 58: Prikaz distribucije odgovorov staršev na vprašanje 2 »Strokovni delavci šole/zavoda so me ob začetku šolskega leta seznanili z vlogo ter pomenom priprave individualiziranega programa za mojega otroka.« v šolskih letih 2018/2019, 2019/2020 in 2019/2020 – izobraževanje na daljavo*

	šolsko leto 2018/2019	šolsko leto 2019/2020	šolsko leto 2019/2020 – izobraževanje na daljavo
	število	število	število
sploh se ne strinjam	0	1	1
se ne strinjam	0	0	1
ni-ti-niti	0	1	0
se strinjam	1	0	1
popolnoma se strinjam	6	8	7
Skupaj	7	10	10

Iz tabele 58 je za šolski leti 2018/2019 in 2019/2020 razvidno, v kolikšni meri se starši strinjajo s trditvijo, da so bili ob začetku šolskega leta seznanjeni z vlogo in pomenom priprave individualiziranega programa za njihovega otroka. Iz njihovih odgovorov za šolsko leto 2018/2019 lahko sklepamo, da se s to trditvijo popolnoma strinja 6 staršev ter eden se strinja, v šolskem letu 2019/2020 se 8 staršev popolnoma strinja s to trditvijo, eden se strinja in eden se sploh ne strinja. V času izobraževanja na daljavo se s to trditvijo popolnoma strinja 7 staršev, eden se strinja, eden se ne strinja in eden se sploh ne strinja.

**Vprašanje 2 »V primeru, da menite, da niste bili dovolj seznanjeni, prosimo, navedite, katere informacije bi še potrebovali.«**

*Tabela 59: Prikaz odgovorov staršev na vprašanje 2 »V primeru, da menite, da niste bili dovolj seznanjeni, prosimo, navedite, katere informacije bi še potrebovali.« v šolskem letu 2018/2019*

	število
Bila sem seznanjena, a vseeno si želimo, da bi o programu spregovorili s predstavniki ministrstva, ki bdi nad našimi otroci.	1
Skupaj	1

Iz tabele 59 je razviden odgovor enega starša, ki si kljub seznanjenosti s pripravo individualiziranega programa želi srečanja s predstavniki ministrstva, ki naj bi po njegovem mnenju bdelo nad njihovimi otroci.

*Tabela 60: Prikaz odgovorov staršev na vprašanje 2 »V primeru, da menite, da niste bili dovolj seznanjeni, prosimo, navedite, katere informacije bi še potrebovali.« v šolskem letu 2019/2020*

	število
IP je že leta naš spremljevalec in posebne razlage ne potrebujemo.	1
Skupaj	1

Iz tabele 60 je razviden odgovor enega starša, ki trdi, da posebne razlage glede individualiziranega programa ne potrebuje.

*Tabela 61: Prikaz odgovorov na vprašanje 2 »V primeru, da menite, da niste bili dovolj seznanjeni, prosimo, navedite, katere informacije bi še potrebovali.« v šolskem letu 2019/2020 – izobraževanje na daljavo*

	število
Želim biti aktivno udeležena pri sodelovanju individualnega programa in ne šele potem ko je že končano.	1
V zvezi s tem nismo prejeli nobenih posebnih pojasnil.	1
Skupaj	2

Iz tabele 61 sta razvidna dva odgovora staršev glede seznanitve z individualiziranim programom v času izobraževanja na daljavo. V odgovoru enega starša je razvidna želja po aktivni udeležbi pri pripravi individualiziranega programa, medtem ko je v drugem odgovoru videti, da v zvezi s tem ni prejel nobenih posebnih pojasnil.

### **Vprašanje 3 »Šola/zavod je prisluhnila mojim informacijam o posebnih potrebah/navadah (čustvenih, vedenjskih, komunikacijskih, prehranjevalnih...) otroka.«**

*Tabela 62: Prikaz distribucije odgovorov staršev na vprašanje 3 »Šola/zavod je prisluhnila mojim informacijam o posebnih potrebah/navadah (čustvenih, vedenjskih, komunikacijskih, prehranjevalnih...) otroka.« v šolskih letih 2018/2019, 2019/2020 in 2019/2020 – izobraževanje na daljavo*

	šolsko leto 2018/2019	šolsko leto 2019/2020	šolsko leto 2019/2020 – izobraževanje na daljavo
	število	število	število
sploh se ne strinjam	0	0	1
se ne strinjam	0	0	0
niti-niti	1	1	1
se strinjam	2	1	1
popolnoma se strinjam	4	8	7
Skupaj	7	10	10

Iz tabele 62 je za šolski leti 2018/2019 in 2019/2020 razvidno, v kolikšni meri se starši strinjajo s trditvijo, da je šola/zavod prisluhnila njihovim informacijam o posebnih potrebah/navadah njihovega otroka. Iz odgovorov staršev za leto 2018/2019 je razvidno, da se štirje starši s to trditvijo popolnoma strinjajo, dva starša se strinjata, eden se niti strinja niti se ne strinja. Za leto 2019/2020 se glede na njihove odgovore 8 staršev s to trditvijo popolnoma strinja, eden se strinja, eden se niti strinja niti se ne strinja. V času izobraževanja na daljavo se s to trditvijo 7 staršev popolnoma strinja, eden se strinja, eden se sploh ne strinja in eden se niti strinja niti se ne strinja.

### Vprašanje 3 »Navedite, kje ste zaznali težave.«

Tabela 63: Prikaz odgovorov staršev na vprašanje 3 »Navedite, kje ste zaznali težave.« v šolskem letu 2018/2019

	število
Program naj bi obiskovali otroci z MAS, AS, ADHD in ne otroci, ki imajo dejansko vedenjske motnje.	1
Prislughnila da, upoštevala manj.	1
Skupaj	2

Iz tabele 63 sta za šolsko leto 2018/2019 razvidna dva odgovora staršev na vprašanje, če so zaznali težave pri tem, ali je zavod prislughnil njihovim informacijam o posebnih potrebah njihovega otroka. En starš meni, da je zavod prislughnil, vendar manj upošteval. Drugi starš meni, da bi morali program obiskovati otroci z MAS, AS, ADHD in ne otroci, ki imajo vedenjske motnje.

Tabela 64: Prikaz odgovorov staršev na vprašanje 3 »Navedite, kje ste zaznali težave.« v šolskem letu 2019/2020

	število
A pričakujem v bodoče še izboljšanje ko je dober/slab dan.	1
Vse v zvezi z zadevami, ki so bile potrebne sprememb, izboljšav,... se je hitro dogovorilo in udejanilo.	1
Skupaj	2

Iz tabele 64 sta za šolsko leto 2019/2020 razvidna dva odgovora staršev na vprašanje, če so zaznali težave pri tem, ali je zavod prislughnil njihovim informacijam o posebnih potrebah njihovega otroka. En starš pričakuje v bodoče še izboljšanje, ko je dober oz. slab dan. Drugi starš meni, da se je lahko dogovoril in so se udejanjile spremembe oz. izboljšave.

Tabela 65: Prikaz odgovorov staršev na vprašanje 3 »Navedite, kje ste zaznali težave.« v šolskem letu 2019/2020 – izobraževanje na daljavo

	število
O tem nismo posebej govorili. Učitelj je upošteval in pomagal/prislughnil.	1
Skupaj	1

Iz tabele 65 je za šolsko leto 2019/2020 v času izobraževanja razviden en odgovor staršev na vprašanje, če so zaznali težave pri tem, ali je zavod prislughnil njihovim informacijam o posebnih potrebah njihovega otroka. Mnenje starša je, da o tem niso posebej govorili in je učitelj te informacije upošteval ter jim prislughnil.

### Vprašanje 4 »Imel/a sem možnost sprotnega sodelovanja s šolo/zavodom pri šolanju mojega otroka.«

Tabela 66: Prikaz distribucije odgovorov staršev na vprašanje 4 »Imel/a sem možnost sprotnega sodelovanja s šolo/zavodom pri šolanju mojega otroka.« v šolskih letih 2018/2019, 2019/2020 in 2019/2020 – izobraževanje na daljavo

	šolsko leto 2018/2019	šolsko leto 2019/2020	šolsko leto 2019/2020 – izobraževanje na daljavo

	število	število	število
sploh se ne strinjam	0	0	0
se ne strinjam	0	0	0
ni-ti-niti	0	0	0
se strinjam	3	1	1
popolnoma se strinjam	4	9	9
Skupaj	7	10	10

Iz tabele 66 je za šolski leti 2018/2019 in 2019/2020 razvidno, v kolikšni meri se starši strinjajo s trditvijo, da je imel možnost sprotnega sodelovanja s šolo/zavodom pri šolanju njihovega otroka. Iz odgovorov staršev za leto 2018/2019 je razvidno, da se s to trditvijo 4 starši popolnoma strinjajo in 3 starši se strinjajo. Za šolsko 2019/2020 (tudi za čas izobraževanja na daljavo) je iz odgovorov staršev razvidno, da se jih 9 s to trditvijo popolnoma strinja in eden se strinja.

#### Vprašanje 4 »Navedite, kje ste zaznali težave.«

Tabela 67: Prikaz odgovorov staršev na vprašanje 4 »Navedite, kje ste zaznali težave.« v šolskem letu 2018/2019

	število
odsotnost učiteljice (razrednika)	1
Imamo krasno učiteljico s katero sproti rešujemo težavo, če se le ta pojavi.	1
Skupaj	2

Iz tabele 67 sta za šolsko leto 2018/2019 razvidna dva odgovora staršev na vprašanje, če so pri možnosti sprotnega sodelovanja z zavodom zaznali težave. En starš v svojem odgovoru vidi težavo v odsotnosti razredničarke. Drugi starš poroča, da imajo krasno učiteljico, s katero sproti rešujejo težave.

Tabela 68: Prikaz odgovorov staršev na vprašanje 4 »Navedite, kje ste zaznali težave.« v šolskem letu 2019/2020

	število
Informacije so krožile prepočasi in se včasih nismo utegnili sproti pripraviti.	1
Skupaj	1

Iz tabele 68 je za šolsko leto 2019/2020 podan en odgovor staršev na vprašanje, če so pri možnosti sprotnega sodelovanja z zavodom zaznali težave. En starš v svojem odgovoru meni, da so pri tem informacije krožile prepočasi in se včasih niso utegnili sproti pripraviti.

Pri izobraževanju na daljavo v šolskem letu 2019/2020 starši niso navedli nobenih zaznanih težav.

#### Vprašanje 5 »Pri načrtovanju individualiziranega programa so me strokovni delavci povabili k sodelovanju.«

Tabela 69: Prikaz distribucije odgovorov staršev na vprašanje 5 »Pri načrtovanju individualiziranega programa so me strokovni delavci povabili k sodelovanju.« v šolskih letih 2018/2019 in 2019/2020

	šolsko leto 2018/2019	šolsko leto 2019/2020
	število	število
sploh se ne strinjam	1	0
se ne strinjam	0	1
niti-niti	1	1
se strinjam	2	2
popolnoma se strinjam	3	6
Skupaj	7	10

Iz tabele 69 je za šolski leti 2018/2019 in 2019/2020 razvidno, v kolikšni meri se starši strinjajo s trditvijo, da so jih pri načrtovanju individualiziranega programa strokovni delavci povabili k sodelovanju. Iz odgovorov staršev za leto 2018/2019 je razvidno, da se s to trditvijo 3 starši popolnoma strinjajo, 2 se strinjata, eden se niti strinja niti ne strinja ter en starš se s to trditvijo sploh ne strinja. Za leto 2019/2020 je v odgovorih staršev razvidno, da se s to trditvijo 6 staršev popolnoma strinja, dva se strinjata, eden se niti strinja niti se ne strinja in eden se ne strinja

**Vprašanje 5 »Prosimo, navedite, na kakšen način in v kolikšni meri sodelujete, kaj bi si še želeli.«**

Tabela 70: Prikaz odgovorov staršev na vprašanje 5 »Prosimo, navedite, na kakšen način in v kolikšni meri sodelujete, kaj bi si še želeli.« v šolskem letu 2018/2019

	število
Sodelujemo tako, da se vsaj enkrat na mesec dobimo in predebatiramo kaj bi lahko izboljšali.	1
Sodelujemo s sprotno komunikacijo z vsemi delavci šole in skupno iščemo rešitve glede otroka.	1
Lepo ste oblikovali program, a vas je lahko sram, da v 5 letih niti enkrat niste pristopili do nas staršev.	1
Skupaj	3

Iz tabele 70 so za leto 2018/2019 razvidni trije odgovori staršev na vprašanje, naj navedejo, na kakšen način in v kolikšni meri sodelujejo z zavodom glede načrtovanja individualiziranega programa ter kaj bi si pri tem še želeli. En starš navaja, da sodelujejo enkrat mesečno in pri tem iščejo izboljšave. Drugi starš poroča o sprotne sodelovanju z vsemi delavci šole ter o skupnem iskanju rešitev. Tretji starš v svojem odgovoru pohvali program, vendar pogreša sodelovanje.

Tabela 71: Prikaz odgovorov staršev na vprašanje 5 »Prosimo, navedite, na kakšen način in v kolikšni meri sodelujete, kaj bi si še želeli.« v šolskem letu 2019/2020

	število
Sodelujemo z rednimi sestanki.	1
Zgolj ko je bil IP že napisan.	1
Skupaj	2

Iz tabele 71 sta za leto 2019/2020 razvidna dva odgovora staršev na vprašanje, naj navedejo, na kakšen način in v kolikšni meri sodelujejo z zavodom glede načrtovanja individualiziranega programa

ter kaj bi si pri tem še želeli. En starš navaja, da sodeluje na rednih sestankih. Drugi starš navaja, da strokovni delavci povabijo k sodelovanju, ko je IP že napisan.

### Vprašanje 6 »Pri svojem otroku opažam napredek pri učenju socialnih in komunikacijskih veščin.«

Tabela 72: Prikaz distribucije odgovorov staršev na vprašanje 6 »Pri svojem otroku opažam napredek pri učenju socialnih in komunikacijskih veščin.« v šolskih letih 2018/2019 in 2019/2020

	šolsko leto 2018/2019	šolsko leto 2019/2020
	število	število
sploh se ne strinjam	0	0
se ne strinjam	0	0
niti-niti	1	0
se strinjam	1	3
popolnoma se strinjam	5	7
Skupaj	7	10

Iz tabele 72 je za šolski leti 2018/2019 in 2019/2020 razvidno, v kolikšni meri se starši strinjajo s trditvijo, da pri svojem otroku opažajo napredek pri učenju socialnih in komunikacijskih veščin. Za leto 2018/2019 je razvidno, da se s to trditvijo 5 staršev popolnoma strinja, eden se strinja ter eden se niti strinja niti se ne strinja. Za leto 2019/2020 se s to trditvijo popolnoma strinja 7 staršev ter 3 se strinjajo.

### Vprašanje 6 »Opredelite konkretne situacije.«

Tabela 73: Prikaz odgovorov staršev na vprašanje 6 »Opredelite konkretne situacije.« v šolskem letu 2018/2019

	število
Poudariti moram, da v sodelovanju z razredničarko (T.V.) napredujemo v komunikacijah ter v obnašanju.	1
Ni več težav z obstankom v družbi, odzivnost na ukaze boljša.	1
Ko pridete na obisk, se usedite in boste sami opazili napredke. Kot veste teorija je nekaj, praksa je drugo.	1
Rezultat dela šole in staršev – opazno je izboljšanje spl. komunikacije in jezika ter socialne interakcije.	1
Skupaj	4

Iz tabele 73 so za leto 2018/2019 razvidni štirje odgovori staršev na vprašanje, naj opredelijo konkretne situacije napredka njihovega otroka pri učenju socialnih in komunikacijskih veščine. En starš odgovarja, da je njihov otrok v sodelovanju z razredničarko napredoval v komunikaciji in obnašanju. Drugi starš vidi izboljšanje pri vključenosti v družbo ter pri odzivnosti na ukaze. Tretji starš navaja, da je eno teorija, drugo praksa. Četrty starš v svojem odgovoru govori o opaznem izboljšanju splošne komunikacije in jezika ter socialne interakcije, kar je po njegovem mnenju rezultat dela šole in staršev.



Tabela 74: Prikaz odgovorov staršev na vprašanje 6 »Opredelite konkretne situacije.« v šolskem letu 2019/2020

	število
Vedenje in določene komunikacijske spremembe.	1
Napredek je opazen.	1
Polj pogosto prevzame pokroviteljsko vlogo pri mlajših otrocih. Z odraslimi je sposobna peljati vljuden pogovor. Večkrat uspe biti prijazna do ostalih kot prej.	1
Skupaj	3

Iz tabele 74 so za leto 2019/2020, za čas izobraževanja na daljavo, razvidni trije odgovori staršev na vprašanje, naj opredelijo konkretne situacije napredka njihovega otroka pri učenju socialnih in komunikacijskih veščine. En starš kot konkretno situacijo opiše spremembo vedenja in komunikacije. Drugi starš poroča o opaznem napredku svojega otroka. Tretji starša navaja, da njegov otrok pogosto prevzema pokroviteljsko vlogo pri mlajših otrocih, da je z odraslimi sposoben peljati vljuden pogovor ter da mu večkrat kot prej uspe biti prijazen do ostalih.

### Vprašanje 7 »Šole/zavod sem bil/a me je dovolj zadostno podprla pri šolanju svojega otroka.«

Tabela 75: Prikaz distribucije odgovorov staršev na vprašanje 7 »Šole/zavod sem bil/a me je dovolj zadostno podprla pri šolanju svojega otroka.« v šolskih letih 2018/2019, 2019/2020 in 2019/2020 – izobraževanje na daljavo

	šolsko leto 2018/2019	šolsko leto 2019/2020	šolsko leto 2019/2020 – izobraževanje na daljavo
	število	število	število
sploh se ne strinjam	0	0	0
se ne strinjam	2	0	0
niti-niti	0	1	1
se strinjam	2	1	1
popolnoma se strinjam	3	8	8
Skupaj	7	10	10

Iz tabele 75 je za šolski leti 2018/2019 in 2019/2020 razvidno, v kolikšni meri se starši strinjajo s trditvijo, da jih je šola/zavod dovolj zadostno podprl pri šolanju njihovega otroka. Za leto 2018/2019 je razvidno, da se s to trditvijo popolnoma strinjajo 3 starši, dva se strinjata in eden se ne strinja. Za leto 2019/2020 – tudi za čas izobraževanja na daljavo – se s to trditvijo popolnoma strinja 8 staršev, eden se strinja ter eden se niti strinja niti ne strinja.

### Vprašanje 7 »Kaj bi še potrebovali?«

Tabela 76: Prikaz odgovorov staršev na vprašanje 7 »Kaj bi še potrebovali?« v šolskem letu 2018/2019

	število
Več logopedskih obravnav.	1
več projektov, razumne učbenike, več materiala za ustvarjanje in še veliko tega bi se našlo.	1
Potrebovali bi občutek, da je tudi interes šole obdržati otroke v programu, jih voditi skozi šolsko obdobje s sposobnostjo uvajanja znanja na načine kot jih ti otroci lahko sprejmejo, upoštevajoč njihove posebnosti in raznolikosti, kot tudi njihova različna močna področja.	1

Nenazadnje gre za otroke z »MAS« kot pove že samo ime. Torej z večjim čutom, boljšim obvladovanjem psihologije ter vzporedno podprtim strokovnim znanjem za takšno obvladovanje (ne glede na učiteljevo t.i. formalno zadostnost).	
Skupaj	3

Iz tabele 76 so za leto 2018/2019 razvidni trije odgovori staršev na vprašanje, kaj bi pri podpori zavoda pri šolanju njihovega otroka še potrebovali. En starš navaja potrebo po več logopedskih obravnavah, drugi po več projektih, drugačnih učbenikih ter še več materiala za ustvarjanje. Tretji starš pa si želi, da bi zavod pristopil z večjim čutom in posluhom ter večjim strokovnim znanjem.

*Tabela 77: Prikaz odgovorov staršev na vprašanje 7 »Kaj bi še potrebovali?« v šolskem letu 2019/2020*

	število
Na razredni stopnji je vse potekalo zelo dobro. Če bo tako tudi na predmetni stopnji, kjer bo potrebna komunikacija z več učitelji, bom zelo zadovoljna.	1
Skupaj	1

Iz tabele 77 je za leto 2019/2020 podan en odgovor staršev na vprašanje, kaj bi pri podpori zavoda pri šolanju njihovega otroka še potrebovali. V odgovoru navaja pohvalo, da je na razredni stopnji potekalo vse zelo dobro in si želi podobnega sodelovanja na predmetni stopnji.

*Tabela 78: Prikaz odgovorov staršev na vprašanje 7 »Kaj bi še potrebovali?« v šolskem letu 2019/2020 – izobraževanje na daljavo*

	število
Ne v eno in ne v drugo smer ni bilo presežkov.	1
Vse je bilo super.	1
Skupaj	2

Iz tabele 78 sta za leto 2019/2020 – za čas izobraževanja na daljavo - podana dva odgovora staršev na vprašanje, kaj bi pri podpori zavoda pri šolanju njihovega otroka še potrebovali. En odgovor izraža zadovoljstvo, drugi pa je nevtralen.

### **Vprašanje 8 »V tem šolskem letu smo bili zadovoljni z izpeljavo programa.«**

*Tabela 79: Prikaz distribucije odgovorov staršev na vprašanje 8 »V tem šolskem letu smo bili zadovoljni z izpeljavo programa.« v šolskih letih 2018/2019, 2019/2020 in 2019/2020 – izobraževanje na daljavo*

	šolsko leto 2018/2019	šolsko leto 2019/2020	šolsko leto 2019/2020 – izobraževanje na daljavo
	število	število	število
sploh se ne strinjam	0	0	0
se ne strinjam	0	0	1
niti-niti	0	0	1
se strinjam	4	2	1
popolnoma se strinjam	3	8	7
Skupaj	7	10	10

Iz tabele 79 je za šolski leti 2018/2019 in 2019/2020 razvidno, v kolikšni meri se starši strinjajo s trditvijo, da so bili v tekočem šolskem letu zadovoljni z izpeljavo programa. Za leto 2018/2019 je

razvidno, da se s to trditvijo 3 starši popolnoma strinjajo in se štirje strinjajo. Za leto 2019/2020 se s to trditvijo popolnoma strinja 8 staršev ter dva se strinjata.

Za čas izobraževanja na daljavo se s to trditvijo popolnoma strinja 7 staršev, eden se strinja, eden se niti strinja niti ne strinja ter eden se ne strinja.

### Vprašanje 8 »Navedite, s čim ste bili zadovoljni?«

Tabela 80: Prikaz odgovorov staršev na vprašanje 8 »Navedite, s čim ste bili zadovoljni?« v šolskem letu 2018/2019

	število
S sodelovanjem med šolo in nami.	1
Zadovoljna z učiteljico, nezadovoljna s samim programom. Komunikacija s samim ministrstvom na nuli.	1
Sodelovanje z učiteljico in smo sproti reševali težave.	1
Skupaj	3

V tabeli 80 so za šolsko leto 2018/2019 navedeni trije odgovori staršev, s čim so pri izpeljavi programa zadovoljni. En starša navaja, da je zadovoljen s sodelovanjem s šolo. Drugi starš meni, da je zadovoljen z učiteljico, ne pa s programom, saj ni komunikacije z ministrstvom. Mnenje tretjega starša je, da je zadovoljen s sodelovanjem z učiteljico in da sproti rešuje težave.

Tabela 81: Prikaz odgovorov staršev na vprašanje 8 »Navedite, s čim ste bili zadovoljni?« v šolskem letu 2019/2020

	število
Učitelj, ki je bil z razredom celo leto je bistveno pripomogel k temu.	1
Komunikacija, dnevno seznanjanje z aktivnostjo otroka v šoli, sprotno dogovarjanje o potrebnih ukrepih, kaj ni šlo,...	1
Dokajšnjo razumevanje.	1
Skupaj	3

V tabeli 81 so za šolsko leto 2019/2020 navedeni trije odgovori staršev, s čim so pri izpeljavi programa zadovoljni. En starš navaja, da je zadovoljen z razredničarko, ki je bila z razredom celo leto. Drugi navaja, da je zadovoljen s komunikacijo in sprotnim seznanjanjem z aktivnostmi otroka v šoli. Tretji navaja, da je zadovoljen z dokajšnjim razumevanjem.

Tabela 82: Prikaz odgovorov staršev na vprašanje 8 »Navedite, s čim ste bili zadovoljni?« v šolskem letu 2019/2020 – **izobraževanje na daljavo**

	število
Z vsemi podatki in postopki kako nekaj naučiti otroka.	1
S strani učitelja razumevanje.	1
Kadarkoli v dnevu smo potrebovali pomoč, smo je bili deležni preko videoklica. Predavanja v video obliki ali Powerpointu so bila izjemna. Redno so spraševali, če je potrebno prilagoditi količino dela na manj ali več.	1
Z delom preko ZOOM-a.	1
Skupaj	4

V tabeli 82 so za šolsko leto 2019/2020 – za čas izobraževanja na daljavo - navedeni štirje odgovori staršev, s čim so pri izpeljavi programa zadovoljni. En starš navaja, da je zadovoljen z vsemi podatki

in postopki, kako poučevati otroka. Drugi starš meni, da je zadovoljen z razumevanjem učitelja. Tretji starš v svojem odgovoru navaja, da so kadar koli v dnevu dobili pomoč, ko so jo potrebovali, pohvalijo tudi predavanja na daljavo ter se pri tem sprašujejo, ali je potrebno zmanjšati / povečati količino dela. Četrty starš meni, da je zadovoljen z delom prek videokonferenčnega klica.

### Vprašanje 8 »Navedite, s čim niste bili zadovoljni?«

Tabela 83: Prikaz odgovorov staršev na vprašanje 8 »Navedite, s čim niste bili zadovoljni?« v šolskem letu 2018/2019

	število
Nenehno izpostavljanje šole pri razlagah staršem, da gre za »Enakovreden izobrazbeni standard«, ki ga je pač treba usvojiti, sicer..., je zelo destruktivno. Kljub cilju doseganja le-tega, je pot do realizacije lahko precej drugačna, bolj prilagojena, bolj fleksibilna in posledično tudi uspešnejša.	1
Skupaj	1

V tabeli 83 je za šolsko leto 2018/2019 naveden en odgovor starša, s čim pri izpeljavi programa ni bil zadovoljen. V odgovoru starš navaja, da ni bil zadovoljen s poudarjanjem s strani šole, da je njihov otrok vključen v enakovredni izobrazbeni standard, ker meni, da je lahko pot do realizacije bolj prilagojena in s tem posledično bolj uspešna.

Tabela 84: Prikaz odgovorov staršev na vprašanje 8 »Navedite, s čim niste bili zadovoljni?« v šolskem letu 2019/2020

	število
Več doslednosti pri nekaterih zadevah.	1
Skupaj	1

V tabeli 84 je za šolsko leto 2019/2020 naveden en odgovor starša, s čim pri izpeljavi programa ni bil zadovoljen. V odgovoru navaja, da ni bil zadovoljen z nedoslednostjo pri nekaterih zadevah.

Tabela 85: Prikaz odgovorov staršev na vprašanje 8 »Navedite, s čim niste bili zadovoljni?« v šolskem letu 2019/2020 – **izobraževanje na daljavo**

	število
S strani nekaterih učiteljev zelo skromen odziv.	1
Preveč nalog. Bolj bi se morale upoštevati specifike učencev.	1
Skupaj	2

V tabeli 85 sta za šolsko leto 2019/2020 – za čas izobraževanja na daljavo - navedena dva odgovora staršev, s čim pri izpeljavi programa niso bili zadovoljni. En starš je bil nezadovoljen s skromnim odzivom nekaterih učiteljev. Drugi s preveliko količino nalog in premajhnim upoštevanjem specifike učencev.

### Vprašanje 9 »Veseli bomo tudi vseh vaših osebnih vtisov in mnenj o programu, v katerega je vključen vaš otrok.«

Tabela 86: Prikaz odgovorov staršev na vprašanje 9 »Veseli bomo tudi vseh vaših osebnih vtisov in mnenj o programu, v katerega je vključen vaš otrok.« v šolskem letu 2018/2019

	število
Vse je zelo dobro.	1
Program AM, kjer je Skupaj 5 otrok z AM motnjo, težko pričakovati socialni in komunikacijski napredek – vsak svoj individuum.	1
Program zelo pomaga mojemu otroku v celotnem razvoju, v komunikacijskem in socialnem	1
Da bi lahko skupaj vzbudili zavzetost za sprejemanje znanja in razvoj pri teh otrocih, je potrebno narediti nekaj več kot le namestiti te otroke v šole, kjer je omogočeno delo v manjših skupinah za lažjo individualizacijo. Pristopi učiteljev so velikokrat preveč togi, neinovativni (»iskanje neznanja namesto znanja«, premalo pomoči otroku pri podajanju učne snovi), ozkost pri izrazoslovju, za doseganje plana se ne zna dovolj dobro vključiti in izkoristiti močnejših področij, ki jih otroci z MAS prav gotovo imajo. Ne glede na poudarjanje EIS v šoli, se pričakuje angažma tudi z vaše strani: posodobitev programov, delovnih zvezkov, učbenikov, večja fleksibilnost preverjanja in doseganja standardov znanja..., kjer bo v končni fazi dosežen enak cilj oz. znanje pridobljeno in osvojeno na veliko manj stresen način.	1
Skupaj	4

V tabeli 86 so za šolsko leto 2018/2019 navedeni štirje odgovori staršev na vprašanje glede njihovih osebnih vtisov in mnenj o programu. En starš meni, da je vse zelo dobro. Drugi starš meni, da je v programu, kjer je skupaj pet otrok z AM, težko pričakovati socialni in komunikacijski napredek otroka. Tretji starš v svojem odgovoru navaja, da program zelo pomaga njegovemu otroku pri celostnem razvoju. Četrty starš je mnenja, da bi od zavoda pričakoval več kot le namestitev otroka v program. Od učiteljev pričakuje ustreznejše in inovativnejše pristope, iskanje močnejših področij pri otrocih. Pričakuje tudi posodobitev programov, učnih gradiv in več fleksibilnosti pri preverjanju znanja in doseganju standardov.

Tabela 87: Prikaz odgovorov staršev na vprašanje 9 »Veseli bomo tudi vseh vaših osebnih vtisov in mnenj o Programu, v katerega je vključen vaš otrok.« v šolskem letu 2019/2020

	število
Premalo se išče otrokove dobre lastnosti in močna področja.	1
Izboljšanje otrokove samopodobe in samozavesti.	1
Za našega otroka super program.	1
Za nas je to prvo leto in glede na 4 leta šolanja v klasičnem programu OŠ je to čista zmaga. Ne le razbremenitev od več ur del doma, da nadoknadimo, tudi način, kako se išče znanje in vzpodbuja otroka na področju, kjer je močan.	1
Skupaj	4

V tabeli 87 so za šolsko leto 2019/2020 navedeni štirje odgovori staršev na vprašanje glede njihovih osebnih vtisov in mnenj o programu. En starš meni, da se premalo išče otrokova močna področja. Drugi starš meni, da se je pri njegovem otroku izboljšala samopodoba in samozavest. Tretji starš v svojem mnenju pohvali program. Četrty starš ravno tako pohvali program, glede na to, da je bil njihov otrok do sedaj vključen v večinsko osnovno šolo.

Tabela 88: Prikaz odgovorov staršev na vprašanje 9 »Veseli bomo tudi vseh vaših osebnih vtisov in mnenj o programu, v katerega je vključen vaš otrok.« v šolskem letu 2019/2020 – **izobraževanje na daljavo**

	število
V času izobraževanja na daljavo sem lahko sledila učni snovi, ki jo je obravnaval. Lahko sem ga spoznala bolje kot osebno.	1

Otrok je bil na začetku »na počitnicah« oz. situacijo je tako dojemal, kmalu smo vzpostavili nov ritem. Otrok je bil discipliniran, pri predmetu, ki mu j prej delal težave, je zdaj kar zacvetel.	1
Več »osebnega« stika.	1
Vložek učiteljice je bil izjemen in zelo sem hvaležna, da moj otrok lahko obiskuje ta program.	1
Pohvalila bi razredničarko in ostale učiteljice, ki so se trudila po svojih najboljših močeh učiti otroke na daljavo.	1
Skupaj	5

V tabeli 88 je za šolsko leto 2019/2020 – za čas izobraževanja na daljavo - navedenih pet odgovorov staršev na vprašanje njihovih osebnih vtisov in mnenj o programu. Prvi starš navaja, da je lahko sledil učni snovi in je svojega otroka kot osebnost bolje spoznal. Drugi starš navaja, da so po začetnih težavah kmalu vzpostavili ritem in disciplino, kar je prineslo uspeh pri učenju. Tretji starš meni, da je čas izobraževanja prinesel več osebnega stika z otrokom. Četrty in peti sta mnenja, da je bila vloga učiteljice pri tem izjemna in pohvalita program.

### Vprašanje 9 »Kaj bi posebej pohvalili?«

Tabela 89: Prikaz odgovorov staršev na vprašanje 9 »Kaj bi posebej pohvalili?« v šolskem letu 2018/2019

	število
Pohvaliti gre trud posameznih učiteljic, še posebej nekaterih z izrazitejšim čutom in izkušnjami. Velika pohvala možnosti zdravniških obravnav, specialističnih obravnav, delovnih terapij, logopedije itd. v sami šoli. V izogib primerjavi z nekaterimi državami, kjer imajo to področje na splošno bolj urejeno, smo lahko veseli, da imamo vsaj takšno opcijo, saj se razen redkih izjem, učitelji v OŠ ne počutijo dovolj strokovne za delo z otroki z MAS oz. se z njimi ne želijo soočiti zaradi velikega števila drugih učencev v razredu.	1
Pohvalila bi: 3 učiteljice, svetovalno delavko, psihologinjo	1
Pohvalila bi samo učitelje, ki so res vredni velike pohvale pri napredku naših otrok.	1
Skupaj	3

V tabeli 89 so za šolsko leto 2018/2019 navedeni trije odgovori staršev, ki se nanašajo na pohvale učiteljicam.

Tabela 90: Prikaz odgovorov staršev na vprašanje 9 »Kaj bi posebej pohvalili?« v šolskem letu 2019/2020

	število
Razrednika in ostale, ki ga poučujejo.	1
Uspešno izveden program.	1
Išče se znanje in ne neznanje, otrok pridobiva na samozavesti. Otrok končno ugotovi, da ni neumen čudak, pač pa čudovito in inteligentno bitje.	1
Skupaj	3

V tabeli 90 so za šolsko leto 2019/2020 navedeni trije odgovori staršev glede posebnih pohval. Te se nanašajo na razrednika, na uspešen program in na odnos, da se pri otroku išče znanje.

Tabela 91: Prikaz odgovorov staršev na vprašanje 9 »Kaj bi posebej pohvalili?« v šolskem letu 2019/2020 – izobraževanje na daljavo

	število
Pohvalila bi delo in potrpljenje vseh učiteljev in strokovnih delavcev na šoli.	1

Razrednika in ostale, ki ga poučujejo.	1
Učitelj je bil v kontaktu z otroki. Otrokom je bilo to všeč in so to potrebovali.	1
Majhne skupine otrok.	1
Predavanje nove snovi v video obliki in dosegljivost za morebitno pomoč.	1
Pohvalila bi ravnatelja, ki je organiziral pomoč pri učenju na daljavo učencem, ki so bili manj motivirani za delo od doma, s pomočjo učiteljic iz varstva.	1
Skupaj	6

V tabeli 90 je za šolsko leto 2019/2020 – za čas izobraževanja na daljavo – navedenih šest odgovorov staršev glede posebnih pohval. Trije starši pohvalijo učitelje in druge strokovne delavce. En starš pohvali majhnost skupine ter eden ravnatelja za organizacijo pomoči pri učenju na daljavo. Ena pohvala gre dobremu načinu izvajanja predavanj v video obliki ter dosegljivosti za pomoč.

### **Skupne ugotovitve pri cilju 11: Ugotoviti, kakšna so mnenja staršev otrok o programu, v katerega so vključeni njihovi otroci, in izkušnje z njim**

Iz anketnih odgovorov staršev za šolski leti 2018/2019 in 2019/2020 smo pridobili njihovo mnenje o programu in izkušnje z njim. Njihove odgovore lahko strnemo v naslednje ugotovitve.

Starši menijo, da:

- jih zavod na začetku šolskega leta v zadovoljivi meri seznanil z uresničevanjem programa, en starš se s tem ne strinja;
- so bili ob začetku šolskega leta seznanjeni z vlogo in pomenom priprave individualiziranega programa za svojega otroka, pri tem se en starš s tem ne strinja;
- je zavod prisluhnil njihovim informacijam o posebnih potrebah posameznega otroka, pri tem ostaja en starš nevtralen;
- so imeli možnost sprotnega sodelovanja z zavodom pri šolanju svojih otrok;
- so jih strokovni delavci pri načrtovanju individualiziranega programa povabili k sodelovanju, pri tem dva starša ostajata nevtralna ali se s tem ne strinjata;
- pri svojih otrocih opažajo napredek pri učenju socialnih in komunikacijskih veščin;
- jih je zavod zadostno podprl pri šolanju njihovih otrok, pri tem se dva starša s tem ne strinjata;
- so bili zadovoljni z izpeljavo programa, posebej so pohvalili učitelje in druge strokovne delavce.

Dva starša sta pri sporočanju svojih osebnih vtisov in mnenj o programu pozitivno naravnana. V mnenju enega izmed staršev je izražen dvom o napredku otroka na socialnem in komunikacijskem področju, ker je v skupini skupaj pet otrok z AM. Mnenje enega izmed staršev pa je, da bi od zavoda pričakoval več kot le namestitev otroka v program. Od učiteljev pričakuje ustreznejše in inovativnejše pristope, iskanje močnejših področij pri otrocih. Pričakuje tudi posodobitev programov, učnih gradiv in več fleksibilnosti pri preverjanju znanja in doseganju standardov.

Iz anketnih odgovorov na vprašanja 2, 3, 4, 7, 8 in 9 smo pridobili mnenja staršev glede izvajanja programa v času **izobraževanja na daljavo** v šolskem letu 2019/2020. Njihova mnenja lahko strnemo v naslednje ugotovitve:

- Ob začetku šolskega leta so bili seznanjeni z vlogo in pomenom priprave individualiziranega programa za svojega otroka, pri tem se dva starša s tem ne strinjata;

- Zavod je prisluhnil informacijam o posebnih potrebah njihovega otroka, pri tem se dva starša s tem ne strinjata.
- Z zavodom so imeli možnost sprotnega sodelovanja pri šolanju njihovih otrok.
- Zavod jih dovolj zadostno podprl pri šolanju njihovih otrok, pri tem ostaja en starš nevtralen.
- Z izpeljavo programa so bili zadovoljni, pri tem ostaja en starš nevtralen, eden pa z izpeljavo programa ni bil zadovoljen. Kot razlogi so navedeni skromen odziv nekaterih učiteljev, preveč nalog za učence in premalo upoštevanja učenčevih posebnih potreb.
- Pri izobraževanju na daljavo so posebej pohvalili učitelje. En starš je pohvalil ravnatelja pri organizaciji pomoči pri učenju tistim učencem, ki so bili manj motivirani za delo na domu.

**3.12 Cilj 12: Ugotoviti, ali učenci z avtističnimi motnjami v prilagojenem programu z enakovrednim izobrazbenim standardom dosegajo primerljive standarde znanja pri nacionalnem preverjanju znanja v 6. in 9. razredu kot učenci v drugih prilagojenih programih z enakovrednim izobrazbenim standardom**

Rezultate pri cilju 12 bomo prvič predstavili po šestih letih izvajanja spremljave in drugič po devetih letih izvajanja spremljave, ko bomo imeli rezultate iz preverjanih predmetov pri nacionalnem preverjanju znanja v 6. in 9. razredu.



## 4 Sklepi in predlogi izboljšav za vsak posamezni cilj

V tabeli 92 so po posameznih ciljnih predstavljene sklepne ugotovitve ter predlogi za izboljšave v nadaljnjih letih uvajanja in spremljanja Prilagojenega izobraževalnega programa osnovne šole z enakovrednim izobrazbenim standardom za otroke z avtističnimi motnjami:

Tabela 92: Sklepi in predlogi izboljšav za vsak posamezni cilj

### **Cilj 1: Ugotoviti, v kolikšni meri učitelji zagotavljajo ustrezno učno okolje skladno s programom**

#### **Ugotovitve**

Z opazovanjem pouka in z odgovori učiteljev v intervjuju je bilo ugotovljeno, da se skladno s programom izvajata dva opazovana elementa s področja učnega okolja: prehodi med dejavnostmi so napovedani ter učitelji pri pouku preventivno izvajajo dejavnosti za preprečevanje neželenega vedenja učencev.

Skladnost s programom bi bilo glede na rezultate opazovanja in glede na to, da so ocene ocenjevalcev v času opazovanja v primerjavi z letom poprej nižje, potrebno izboljšati pri naslednjih opazovalnih elementih:

- V času odmora so jasno opredeljene dejavnosti, njihov potek in vrstni red.
- V času odmora je možnost omejitve motečih dražljajev in umika.
- V učilnici pri pouku je poskrbljeno za omejitev zunanjih dražljajev (pregrade, umik ...).
- V učilnici je prilagojen prostor za izvajanje raznolikih dejavnosti (kotički za posamezne dejavnosti).
- V učnem okolju (učilnica, telovadnica, hodniki ...) so vizualne opore za organizacijo v prostoru.
- Učitelj izvaja rutine za vzpostavitev varnega, predvidljivega okolja.
- Učitelj v individualiziranem programu načrtuje preventivne dejavnosti za uravnavanje učenčevega vedenja.
- Učitelj pri pouku organizira različne dejavnosti za sprostitev učencev.

Ugotovljeno je tudi bilo, da se jutranje varstvo ni izvajalo ali učenci niso bili vanj vključeni. Prav tako je bilo v petih primerih ugotovljeno, da ni bilo moč opaziti prilagoditev pri športu, iz česar sklepamo, da se šport v času opazovanja ni izvajal, oziroma predmeta ni bilo na urniku.

#### **Predlogi**

V nadaljevanju uvajanja programa bo treba močnejše strokovno podpreti učitelje pri tistih opazovanih elementih učnega okolja, ki so potrebni izboljšav. V ta namen bomo poskrbeli za izmenjavo dobrih primerov in medsebojno sodelovanje.

### **Cilj 2: Ugotoviti, v kolikšni meri so pristopi in načini poučevanja, ki jih uporabljajo učitelji, skladni s programom**

#### **Ugotovitve**

Z opazovanjem pouka je bilo ugotovljeno, da se naslednji opazovani elementi izvajajo skladno s programom. To so:

- Učitelj sproti preverja razumevanje navodil.

#### **Predlogi**

V nadaljevanju uvajanja programa bomo še naprej

- Učitelj sproti preverja razumevanje obravnavane učne snovi.
- Učitelj učencem zagotovi dovolj časa za usvajanje in izkazovanje znanja.
- Učitelj krepi zeleno vedenje s tem, ko preverja počutje in pomirja učence.
- Učitelj krepi zeleno vedenje s tem, ko sporoča ustrezne povratne informacije in preusmerja vedenje.
- Učitelj krepi zeleno vedenje s tem, ko nagrajuje zeleno in omejuje neželjeno vedenje.
- Učitelj spodbuja učence k uporabi naučenih komunikacijskih veščin v vsakdanji komunikaciji.
- Učitelj spodbuja učence k uporabi naučenih socialnih veščin v vsakdanji komunikaciji.

spodbujali primere dobre poučevalne prakse. Potrebno bi bilo izboljšati le obravnavo učne snovi, podprte z raznovrstnimi didaktičnimi pripomočki.

Nadalje je bilo ugotovljeno, da so bili trije opazovani elementi ocenjeni boljše kot leto poprej in so se v šolskem letu 2019/2020 izvajali skladno s programom. To so:

Pri obravnavi učne snovi je prisotna več čutna podpora (vizualna, slušna ...).

Učitelj podaja jasna, kratka navodila, podprta z vizualnimi pripomočki. Pristopi poučevanja so osredotočeni na posameznega učenca in na njegove individualne potrebe.

Pri opazovanem elementu »Obravnava učne snovi je podprta z raznovrstnimi didaktičnimi pripomočki« so ocene ocenjevalcev nižje kot leto poprej.

### **Cilj 3: Ugotoviti, v kolikšni meri učitelji učijo komunikacijske veščine skladno s programom**

#### **Ugotovitve**

Z opazovanjem pouka na področju komunikacijskih veščin je bilo ugotovljeno, da se je v šolskem letu 2018/2019 sedem od devetih opazovanih elementov v veliki meri izvajalo skladno s programom. V šolskem letu 2019/2020 pa je bilo ugotovljeno, da se je vseh devet opazovanih elementov v času opazovanja izvajalo v veliko manjši meri kot prejšnje leto.

#### **Predlogi**

Na področju komunikacijskih veščin se kaže možnost za izboljšavo, zato bomo v nadaljevanju uvajanja programa učitelje pri tem strokovno podprli.

### **Cilj 4: Ugotoviti, v kolikšni meri učitelji učijo socialne veščine skladno s programom**

#### **Ugotovitve**

Z opazovanjem pouka na področju socialnih veščin je bilo ugotovljeno, da se je v šolskem letu 2018/2019 šest od osmih opazovanih elementov v veliki meri izvajalo skladno s programom.

#### **Predlogi**

Na področju socialnih veščin se kažejo pri treh opazovanih elementih možnosti

V šolskem letu 2019/2020 pa je bilo glede na podatke iz opazovalne lestvice socialne veščine ugotovljeno, da so se trije opazovani elementi v času opazovanja v manjši meri izvajali v skladu s programom kot preteklo leto. Elementi, kjer so potrebne izboljšave, so:

- Učitelj prilagaja učenje socialnih veščin posameznemu učencu.
- Učitelj uporablja didaktične pripomočke pri učenju socialnih veščin.
- Učitelj spodbuja učence k socialni interakciji med seboj.

za izboljšavo, zato bomo v nadaljevanju uvajanja programa učitelje pri tem strokovno podprli.

## **Cilj 5: Ugotoviti, v kolikšni meri učitelji izvajajo podaljšano bivanje skladno s programom**

### **Ugotovitve**

Z opazovanjem pouka na področju podaljšanega bivanja je bilo ugotovljeno, da so se v šolskem letu 2018/2019 štirje opazovani elementi v veliki meri izvajali v skladu s programom, medtem, ko se je ostalih devet elementov v manjši meri izvajalo skladno s programom.

Elementi, kjer so potrebne izboljšave, so:

- Podaljšano bivanje je organizirano tako, da je jasno razviden potek in vrstni red dejavnosti.
- Učitelj z učenci uri komunikacijske in socialne veščine (npr. vključevanje v skupinske dejavnosti z drugimi otroki, podpora pri vključevanju ...).
- Samostojno učenje poteka v manjši skupini ali individualno, v mirnem, strukturiranem okolju.
- Učitelj izvaja druge dejavnosti iz vsakodnevnega življenja, skladno s Programom (npr. gojenje zelenjave na vrtu, priprava manjših in preprostih obrokov hrane, izdelovanje uporabnih izdelkov, likovno ustvarjanje...).
- Učitelj v individualiziranem programu načrtuje preventivne dejavnosti za uravnavanje učenčevega vedenja v podaljšanem bivanju.
- Učitelj preventivno izvaja dejavnosti za preprečevanje neželenega vedenja učencev.
- Učitelj krepi zeleno vedenje s tem, ko preverja počutje in pomirja učence.
- Učitelj krepi zeleno vedenje s tem, ko sporoča ustrezne povratne informacije in preusmerja vedenje.
- Učitelj krepi zeleno vedenje s tem, ko nagrajuje zeleno in omejuje neželeno vedenje.

V šolskem letu 2019/2020 je bilo na podlagi ocen dveh ocenjevalcev ugotovljeno, da se dvanajst opazovanih elementov izvaja skladno s programom.

Iz odgovorov strokovnih delavcev na vprašanja iz intervjuja lahko ugotovimo, da učitelji v času podaljšanega bivanja – tako kot pri pouku - izvajajo številne dejavnosti za preprečevanje neželenega vedenja ter za vzpostavitev varnega in predvidljivega okolja.

### **Predlogi**

V nadaljevanju uvajanja programa bo treba močneje strokovno podpreti učitelje pri tistih opazovanih elementih podaljšanega bivanja, ki so potrebni izboljšav. V ta namen bomo poskrbeli za izmenjavo dobrih primerov in medsebojno sodelovanje.

Primerjava ugotovitev iz opazovanja z ugotovitvami iz intervjujev v šolskem letu 2018/2019 kaže na neskladje na področju izvajanja dejavnosti za preprečevanje neželenega vedenja in za vzpostavitev varnega in predvidljivega okolja.

### **Cilj 6: Ugotoviti, ali strokovni delavci v individualiziranem programu načrtujejo aktivnosti za uravnavanje vedenja**

#### **Ugotovitve**

Iz analiz vseh opazovalcev v vseh treh vzgojno-izobraževalnih zavodih je ugotovljeno, da so v individualiziranem programu aktivnosti za uravnavanje vedenja načrtovane za čas pouka, za čas podaljšanega bivanja pa ne.

Iz zapisov opazovalcev ugotavljamo, da bi bilo zapise načrtovanih aktivnosti za uravnavanje vedenja v individualiziranem programu potrebno individualizirati za vsakega učenca posebej ter jih po potrebi med letom spreminjati.

#### **Predlogi**

V nadaljevanju uvajanja programa bo treba močneje strokovno podpreti učitelje pri pripravi individualiziranih programov, predvsem na področju načrtovanja aktivnosti za uravnavanje vedenja.

### **Cilj 7: Ugotoviti, v kolikšni meri učenci napredujejo na učnem področju ter na področjih socialnih in komunikacijskih veščin**

#### **Ugotovitve**

Rezultate za ugotavljanje realizacije sedmega cilja glede na načrt spremljave pridobimo prvič po treh letih izvajanja programa, drugič po petih letih, tretjič po sedmih letih ter četrtič po devetih letih izvajanja programa. V šolskem letu 2019/2020, ki je peto leto izvajanja programa, zaradi spremenjenih pogojev, povezanih s Covid-19, teh podatkov nismo uspeli pridobiti.

#### **Predlogi**

Pridobitev podatkov načrtujemo v šolskem letu 2020/2021.

### **Cilj 8: Ugotoviti, v kolikšni meri učitelji uporabljajo prilagoditve pri preverjanju in ocenjevanju znanja za otroke z avtističnimi motnjami**

#### **Ugotovitve**

Glede na odgovore razredničark lahko ugotovimo, da v šolskem letu 2018/2019 prilagoditve pri preverjanju in ocenjevanju znanja vedno uporabljata dve razredničarki od treh ter ena v veliki meri, v šolskem letu 2019/2020 vedno uporabljajo tri od štirih in ena v večini primerov.

Glede na odgovore razredničark lahko ugotovimo, da se dvema od treh v šolskem letu 2018/2019 zdijo prilagoditve v programu za področje preverjanje in ocenjevanje znanja popolnoma ustrezne, eni niso niti ustrezne niti neustrezne.

V šolskem letu 2019/2020 menita dve razredničarki, da so prilagoditve v programu za področje preverjanje in ocenjevanje znanja popolnoma

#### **Predlogi**

Glede na ugotovitve, v kolikšni meri učitelji uporabljajo prilagoditve pri preverjanju in ocenjevanju znanja za otroke z avtističnimi motnjami, bomo v nadaljevanju izvajanja programa poskrbeli za

ustrezne, eni so večinoma ustrezne in eni niso niti ustrezne niti neustrezne.

V šolskem letu 2018/2019 kot težave pri izvajanju prilagoditev preverjanja in ocenjevanja znanja ena razredničarka navaja, da ker je v razredu sama, težje učenca pelje v kabinet, da tam v miru rešuje, in da vsak učenec v bistvu potrebuje samosvoje prilagoditve, zato je, po njenem mnenju, še toliko težje. Druga razredničarka poroča, da težav ni bilo in tretja, da ni neke stalnice, da stalno prilagaja in rešuje trenutno problematiko.

V šolskem letu 2019/2020 kot težave ena razredničarka navaja odpor do preverjanja in ocenjevanja znanja ter neprimernost prostora za izvajanje teh dejavnosti (utesnjenost, zvočna in toplotno slaba izoliranost ...). Druga razredničarka poroča, da ni bilo težav, tretja, da se potrebe učencev nprestano spreminjajo. Četrta razredničarka poroča, da imajo učenci zelo očitne dobre in slabe dneve, zaradi tega lahko ustna ocenjevanja potekajo cel teden, odvisno od učencev. Zapisala je tudi, da so pisna ocenjevanja v enem dnevu in je zelo težko za otroka dobiti realno oceno.

Pri izobraževanju na daljavo ena razredničarka kot težavo navaja, da ni imela kontrole, kaj so učenci zares naredili sami in je lahko le zaupala staršem. Druga razredničarka je zapisala, da ni bilo težav, tretja, da je bila onemogočena fizična prisotnost ob otroku, in četrta, da ni izvajala pisnih ocenjevanj na daljavo.

Pri izobraževanju na daljavo so razredničarke v svojih odgovorih, kot načine prilagoditev pri preverjanju in ocenjevanju znanja, navajale, da so učence individualno preverjale in ocenjevale preko videoklica, ob pomoči staršev, v več delih, s podaljšanim časom.

izmenjavo dobrih primerov in medsebojno sodelovanje.

## **Cilj 9: Ugotoviti, kakšna so mnenja razrednikov o programu in njihove izkušnje z njim**

### **Ugotovitve**

### **Predlogi**

Mnenja in izkušnje razredničark z izvajanjem programa lahko strnemo v naslednje ugotovitve:

- Program pretežno zadosti potrebam otrok z AM.
- Program nudi ustrezno podporo za načrtovanje in izvajanje vzgojno-izobraževalnega procesa.
- Prilagoditve v programu niti omogočajo niti ne omogočajo realizacijo ciljev učnih načrtov.
- Pri uresničevanju Programa razredničarke poročajo o raznovrstnih težavah, kot so potreba po drugem učitelju v razredu, težave pri učenju socialnih in komunikacijskih veščin, športu, zaradi prevelika števila učnih ur.
- Program jim predstavlja usmeritev oz. teoretično izhodišče za načrtovanje vzgojno-izobraževalnega procesa, za učenje komunikacijskih in socialnih veščin, določanje učnih ciljev, pri ureditvi prostora, pri načrtovanju prilagoditev.
- Prilagoditve iz programa za učno okolje so uvedli (npr. vizualne urnike, prostor za pripomočke, koticke za umirjanje ...).
- Pri prilagajanju učnega okolja se pri nekaterih pojavljajo težave kot npr. slabe prostorske razmere ali odsotnost prostora za odmik.
- V vzgojno-izobraževalni proces so veliki meri uvedli vse elemente iz programa za področje komunikacijskih veščin in za področje socialnih veščin.
- Pri izvajanju specialno pedagoških dejavnosti komunikacijske in socialne veščine se pri nekaterih pojavljajo težave, zato navajajo potrebo po strokovni podpori na tem področju, po didaktičnih pripomočkih.
- Znanja in izkušnje za uresničevanje ciljev programa so pridobili s samostojnim učenjem, študijem in kolegialnim učenjem.
- V povezavi z nadaljnjim izvajanjem programa predlagajo letna srečanja učiteljev, ki poučujejo v programu za AM, strokovna usposabljanja na temo vedenjske problematike in socialnih veščin, dodatnega učitelja v razredu ter stalnega specialnega pedagoga pri prehodu v 6. razred.

Iz odgovorov strokovnih delavcev na vprašanja iz intervjuja lahko ugotovimo, da kot težave pri izvajanju programa navajajo preveliko količino učne snovi v učnem načrtu in s tem posledično slabšo realizacijo ciljev. Ena učiteljica kot težavo navaja poučevanje v kombiniranem oddelku, ker je potrebno dodatno prilagajanje. Kot posebej pomembno pri izvajanju programa je zaznan obseg specialno-pedagoških dejavnosti in sicer ena učiteljica meni, da je prevelik in dve, da je premajhen. Kot pomembno pri izvajanju programa ena učiteljica navede tudi neustrezno usmeritev v program pri nekaterih učencih.

Mnenja razredničark glede izvajanja programa v času **izobraževanja na daljavo** v šolskem letu 2019/2020 lahko strnemo v naslednje ugotovitve:

- Glede težav v okviru izobraževanja na daljavo ena razredničarka meni, da so starši več pozornosti dali predmetom slovenščina, matematika, angleščina kot pa socialnim in komunikacijskim

V nadaljevanju uvajanja programa bomo učitelje močnejše strokovno podprli s strokovnim usposabljanjem na temo vedenjske problematike in socialnih veščin.

veščinam. Druga razredničarka kot težavo navaja, da je bilo nemogoče vplivati na funkcioniranje otroka v domačem okolju. Mnenje tretje razredničarke je, da so bili starši preveč obremenjeni, zato so delno uresničili program. Četrta razredničarka poroča, da niso imeli težav, saj so se starši zelo angažirali.

- Glede uporabnosti programa pri načrtovanju vzgojno-izobraževalnega procesa je mnenje vseh štirih razredničark, da jim program pri načrtovanju izobraževanja na daljavo ni pomagal.
- Glede prilagoditev iz programa za učno okolje v času izobraževanja na daljavo jih je po mnenju ene razredničarke izvedla v obliki stalnosti izvajanja videoklicev, uporabe slušalk in mikrofona. Po mnenju druge razredničarke je te prilagoditve prepustila staršem. Mnenje tretje razredničarke je bilo, da so prilagoditve lahko staršem le svetovali. Mnenje četrte razredničarke je bilo, da so prilagoditve bile v smislu izvajanja pouka na daljavo vedno ob istem času ter približno enake oblike in količine dela.
- Glede morebitnih težav pri prilagajanju učnega okolja ena razredničarka poroča, da je vsak učenec imel doma urejen prostor, druga poroča, da ni bilo težav, ker so se starši dobro znašli. Po mnenju tretje večine prilagoditev zaradi oblik dela ni bilo mogoče izvajati, prav tako tega ni mogla zahtevati od staršev. Četrta pa meni, da je zanjo predstavljala težavo priprava ure na daljavo.
- Glede izvajanja elementov s področja socialnih in komunikacijskih veščin razredničarke poročajo, da so jih v času izobraževanja na daljavo izvajale manj kot pri pouku v živo.
- Pri izvajanju specialno pedagoških dejavnosti komunikacijske in socialne veščine so imeli težave po mnenju ene razredničarke zaradi nepripravljenosti staršev za izvajanje dejavnosti ter zaradi težje izvedljivosti videoklicev. Po mnenju druge razredničarke so imeli težave zaradi nezmožnosti direktnih usmeritev in manjšega obsega socialnih stikov. Po mnenju tretje razredničarke so se pojavile težave pri izobraževanju na daljavo zaradi nezmožnosti izvajanja iger vlog. Po mnenju četrte razredničarke težav pri tem ni bilo.

Predlagamo, da se razredničarke v povezavi s poučevanjem na daljavo otrok s posebnimi potrebami udeležijo usposabljanj na to temo, ki jih izvaja ZRSS.

## **Cilj 10: Ugotoviti, kakšna so mnenja ravnateljev o programu, ki se izvaja v zavodu, ki ga vodijo, in njihove izkušnje z njim**

### **Ugotovitve**

Mnenja ravnateljev o programu in njihove izkušnje z njim lahko strnemo v naslednje ugotovitve. Ravnatelji menijo, da:

- nimajo še povsem zagotovljenih vseh ustreznih prostorskih pogojev, vendar se jih trudijo zagotoviti;
- so učitelji strokovno ustrezno usposobljeni za delo z otroki z AM;
- so posebnosti pri načrtovanju in izvajanju vzgojno-izobraževalnega procesa za učence z AM v primerjavi z drugimi učenci v več usklajevanju z učenci, v posebno prilagajanju vsakemu posameznemu otroku, v bolj strukturiranem načrtovanju in izvajanju na didaktičnem, prostorskem, kadrovskem in organizacijskem področju;
- spremljajo vse elemente spremljanja in podpiranja uvajanja programa;
- s starši sodelujejo odlično (en odgovor za obe leti), dobro (en odgovor za eno leto) ter niti ne dobro niti ne slabo (dva odgovora za obe leti);
- so v letu 2018/2019 program na dveh zavodih v celoti realizirali, na enem pretežno realizirali, v letu 2019/2020 so ga na vseh treh zavodih pretežno realizirali;
- so prednosti programa manjše število učencev v razredu, specialno pedagoške dejavnosti, večja individualizacija za posameznega učenca ter spremljava ZRSS;
- so slabosti programa v tem, da ni zmanjšanega normativa v jutranjem varstvu in podaljšanem bivanju, da ni dveh učiteljev v razredu ter spremljevalcev v večjem deležu;
- da bi potrebovali podporo pri spreminjanju Pravilnika o normativih in standardih ter pri prehodu učencev na predmetno stopnjo.

### **Predlogi**

Predlog ravnateljev glede sprememb normativov v jutranjem varstvu in podaljšanem bivanju se posreduje zakonodajalcu.

Mnenja ravnateljev glede izvajanja programa v času **izobraževanja na daljavo** so:

- Posebnosti pri načrtovanju in izvajanju vzgojno-izobraževalnega procesa za učence z AM v času izobraževanja na daljavo so, glede na odgovor enega ravnatelja, take, da je šolanje učencem v domačem okolju ustrezalo, potrebne so bile učiteljeve spretnosti glede vzpostavljanja e-komunikacije, težje pa je bilo pri učencih razvijati socialne in komunikacije veščine, saj je bila opažena večja izoliranost in umik učencev v njihov svet. Drugi ravnatelj poroča, da so opazili v času izobraževanja na daljavo nemotiviranost učencev, pomanjkanje strukture v domačem okolje ter preobremenjenost staršev. Iz tretjega odgovora je razvidno, da je bila izvedba pouka na daljavo uspešnejša tam, kjer so učitelji uspeli vzpostaviti sodelovanje s starši.
- Spremljavo uvajanja programa so izvajali s spremljanjem načrtovanja in izvajanja pouka, s spremljanjem oblikovanja in



izvajanja individualiziranega programa ter z rednimi srečanji s strokovnimi delavci, ki izvajajo ta program. V odgovoru enega ravnatelja je razvidno, da so za enega učenca, zaradi izrazitih čustvenih težav v razredu, izvajali vzgojno-izobraževalni proces izven razreda s prilagojenim urnikom, v času izobraževanja na daljavo pa so mu ustrezno prilagodili pouk.

- Glede sodelovanja staršev z njimi in ostalimi strokovnimi delavci en ravnatelj ocenjuje, da je sodelovanje s starši odlično, drugi ravnatelj meni, da je dobro, tretji pa meni, da ni ne dobro in ne slabo.
- Glede prednosti programa en ravnatelj navaja, da je nekaterim učencem pouk na daljavo ustrezal, ker ni bilo motečih dejavnikov, drugi ravnatelj pa navaja, da vidi prednost izobraževanja na daljavo v strukturi, pod pogojem, če to staršem uspe zagotoviti.
- Kot slabosti programa en ravnatelj navaja, da pouk prek videokonferenc ni bil dovolj učinkovit, da učenci niso mogli razvijati adaptivnega vedenja ter socialnih in komunikacijskih veščin ter je bila staršem naložena v tem času velika odgovornost in obremenitev. Drugi ravnatelj navaja, da učenci potrebujejo stik z učitelji, tretji ravnatelj meni, da je bila slabost v času pouka na daljavo ta, da je bilo opaziti premalo poudarka na delu s starši.

### **Cilj 11: Ugotoviti, kakšna so mnenja staršev otrok o programu, v katerega so vključeni njihovi otroci, in njihove izkušnje z njim**

#### **Ugotovitve**

Mnenja staršev o programu so, da:

- jih je zavod na začetku šolskega leta v zadovoljivi meri seznanil z uresničevanjem programa, en starš se s tem ne strinja;
- so bili ob začetku šolskega leta seznanjeni z vlogo in pomenom priprave individualiziranega programa za svojega otroka, pri tem se en starš s tem ne strinja;
- je zavod prisluhnil informacijam o posebnih potrebah njihovega otroka, pri tem ostaja en starš nevtralen;
- so imeli možnost sprotne sodelovanja z zavodom pri šolanju svojih otrok;
- so jih strokovni delavci pri načrtovanju individualiziranega programa povabili k sodelovanju, pri tem dva starša ostajata nevtralna, ali se s tem ne strinjata;
- pri svojih otrocih opažajo napredek pri učenju socialnih in komunikacijskih veščin;
- jih je zavod zadostno podprl pri šolanju njihovih otrok, pri tem se dva starša s tem ne strinjata;
- so bili zadovoljni z izpeljavo programa, posebej so pohvalili učitelje in druge strokovne delavce.

Dva starša sta pri sporočanju svojih osebnih vtisov in mnenj o programu pozitivno naravnana. V mnenju enega izmed staršev je izražen dvom o

#### **Predlogi**

Zavodom, ki izvajajo program, predlagamo, da dobro sodelovanje s starši vzdržujejo še naprej oz. da po potrebi to sodelovanje še okrepijo.

Predlagamo, da zavodi seznanijo starše z rezultati spremljave, ki bodo predstavljeni tudi na študijskem srečanju učiteljev, ki poučujejo v tem programu, tako kot je bilo to predstavljeno v preteklih letih.

napredku otroka na socialnem in komunikacijskem področju, ker je skupaj v skupini pet otrok z AM. Mnenje enega izmed staršev pa je, da bi od zavoda pričakoval več kot le namestitev otroka v program. Od učiteljev pričakuje ustreznejše in inovativnejše pristope, iskanje močnejših področij pri otrocih. Pričakuje tudi posodobitev programov, učnih gradiv in več fleksibilnosti pri preverjanju znanja in doseganju standardov.

Mnenja staršev glede izvajanja programa v času **izobraževanja na daljavo** so:

- Ob začetku šolskega leta so bili seznanjeni z vlogo in pomenom priprave individualiziranega programa za svojega otroka, pri tem se dva starša s tem ne strinjata;
- Zavod je prisluhnil informacijam o posebnih potrebah njihovega otroka, pri tem se dva starša s tem ne strinjata.
- Z zavodom so imeli možnost sprotnega sodelovanja pri šolanju svojih otrok.
- Zavod jih je zadostno podprl pri šolanju njihovih otrok, pri tem ostaja en starš nevtralen.
- Z izpeljavo programa so bili zadovoljni, pri tem ostaja en starš nevtralen, eden pa ni bil zadovoljen z izpeljavo programa. Kot razlogi so navedeni skromen odziv nekaterih učiteljev, preveč nalog za učence in premalo upoštevanja posebnih potreb učenca.
- Pri izobraževanju na daljavo so posebej pohvalili učitelje. En starš je pohvalil ravnatelja pri organizaciji pomoči pri učenju tistim učencem, ki so bili manj motivirani za delo na domu.

**Cilj 12: Ugotoviti, ali učenci z avtističnimi motnjami v prilagojenem programu z enakovrednim izobrazbenim standardom dosegajo primerljive standarde znanja pri nacionalnem preverjanju znanja v 6. in 9. razredu kot učenci v drugih prilagojenih programih z enakovrednim izobrazbenim standardom**

#### **Ugotovitve**

Rezultate pri cilju 12 bomo prvič predstavili po šestih letih izvajanja spremljave in drugič po devetih letih izvajanja spremljave, ko bomo imeli rezultate iz preverjenih predmetov pri nacionalnem preverjanju znanja v 6. in 9. razredu.

#### **Predlogi**

Pridobitev podatkov načrtujemo v šolskem letu 2020/2021.

## Kazalo tabel

Tabela 1: Prikaz podatkov, pridobljenih iz opazovalne lestvice UČNO OKOLJE v šolskih letih 2018/2019 in 2019/2020.....	12
Tabela 2: Prikaz podatkov, pridobljenih iz opazovalne lestvice PRISTOPI IN NAČINI POUČEVANJA v šolskih letih 2018/2019 in 2019/2020 .....	16
Tabela 3: Prikaz podatkov, pridobljenih iz opazovalne lestvice KOMUNIKACIJSKE VEŠČINE v šolskih letih 2018/2019 in 2019/2020.....	19
Tabela 4: Prikaz podatkov, pridobljenih iz opazovalne lestvice SOCIALNE VEŠČINE v šolskih letih 2018/2019 in 2019/2020.....	21
Tabela 5: Prikaz podatkov, pridobljenih iz opazovalne lestvice PODALJŠANO BIVANJE, v šolskih letih 2018/2019 in 2019/2020.....	23
Tabela 6: Prikaz distribucije odgovorov razrednikov na vprašanje 11 »V kolikšni meri uporabljate prilagoditve preverjanja in ocenjevanja znanja za otroke z avtističnimi motnjami?« v šolskih letih 2018/2019 in 2019/2020 .....	29
Tabela 7: Prikaz odgovorov razrednikov na vprašanje 11 »Na kakšen način ste izvajali prilagoditve pri preverjanju in ocenjevanju znanja pri izobraževanju na daljavo?« v šolskem letu 2019/2020 .....	29
Tabela 8: Prikaz distribucije odgovorov razrednikov na vprašanje 12 »Kako ocenjujete ustreznost prilagoditev v programu – pri preverjanju in ocenjevanju znanja« v šolskih letih 2018/2019 in 2019/2020.....	30
Tabela 9: Prikaz odgovorov razrednikov na vprašanje 13 »Na katere težave ste naleteli pri izvajanju prilagoditev preverjanja in ocenjevanja znanja učencev z AM?« v šolskem letu 2018/2019 .....	31
Tabela 10: Prikaz odgovorov razrednikov na vprašanje 13 »Na katere težave ste naleteli pri izvajanju prilagoditev preverjanja in ocenjevanja znanja učencev z AM?« v šolskem letu 2019/2020 .....	31
Tabela 11: Prikaz odgovorov razrednikov na vprašanje 13 »Na katere težave ste naleteli pri izvajanju prilagoditev preverjanja in ocenjevanja znanja učencev z AM?« v šolskem letu 2019/2020 - <b>izobraževanje na daljavo</b> .....	32
Tabela 12: Prikaz distribucije odgovorov razrednikov na vprašanje 1 »Kako ocenjujete Prilagojeni program osnovne šole z enakovrednim izobrazbenim standardom za otroke z avtističnimi motnjami in ustreznost strokovnih rešitev za vzgojo in izobraževanje otrok z avtističnimi motnjami v tem razredu?« v šolskih letih 2018/2019 in 2019/2020.....	34
Tabela 13: Prikaz distribucije odgovorov razrednikov na vprašanje 2 »V kolikšni meri vam program nudi ustrezno podporo za načrtovanje in izvajanje vzgojno-izobraževalnega procesa?« v šolskih letih 2018/2019 in 2019/2020.....	34
Tabela 14: Prikaz distribucije odgovorov razrednikov na vprašanje 3 »V kolikšni meri vam prilagoditve v programu omogočajo realizacijo ciljev učnih načrtov?« v šolskih letih 2018/2019 in 2019/2020 .....	35
Tabela 15: Prikaz odgovorov razrednikov na vprašanje 4 »Na kakšne težave ste naleteli pri uresničevanju programa?« v šolskem letu 2018/2019.....	36
Tabela 16: Prikaz odgovorov razrednikov na vprašanje 4 » Na kakšne težave ste naleteli pri uresničevanju programa?« v šolskem letu 2019/2020.....	36
Tabela 17: Prikaz odgovorov razrednikov na vprašanje 4 » Na kakšne težave ste naleteli pri uresničevanju programa?« v šolskem letu 2019/2020 - <b>izobraževanje na daljavo</b> .....	37
Tabela 18: Prikaz odgovorov razrednikov na vprašanje 5 »Kako vam je program pomagal pri načrtovanju vzgojno-izobraževalnega procesa« v šolskem letu 2018/2019.....	37
Tabela 19: Prikaz odgovorov razrednikov na vprašanje 5 »Kako vam je program pomagal pri načrtovanju vzgojno-izobraževalnega procesa?« v šolskem letu 2019/2020.....	38
Tabela 20: Prikaz odgovorov razrednikov na vprašanje 5 »Kako vam je program pomagal pri načrtovanju vzgojno-izobraževalnega procesa?« v šolskem letu 2019/2020 – <b>izobraževanje na daljavo</b> .....	38
Tabela 21: Prikaz odgovorov razrednikov na vprašanje 6 »Katere prilagoditve iz programa za učno okolje ste lahko uvedli v vzgojno-izobraževalni proces?« v šolskem letu 2018/2019 .....	39

Tabela 22: Prikaz odgovorov razrednikov na vprašanje 6 »Katere prilagoditve iz programa za učno okolje ste lahko uvedli v vzgojno-izobraževalni proces?« v šolskem letu 2019/2020 .....	39
Tabela 23: Prikaz odgovorov razrednikov na vprašanje 6 »Katere prilagoditve iz programa za učno okolje ste lahko uvedli v vzgojno-izobraževalni proces?« v šolskem letu 2019/2020 – <b>izobraževanje na daljavo</b> .....	39
Tabela 24: Prikaz odgovorov razrednikov na vprašanje 7 »Na katere težave ste naleteli pri prilagajanju učnega okolja vzgojno-izobraževalnega procesa?« v šolskem letu 2018/2019 .....	40
Tabela 25: Prikaz odgovorov razrednikov na vprašanje 7 »Na katere težave ste naleteli pri prilagajanju učnega okolja vzgojno-izobraževalnega procesa?« v šolskem letu 2019/2020 .....	40
Tabela 26: Prikaz odgovorov razrednikov na vprašanje 7 »Na katere težave ste naleteli pri prilagajanju učnega okolja vzgojno-izobraževalnega procesa?« v šolskem letu 2019/2020 – <b>izobraževanje na daljavo</b> .....	41
Tabela 27: Prikaz odgovorov razrednikov na vprašanje 8 »Katere elemente iz programa za področje komunikacijskih veščin ste lahko uvedli v vzgojno-izobraževalni proces?« v šolskih letih 2018/2019 in 2019/2020.....	41
Tabela 28: Prikaz odgovorov razrednikov na vprašanje 9 »Katere elemente iz programa za področje socialnih veščin ste lahko uvedli v vzgojno-izobraževalni proces?« v šolskih letih 2018/2019 in 2019/2020 .....	42
Tabela 29: Prikaz odgovorov razrednikov na vprašanje 10 »Na katere težave ste naleteli pri izvajanju specialno-pedagoških dejavnosti komunikacijske in socialne veščine?« v šolskem letu 2018/2019 .....	43
Tabela 30: Prikaz odgovorov razrednikov na vprašanje 10 »Na katere težave ste naleteli pri izvajanju specialno-pedagoških dejavnosti komunikacijske in socialne veščine?« v šolskem letu 2019/2020 .....	43
Tabela 31: Prikaz odgovorov razrednikov na vprašanje 10 »Na katere težave ste naleteli pri izvajanju specialno-pedagoških dejavnosti komunikacijske in socialne veščine?« v šolskem letu 2019/2020 – <b>izobraževanje na daljavo</b> .....	44
Tabela 32: Prikaz odgovorov razrednikov na vprašanje 14 »Kje ste pridobili ustrezna znanja za uresničevanje ciljev programa?« v šolskem letu 2018/2019 .....	44
Tabela 33: Prikaz odgovorov razrednikov na vprašanje 14 »Kje ste pridobili ustrezna znanja za uresničevanje ciljev programa?« v šolskem letu 2019/2020 .....	44
Tabela 34: Prikaz odgovorov razrednikov na vprašanje 15 »Če bi nam radi sporočili še kakšna opažanja ali predloge v povezavi z izvajanjem programa, jih, prosim, zapišite (npr. normativi, izobraževanje ...).« v šolskem letu 2018/2019 .....	45
Tabela 35: Prikaz odgovorov razrednikov na vprašanje 15 »Če bi nam radi sporočili še kakšna opažanja ali predloge v povezavi z izvajanjem programa, jih, prosim, zapišite (npr. normativi, izobraževanje ...).« v šolskem letu 2019/2020 .....	45
Tabela 36: Prikaz odgovorov ravnateljev na vprašanje 1 »Katere prostorske pogoje imate zagotovljene za uresničevanje Prilagojenega izobraževalnega programa z enakovrednim izobrazbenim standardom za otroke z avtističnimi motnjami?« v šolskih letih 2018/2019 in 2019/2020.....	48
Tabela 37: Prikaz odgovorov ravnateljev na vprašanje 1 »Če menite, da nimate zagotovljenih ustreznih pogojev, prosim, navedite pomanjkljivosti in tudi, kako te pomanjkljivosti poskušate odpraviti.« v šolskem letu 2018/2019 .....	49
Tabela 38: Prikaz odgovorov ravnateljev na vprašanje 1 »Če menite, da nimate zagotovljenih ustreznih pogojev, prosim, navedite pomanjkljivosti in tudi, kako te pomanjkljivosti poskušate odpraviti.« v šolskem letu 2019/2020 .....	49
Tabela 39: Prikaz odgovorov ravnateljev na vprašanje 2 »Ali so učitelji strokovno ustrezno usposobljeni za delo z otroki z avtističnimi motnjami?« v šolskih letih 2019/2020 in 2019/2020.....	50
Tabela 40: Prikaz odgovorov ravnateljev na vprašanje 3 »Katere posebnosti opažate pri načrtovanju in izvajanju vzgojno-izobraževalnega procesa za učence z AM, če jih primerjate z drugimi učenci?« v šolskem letu 2018/2019 .....	50
Tabela 41: Prikaz odgovorov ravnateljev na vprašanje 3 »Katere posebnosti opažate pri načrtovanju in izvajanju vzgojno-izobraževalnega procesa za učence z AM, če jih primerjate z drugimi učenci?« v šolskem letu 2019/2020 .....	50

Tabela 42: Prikaz odgovorov ravnateljev na vprašanje 3 »Katere posebnosti opažate pri načrtovanju in izvajanju vzgojno-izobraževalnega procesa za učence z AM, če jih primerjate z drugimi učenci?« v šolskem letu 2019/2020 – <b>izobraževanje na daljavo</b> .....	51
Tabela 43: Prikaz odgovorov ravnateljev na vprašanje 4 »Katere elemente spremljanja in podpiranja uvajanja programa izvajate?« v šolskih letih 2018/2019 in 2019/2020 in 2019/2020– izobraževanje na daljavo .....	51
Tabela 44: Prikaz odgovorov ravnateljev na vprašanje 5 »Kako ocenjujete sodelovanje staršev z vami in ostalimi strokovnimi delavci?« v šolskih letih 2018/2019 in 2019/2020 in 2019/2020 – <b>izobraževanje na daljavo</b> .....	52
Tabela 45: Prikaz odgovorov ravnateljev na vprašanje 6 »Kako ocenjujete realizacijo programa v tem šolskem letu?« v šolskih letih 2018/2019 in 2019/2020.....	52
Tabela 46: Prikaz odgovorov ravnateljev na vprašanje 7 »Navedite, prosim, prednosti programa« za šolsko leto 2018/2019 .....	53
Tabela 47: Prikaz odgovorov ravnateljev na vprašanje 7 »Navedite, prosim, prednosti programa« za šolsko leto 2019/2020 .....	53
Tabela 48: Prikaz odgovorov ravnateljev na vprašanje 7 »Navedite, prosim, prednosti programa« za šolsko leto 2019/2020 – <b>izobraževanje na daljavo</b> .....	53
Tabela 49: Prikaz odgovorov ravnateljev na vprašanje 8 »Navedite, prosim, slabosti programa« za šolsko leto 2018/2019 .....	54
Tabela 50: Prikaz odgovorov ravnateljev na vprašanje 8 »Navedite, prosim, slabosti programa« za šolsko leto 2019/2020 .....	54
Tabela 51: Prikaz odgovorov ravnateljev na vprašanje 8 »Navedite, prosim, slabosti Programa« za šolsko leto 2019/2020 – <b>izobraževanje na daljavo</b> .....	54
Tabela 52: Prikaz odgovorov ravnateljev na vprašanje 9 »Navedite, področja, na katerih bi potrebovali podporo ZRSŠ.« v šolskem letu 2018/19 .....	55
Tabela 53: Prikaz odgovorov ravnateljev na vprašanje 9 »Navedite področja, na katerih bi potrebovali podporo ZRSŠ« v šolskem letu 2019/2020 .....	55
Tabela 54: Prikaz odgovorov ravnateljev na vprašanje 10 »Če bi nam radi sporočili še kakšna opažanja ali predloge v povezavi z uresničevanjem Programa, jih, prosim, zapišite.« v šolskem letu 2019/2020 .....	56
Tabela 55: Prikaz distribucije odgovorov staršev na vprašanje 1 »Strokovni delavci šole/zavoda so me ob začetku šolskega leta seznanili z uresničevanjem novega Prilagojenega programa za otroke z avtističnimi motnjami.« v šolskih letih 2019/2020 in 2019/2020 .....	58
Tabela 56: Prikaz odgovorov staršev na vprašanje 1 »V primeru, da menite, da niste bili dovolj informirani, prosimo, navedite, katere informacije bi še potrebovali.« v šolskem letu 2018/2019.....	58
Tabela 57: Prikaz odgovorov staršev na vprašanje 1 »V primeru, da menite, da niste bili dovolj informirani, prosimo, navedite, katere informacije bi še potrebovali.« v šolskem letu 2019/2020.....	58
Tabela 58: Prikaz distribucije odgovorov staršev na vprašanje 2 »Strokovni delavci šole/zavoda so me ob začetku šolskega leta seznanili z vlogo ter pomenom priprave individualiziranega programa za mojega otroka.« v šolskih letih 2018/2019, 2019/2020 in 2019/2020 – <b>izobraževanje na daljavo</b> .....	59
Tabela 59: Prikaz odgovorov staršev na vprašanje 2 »V primeru, da menite, da niste bili dovolj seznanjeni, prosimo, navedite, katere informacije bi še potrebovali.« v šolskem letu 2018/2019.....	59
Tabela 60: Prikaz odgovorov staršev na vprašanje 2 »V primeru, da menite, da niste bili dovolj seznanjeni, prosimo, navedite, katere informacije bi še potrebovali.« v šolskem letu 2019/2020.....	59
Tabela 61: Prikaz odgovorov na vprašanje 2 »V primeru, da menite, da niste bili dovolj seznanjeni, prosimo, navedite, katere informacije bi še potrebovali.« v šolskem letu 2019/2020 – <b>izobraževanje na daljavo</b> .....	60
Tabela 62: Prikaz distribucije odgovorov staršev na vprašanje 3 »Šola/zavod je prisluhnila mojim informacijam o posebnih potrebah/navadah (čustvenih, vedenjskih, komunikacijskih, prehranjevalnih...) otroka.« v šolskih letih 2018/2019, 2019/2020 in 2019/2020 – <b>izobraževanje na daljavo</b> .....	60
Tabela 63: Prikaz odgovorov staršev na vprašanje 3 »Navedite, kje ste zaznali težave.« v šolskem letu 2018/2019.....	61

Tabela 64: Prikaz odgovorov staršev na vprašanje 3 »Navedite, kje ste zaznali težave.« v šolskem letu 2019/2020.....	61
Tabela 65: Prikaz odgovorov staršev na vprašanje 3 »Navedite, kje ste zaznali težave.« v šolskem letu 2019/2020 – <b>izobraževanje na daljavo</b> .....	61
Tabela 66: Prikaz distribucije odgovorov staršev na vprašanje 4 »Imel/a sem možnost sprotnega sodelovanja s šolo/zavodom pri šolanju mojega otroka.« v šolskih letih 2018/2019, 2019/2020 in 2019/2020 – izobraževanje na daljavo.....	61
Tabela 67: Prikaz odgovorov staršev na vprašanje 4 »Navedite, kje ste zaznali težave.« v šolskem letu 2018/2019.....	62
Tabela 68: Prikaz odgovorov staršev na vprašanje 4 »Navedite, kje ste zaznali težave.« v šolskem letu 2019/2020.....	62
Tabela 69: Prikaz distribucije odgovorov staršev na vprašanje 5 »Pri načrtovanju individualiziranega programa so me strokovni delavci povabili k sodelovanju.« v šolskih letih 2018/2019 in 2019/2020 .....	63
Tabela 70: Prikaz odgovorov staršev na vprašanje 5 »Prosimo, navedite, na kakšen način in v kolikšni meri sodelujete, kaj bi si še želeli.« v šolskem letu 2018/2019 .....	63
Tabela 71: Prikaz odgovorov staršev na vprašanje 5 »Prosimo, navedite, na kakšen način in v kolikšni meri sodelujete, kaj bi si še želeli.« v šolskem letu 2019/2020 .....	63
Tabela 72: Prikaz distribucije odgovorov staršev na vprašanje 6 »Pri svojem otroku opažam napredek pri učenju socialnih in komunikacijskih veščin.« v šolskih letih 2018/2019 in 2019/2020.....	64
Tabela 73: Prikaz odgovorov staršev na vprašanje 6 »Opredelite konkretne situacije.« v šolskem letu 2018/2019.....	64
Tabela 74: Prikaz odgovorov staršev na vprašanje 6 »Opredelite konkretne situacije.« v šolskem letu 2019/2020.....	65
Tabela 75: Prikaz distribucije odgovorov staršev na vprašanje 7 »Šole/zavod sem bil/a me je dovolj zadostno podprla pri šolanju svojega otroka.« v šolskih letih 2018/2019, 2019/2020 in 2019/2020 – <b>izobraževanje na daljavo</b> .....	65
Tabela 76: Prikaz odgovorov staršev na vprašanje 7 »Kaj bi še potrebovali?« v šolskem letu 2018/2019 .....	65
Tabela 77: Prikaz odgovorov staršev na vprašanje 7 »Kaj bi še potrebovali?« v šolskem letu 2019/2020 .....	66
Tabela 78: Prikaz odgovorov staršev na vprašanje 7 »Kaj bi še potrebovali?« v šolskem letu 2019/2020 – <b>izobraževanje na daljavo</b> .....	66
Tabela 79: Prikaz distribucije odgovorov staršev na vprašanje 8 »V tem šolskem letu smo bili zadovoljni z izpeljavo programa.« v šolskih letih 2018/2019, 2019/2020 in 2019/2020 – izobraževanje na daljavo .....	66
Tabela 80: Prikaz odgovorov staršev na vprašanje 8 »Navedite, s čim ste bili zadovoljni?« v šolskem letu 2018/2019 .....	67
Tabela 81: Prikaz odgovorov staršev na vprašanje 8 »Navedite, s čim ste bili zadovoljni?« v šolskem letu 2019/2020 .....	67
Tabela 82: Prikaz odgovorov staršev na vprašanje 8 »Navedite, s čim ste bili zadovoljni?« v šolskem letu 2019/2020 – <b>izobraževanje na daljavo</b> .....	67
Tabela 83: Prikaz odgovorov staršev na vprašanje 8 »Navedite, s čim niste bili zadovoljni?« v šolskem letu 2018/2019.....	68
Tabela 84: Prikaz odgovorov staršev na vprašanje 8 »Navedite, s čim niste bili zadovoljni?« v šolskem letu 2019/2020.....	68
Tabela 85: Prikaz odgovorov staršev na vprašanje 8 »Navedite, s čim niste bili zadovoljni?« v šolskem letu 2019/2020 – <b>izobraževanje na daljavo</b> .....	68
Tabela 86: Prikaz odgovorov staršev na vprašanje 9 »Veseli bomo tudi vseh vaših osebnih vtisov in mnenj o programu, v katerega je vključen vaš otrok.« v šolskem letu 2018/2019.....	69
Tabela 87: Prikaz odgovorov staršev na vprašanje 9 »Veseli bomo tudi vseh vaših osebnih vtisov in mnenj o Programu, v katerega je vključen vaš otrok.« v šolskem letu 2019/2020 .....	69

Tabela 88: Prikaz odgovorov staršev na vprašanje 9 »Veseli bomo tudi vseh vaših osebnih vtisov in mnenj o programu, v katerega je vključen vaš otrok.« v šolskem letu 2019/2020 – <b>izobraževanje na daljavo</b> .....	69
Tabela 89: Prikaz odgovorov staršev na vprašanje 9 »»Kaj bi posebej pohvalili?« v šolskem letu 2018/2019 .....	70
Tabela 90: Prikaz odgovorov staršev na vprašanje 9 »Kaj bi posebej pohvalili?« v šolskem letu 2019/2020.	70
Tabela 91: Prikaz odgovorov staršev na vprašanje 9 »Kaj bi posebej pohvalili?« v šolskem letu 2019/2020 – <b>izobraževanje na daljavo</b> .....	70
Tabela 92: Sklepi in predlogi izboljšav za vsak posamezni cilj .....	73

## **Priloge**

- Priloga 1: Opazovalne lestvice: Učno okolje, Pristopi in načini poučevanja, Komunikacijske veščine, Socialne veščine, Podaljšano bivanje
- Priloga 2: Anketni vprašalnik za razrednike za šolsko leto 2018/2019
- Priloga 3: Anketni vprašalnik za ravnatelje za šolsko leto 2018/2019
- Priloga 4: Anketni vprašalnik za starše za šolsko leto 2018/2019
- Priloga 5: Anketni vprašalnik za razrednike za šolsko leto 2019/2020
- Priloga 6: Anketni vprašalnik za ravnatelje za šolsko leto 2019/2020
- Priloga 7: Anketni vprašalnik za starše za šolsko leto 2019/2020
- Priloga 8: Vprašanja za polstrukturirani intervju za strokovne delavce





**OPAZOVALNA LESTVICA 1**

**Opazovanje VIZ procesa dopoldan: jutranje varstvo, odmori, pouk**

Vzgojno-izobraževalna institucija: \_\_\_\_\_

Strokovni delavec: 1. izvajalec jutranjega varstva      2. izvajalec pouka  
3. drugi strokovni delavci      4. spremljevalec

Datum opazovanja: \_\_\_\_\_ Čas: \_\_\_\_\_

Število učencev: \_\_\_\_\_ Opazovane dejavnosti pri predmetu: *SLJ, MAT, SPO, ŠPO, LUM, GUM, ITD.*

Svetovalka: \_\_\_\_\_

<b>Lestvica:</b>	0 – ni bilo moč opaziti	1 – nikoli	2 – redko	3 – pogosto
------------------	-------------------------	------------	-----------	-------------

**a) UČNO OKOLJE**

	0	1	2	3
Jutranje varstvo poteka v prostoru, kjer so mogoče omejitve motečih dražljajev in je možnost umika.				
Jutranje varstvo je organizirano tako, da je jasno razviden potek in vrstni red dejavnosti.				
Za dejavnosti in učne pripomočke je v jutranjem varstvu točno in jasno določen prostor.				
V času odmora so jasno opredeljene dejavnosti, njihov potek in vrstni red.				
V času odmora je možnost omejitve motečih dražljajev in umika.				
Prehodi med dejavnostmi so napovedani.				
Razvidne so posamezne prilagoditve pri športu (npr. spremstvo, možnost umika od motečih dražljajev, prilagoditve vsebine).				
V učilnici pri pouku je poskrbljeno je za omejitev zunanjih dražljajev (pregrade, umik ...).				

V učilnici je prilagojen prostor za izvajanje raznolikih dejavnosti (kotički za posamezne dejavnosti).				
V učnem okolju (učilnica, telovadnica, hodniki ...) so vizualne opore za organizacijo v prostoru.				
Učitelj izvaja rutine za vzpostavitev varnega, predvidljivega okolja.				
Učitelj v individualiziranem programu načrtuje preventivne dejavnosti za uravnavanje učenčevega vedenja.				
Učitelj pri pouku preventivno izvaja dejavnosti za preprečevanje neželenega vedenja učencev.				
Učitelj pri pouku organizira različne dejavnosti za sprostitev učencev.				

## b) PRISTOPI IN NAČINI POUČEVANJA

	0	1	2	3
Pri obravnavi učne snovi je prisotna več čutna podpora (vizualna, slušna ...).				
Učitelj podaja jasna, kratka navodila, podprta z vizualnimi pripomočki.				
Učitelj sproti preverja razumevanje navodil.				
Učitelj sproti preverja razumevanje obravnavane učne snovi.				
Pristopi poučevanja so osredotočeni na posameznega učenca in na njegove individualne potrebe.				
Učitelj zagotovi dovolj časa učencem za usvajanje in izkazovanje znanja.				
Obravnava učne snovi je podprta z raznovrstnimi didaktičnimi pripomočki.				
Učitelj krepi želeno vedenje, s tem ko preverja počutje in pomirja učence.				
Učitelj krepi želeno vedenje, s tem ko sporoča ustrezne povratne informacije in preusmerja vedenje.				
Učitelj krepi želeno vedenje, s tem ko nagrajuje želeno in omejuje nezaželeno vedenje.				
Učitelj spodbuja uporabo naučenih komunikacijskih veščin učencev v vsakdanji komunikaciji.				
Učitelj spodbuja uporabo naučenih socialnih veščin učencev v vsakdanji komunikaciji.				

OPOMBE:



Zavod  
Republike  
Slovenije  
za šolstvo

## OPAZOVALNA LESTVICA 2

Opazovanje VIZ procesa dopoldan: izvajanje specialno pedagoške dejavnosti

Poljanska cesta 28  
1000 Ljubljana  
T 01 30 05 100  
F 01 30 05 199  
www.zrss.si

Vzgojno-izobraževalna institucija: \_\_\_\_\_  
Strokovni delavec: 1. izvajalec spec. ped. dejavnosti      2. spremljevalec  
Število učencev: \_\_\_\_\_ Svetovalka: \_\_\_\_\_  
Datum opazovanja: \_\_\_\_\_ Čas: \_\_\_\_\_

**Lestvica:**      0 – ni bilo moč opaziti      1 – nikoli      2 – redko      3 – pogosto

### a) KOMUNIKACIJSKE VEŠČINE

	0	1	2	3
Učitelj prilagaja učenje komunikacijskih veščin posameznemu učencu.				
Učitelj uporablja različne didaktične pripomočke pri učenju komunikacijskih veščin.				
Učitelj učenje komunikacijskih veščin povezuje z vsebinami drugih predmetov, ki se poučujejo v tem razredu.				
Učitelj izvaja dejavnosti za razvoj komunikacijskih veščin, v skladu s programom (npr. zaznavanje, motorika, govor, pogovor, jezik, povezovanje delov v celoto, skupna pozornost ...).				
Učitelj strukturirano poučuje komunikacijske veščine.				
Učitelj spodbuja uporabo naučenih komunikacijskih veščin učencev v vsakdanji komunikaciji.				
Učitelj spodbuja učence k očesnemu stiku.				
Učitelj preverja počutje in se odziva na potrebe vsakega učenca.				
Učitelj spodbuja učence k socialni interakciji med njimi.				

OPOMBE:



**Zavod  
Republike  
Slovenije  
za šolstvo**

Poljanska cesta 28  
1000 Ljubljana  
T 01 30 05 100  
F 01 30 05 199  
www.zrss.si

### OPAZOVALNA LESTVICA 3

Opazovanje VIZ procesa dopoldan: uresničevanje specialno pedagoške dejavnosti

Vzgojno- izobraževalna institucija: \_\_\_\_\_

Strokovni delavec: 1. \_\_\_\_\_ izvajalec spec. ped. dejavnosti 2. spremljevalec

Število učencev: \_\_\_\_\_ Svetovalka: \_\_\_\_\_

Datum opazovanja: \_\_\_\_\_ Čas: \_\_\_\_\_

<b>Lestvica:</b>	0 – ni bilo moč opaziti	1 – nikoli	2 – redko	3 – pogosto
------------------	-------------------------	------------	-----------	-------------

#### b) SOCIALNE VEŠČINE

	0	1	2	3
Učitelj prilagaja učenje socialnih veščin posameznemu učencu.				
Učitelj uporablja didaktične pripomočke pri učenju socialnih veščin.				
Učitelj učenje socialnih veščin povezuje z vsebinami drugih predmetov, ki se poučujejo v tem razredu.				
Učitelj izvaja dejavnosti za razvoj socialnih veščin učencev, v skladu s programom (npr. čustveno opismenjevanje, skrb zase, delovanje v šolskem in ožjem okolju, vsakodnevne veščine, socialna interakcija, socialno sprejemljivo vedenje, spolna vzgoja ...).				
Učitelj strukturirano poučuje socialne veščine.				
Učitelj spodbuja uporabo naučenih socialnih veščin učencev v vsakdanji komunikaciji.				
Učitelj preverja počutje in se odziva na potrebe vsakega učenca.				
Učitelj spodbuja učence k socialni interakciji med njimi.				

OPOMBE:



**Zavod  
Republike  
Slovenije  
za šolstvo**

Poljanska cesta 28  
1000 Ljubljana  
T 01 30 05 100  
F 01 30 05 199  
www.zrss.si

## **OPAZOVALNA LESTVICA 4**

**Opazovanje VIZ procesa popoldan: kosilo, dejavnosti v oddelku podaljšanega bivanja**

Vzgojno-izobraževalna institucija: \_\_\_\_\_

Strokovni delavec: 1. izvajalec PB (prvi)                      2. izvajalec PB (drugi)                      3.  
spremljevalec

Število vseh učencev v oddelku: \_\_\_\_\_                      Število učencev z AM: \_\_\_\_\_

Svetovalka: \_\_\_\_\_

Datum opazovanja: \_\_\_\_\_                      Čas: \_\_\_\_\_

<b>Lestvica:</b>	0 – ni bilo moč opaziti	1 – nikoli	2 – redko	3 – pogosto
------------------	-------------------------	------------	-----------	-------------

## PODALJŠANO BIVANJE

	0	1	2	3
V podaljšanem bivanju je razvidna stalnost strokovnih delavcev.				
Podaljšano bivanje je organizirano tako, da je jasno razviden potek in vrstni red dejavnosti.				
Podaljšano bivanje poteka v prostoru, kjer so mogoče omejitve motečih dražljajev in je možnost umika.				
Za dejavnosti in učne pripomočke je v podaljšanem bivanju točno in jasno določen prostor.				
Učitelj oblikuje rutine za vzpostavitev varnega, predvidljivega okolja.				
Učitelj z učenci uri komunikacijske in socialne veščine (npr. vključevanje v skupinske dejavnosti z drugimi otroki, podpora pri vključevanju ...).				
Samostojno učenje poteka v manjši skupini ali individualno, v mirnem, strukturiranem okolju.				
Učitelj izvaja druge dejavnosti iz vsakodnevnega življenja, skladno s Programom (npr. gojenje zelenjave na vrtu, priprava manjših in preprostih obrokov hrane, izdelovanje uporabnih izdelkov, likovno ustvarjanje...).				
Učitelj v individualiziranem programu načrtuje preventivne dejavnosti za uravnavanje učenčevega vedenja v podaljšanem bivanju.				
Učitelj preventivno izvaja dejavnosti za preprečevanje neželenega vedenja učencev.				
Učitelj krepi zeleno vedenje, s tem ko preverja počutje in pomirja učence.				
Učitelj krepi zeleno vedenje, s tem ko sporoča ustrezne povratne informacije in preusmerja vedenje.				
Učitelj krepi zeleno vedenje, s tem ko nagraduje zeleno in omejuje nezaželeno vedenje.				

OPOMBE:

## Priloga 2: Vprašalnik za razrednike 2018/2019



Zavod  
Republike  
Slovenije  
za šolstvo

**Anketni vprašalnik o mnenjih in izkušnjah pri izvajanju Prilagojenega izobraževalnega programa z enakovrednim izobrazbenim standardom za otroke z avtističnimi motnjami za razrednike.**

Poljanska cesta 28  
1000 Ljubljana  
T 01 30 05 100  
F 01 30 05 199  
www.zrss.si

### Spoštovani!

Uspešno uvajanje prilagojenega izobraževalnega programa z enakovrednim izobrazbenim standardom za otroke z avtističnimi motnjami je veliki meri odvisno od načina poučevanja. V ta namen vam posredujemo vprašalnik, s katerim želimo pridobiti nekatere informacije in vaše mnenje, kar nam bo vodilo pri analizi uresničevanja programa.

Prosimo, ustrezno obkrožite in odgovorite na vprašanja.

Vzgojno-izobraževalna institucija \_\_\_\_\_

Izobrazba:

- a) specialno rehabilitacijski pedagog,
- b) učitelj razrednega pouka,
- c) nadaljnje izobraževanje in usposabljanje (dokvalifikacija),
- d) drugo (dopišite):

---

---

---

1. Kako ocenjujete Prilagojeni program osnovne šole z enakovrednim izobrazbenim standardom za otroke z avtističnimi motnjami (v nadaljevanju Program) in ustreznost strokovnih rešitev za vzgojo in izobraževanje otrok z avtističnimi motnjami (v nadaljevanju AM) v tem razredu?
  1. Program popolnoma zadosti potrebam otrok z AM.
  2. Program pretežno zadosti potrebam otrok z AM.
  3. Program niti zadosti niti ne zadosti potrebam otrok z AM.
  4. Program pretežno ne zadosti potrebam otrok z AM.
  5. Program sploh ne zadosti potrebam otrok z AM.
  
2. V kolikšni meri vam Program nudi ustrezno podporo za načrtovanje in izvajanje vzgojno-izobraževalnega procesa?



1. Program nudi popolnoma ustrezno podporo.
2. Program nudi precej ustrezno podporo.
3. Program niti nudi ustrezno podporo niti ne nudi ustrezne podpore.
4. Program v veliki meri ne nudi ustrezne podpore.
5. Program sploh ne nudi ustrezne podpore.

3. V kolikšni meri vam prilagoditve v Programu omogočajo realizacijo ciljev učnih načrtov?

1. Prilagoditve v programu popolnoma omogočajo realizacijo ciljev.
2. Prilagoditve v programu večinoma omogočajo realizacijo ciljev.
3. Prilagoditve v programu niti omogočajo niti ne omogočajo realizacijo ciljev.
4. Prilagoditve v programu večinoma ne omogočajo realizacijo ciljev.
5. Prilagoditve v programu sploh ne omogočajo realizacije ciljev.

4. Na kakšne težave ste naleteli pri uresničevanju Programa? Prosimo, napišite.

---

5. Kako vam je Program pomagal pri načrtovanju vzgojno-izobraževalnega procesa? Prosimo, napišite.

---

---

---

6. Katere prilagoditve iz Programa za učno okolje ste lahko uvedli v vzgojno-izobraževalni proces?

---

---

---

7. Na katere težave ste naleteli pri prilagajanju učnega okolja vzgojno-izobraževalnega procesa?

---

---

---

8. Katere elemente iz Programa za področje komunikacijskih veščin ste lahko uvedli v vzgojno-izobraževalni proces? (Možnih je več odgovorov.)

1. Učitelj prilagaja učenje komunikacijskih veščin posameznemu učencu.
2. Učitelj uporablja različne didaktične pripomočke pri učenju komunikacijskih veščin.
3. Učitelj učenje komunikacijskih veščin povezuje z vsebinami drugih predmetov, ki se poučujejo v tem razredu.

4. Učitelj učenje komunikacijskih veščin povezuje z vsebinami drugih predmetov, ki se poučujejo v tem razredu.
  5. Učitelj izvaja dejavnosti za razvoj komunikacijskih veščin, v skladu s programom (npr. zaznavanje, motorika, govor, pogovor, jezik, povezovanje delov v celoto, skupna pozornost ...).
  6. Učitelj strukturirano poučuje komunikacijske veščine.
  7. Učitelj spodbuja uporabo naučenih komunikacijskih veščin učencev v vsakdanji komunikaciji.
  8. Učitelj spodbuja učence k očesnemu stiku.
  9. Učitelj preverja počutje in se odziva na potrebe vsakega učenca.
  10. Učitelj spodbuja učence k socialni interakciji med njimi.
9. Katere elemente iz Programa za področje socialnih veščin ste lahko uvedli v vzgojno-izobraževalni proces? (Možnih je več odgovorov.)
1. Učitelj prilagaja učenje socialnih veščin posameznemu učencu.
  2. Učitelj uporablja didaktične pripomočke pri učenju socialnih veščin.
  3. Učitelj učenje socialnih veščin povezuje z vsebinami drugih predmetov, ki se poučujejo v tem razredu.
  4. Učitelj izvaja dejavnosti za razvoj socialnih veščin učencev, v skladu s programom (npr. čustveno opismenjevanje, skrb zase, delovanje v šolskem in ožjem okolju, vsakodnevne veščine, socialna interakcija, socialno sprejemljivo vedenje, spolna vzgoja ...).
  5. Učitelj strukturirano poučuje socialne veščine.
  6. Učitelj preverja počutje in se odziva na potrebe vsakega učenca.
  7. Učitelj spodbuja učence k socialni interakciji med njimi.
  8. Učitelj spodbuja učence k socialni interakciji med njimi.
10. Na katere težave ste naleteli pri izvajanju specialno pedagoških dejavnosti Komunikacijske in socialne veščine? Prosimo, napišite.

---



---



---

11. V kolikšni meri uporabljate prilagoditve preverjanja in ocenjevanja znanja za otroke z avtističnimi motnjami?
1. Preverjanje in ocenjevanje vedno prilagodim otrokom.
  2. Preverjanje in ocenjevanje v večini primerov prilagodim otrokom.
  3. Preverjanje in ocenjevanje včasih prilagodim otrokom.
  4. Preverjanje in ocenjevanje nikoli ne prilagodim otrokom.

Prosimo, pojasnite, v katerih primerih prilagoditev pri preverjanju in ocenjevanju znanja ne uporabite.

---

---

---

12. Kako ocenjujete ustreznost prilagoditev v programu - pri preverjanju in ocenjevanju znanja?

1. Prilagoditve v programu za področje preverjanja in ocenjevanja znanja so popolnoma ustrezne.
2. Prilagoditve v programu za področje preverjanja in ocenjevanja znanja so večinoma ustrezne.
3. Prilagoditve v programu za področje preverjanja in ocenjevanja znanja niso niti ustrezne niti neustrezne.
4. Prilagoditve v programu za področje preverjanja in ocenjevanja znanja večinoma niso ustrezne.
5. Prilagoditve v programu za področje preverjanja in ocenjevanja znanja so popolnoma neustrezne.

13. Na katere težave ste naleteli pri izvajanju prilagoditev preverjanja in ocenjevanja znanja učencev z AM? Prosim, napišite.

---

---

---

14. Kje ste pridobili ustrezna znanja za uresničevanje ciljev Programa? Prosim, napišite.

---

---

---

15. Če bi nam radi sporočili še kakšna opažanja ali predloge v povezavi z izvajanjem programa, jih, prosim, zapišite (npr. normativi, izobraževanje ...).

---

---

---

Hvala za sodelovanje.



**Zavod  
Republike  
Slovenije  
za šolstvo**

Poljanska cesta 28  
1000 Ljubljana  
T 01 30 05 100  
F 01 30 05 199

**Anketni vprašalnik o mnenjih in izkušnjah pri izvajanju Prilagojenega izobraževalnega programa z enakovrednim izobrazbenim standardom za otroke z avtističnimi motnjami za ravnatelje**

**Spoštovani!**

Uspešno uvajanje prilagojenega izobraževalnega programa z enakovrednim izobrazbenim standardom za otroke z avtističnimi motnjami je odvisno od pogojev in podpore strokovnim delavcem. V ta namen Vam posredujemo vprašalnik, s katerim želimo pridobiti nekatere informacije in vaše mnenje, kar nam bo vodilo pri analizi izvajanja programa.

Prosimo, obkrožite odgovor, ki - najbolje kaže vaše mnenje, opredelite ter utemeljite svoj odgovor, ko je to potrebno. Moška spolna oblika velja enakovredno za oba spola.

Vzgojno-izobraževalna institucija \_\_\_\_\_

1. Katere prostorske pogoje imate zagotovljene za uresničevanje Prilagojenega izobraževalnega programa z enakovrednim izobrazbenim standardom za otroke z avtističnimi motnjami (v nadaljevanju Program) ?
  1. Učilnico, ki omogoča zmanjševanje motečih dražljajev kot so: hrup, odmev, močna svetloba, izraziti vonji.
  2. Prostor za umik v ali izven učilnice.
  3. Telovadnico, ki omogoča zmanjševanje motečih dražljajev kot so: hrup, odmev, močna svetloba, izraziti vonji.
  4. Jedilnico, ki omogoča zmanjševanje motečih dražljajev kot so: hrup, odmev, močna svetloba, izraziti vonji.

Če menite, da nimate zagotovljenih ustreznih pogojev, prosim, navedite pomanjkljivosti in tudi, kako te pomanjkljivosti poskušate odpraviti.

---

---

---

2. Ali so učitelji strokovno ustrezno usposobljeni za delo z otroki z avtističnimi motnjami (v nadaljevanju otroci z AM)?

DA

NE

Če ste izbrali odgovor ne, da ste izbrali odgovor ne, utemeljite svoj odgovor ter zapišite svoje predloge za rešitve.

---

---

---

3. Katere posebnosti opazate pri načrtovanju in izvajanju vzgojno-izobraževalnega procesa za učence z AM, če jih primerjate z drugimi učenci?

---

---

---

4. Katere elemente spremljanja in podpiranja uvajanja programa izvajate?

1. Spremljanje načrtovanja pouka (letne in dnevne priprave na pouk).
2. Spremljanje izvajanja pouka.
3. Spremljanje oblikovanja in izvajanja individualiziranega programa.
4. Redna srečanja s strokovnimi delavci, ki izvajajo Program.
5. Drugo. Napišite, prosim.

---

---

---

5. Kako ocenjujete sodelovanje staršev z vami in ostalimi strokovnimi delavci?

1. Sodelovanje s starši je odlično.
2. Sodelovanje s starši je dobro.
3. Sodelovanje s starši ni niti dobro niti ni slabo.
4. Sodelovanje s starši je slabo.
5. Sodelovanje s starši je zelo slabo.

6. Kako ocenjujete realizacijo Programa v tem šolskem letu?

1. Program smo v celoti realizirali..
2. Program smo pretežno realizirali.
3. Program smo realizirali približno v polovičnem obsegu.

4. Program smo realizirali v zelo majhnem obsegu.
5. Programa nismo realizirali v nobenem elementu.

7. Navedite, prosim, prednosti Programa.

---

---

---

8. Navedite, prosim, slabosti Programa.

---

---

---

9. Navedite področja, na katerih bi potrebovali podporo ZRSS.

---

---

---

10. Če bi nam radi sporočili še kakšna opažanja ali predloge v povezavi z uresničevanjem Programa, jih, prosim, zapišite.

---

---

---

Za sodelovanje se vam iskreno zahvaljujemo.



**Zavod  
Republike  
Slovenije  
za šolstvo**

Poljanska cesta 28  
1000 Ljubljana  
T 01 30 05 100  
F 01 30 05 109  
www.zrss.si

**Anketni vprašalnik o mnenjih in izkušnjah pri izvajanju Prilagojenega izobraževalnega programa z enakovrednim izobrazbenim standardom za otroke z avtističnimi motnjami za starše.**

Spoštovani!

Uspešno uvajanje prilagojenega izobraževalnega programa z enakovrednim izobrazbenim standardom za otroke z avtističnimi motnjami temelji na sodelovanju vodstva in strokovnih delavcev šole/zavoda ter staršev. Starši ste še posebej pomemben člen, saj napredek otroka opazate tudi izven šole, zato je za nas vaše mnenje dragoceno. V ta namen vam posredujemo vprašalnik, s katerim želimo pridobiti nekatere informacije in vaše mnenje, kar nam bo vodilo pri analizi programa.

Prosimo vas, da obkrožite ustrezen odgovor oziroma na kratko obrazložite, kjer je to navedeno.

Našteti je nekaj trditev (mnenj). Prosimo, obkrožite eno od petih možnosti:

1-SPLOH SE NE STRINJAM, 2-SE NE STRINJAM, 3-SE NITI NE STRINJAM NITI SE STRINJAM, 4-SE STRINJAM, 5-POPOLNOMA SE STRINJAM.

Vprašalnik je anonimen. Moška spolna oblika velja enakovredno za oba spola.

Vzgojno-izobraževalna institucija \_\_\_\_\_

Status osebe, ki izpolnjuje vprašalnik:

- a) mati
- b) oče
- c) skrbnik
- d) rejnik

1. Strokovni delavci šole/zavoda so me ob začetku šolskega leta seznanili z uresničevanjem novega Prilagojenega programa za otroke z avtističnimi motnjami (v nadaljevanju Program).

(sploh se ne strinjam) 1                      2                      3                      4                      5 (popolnoma se strinjam)

V primeru, da menite, da niste bili dovolj informirani, prosimo, navedite, katere informacije bi še potrebovali.

---

---

---

2. Strokovni delavci šole/zavoda so me ob začetku šolskega leta seznanili z vlogo ter pomenom priprave individualiziranega programa za mojega otroka.

(sploh se ne strinjam) 1            2            3            4            5 (popolnoma se strinjam)

V primeru, da menite, da niste bili dovolj seznanjeni, prosimo, navedite, katere informacije bi še potrebovali.

---

---

---

3. Šola/ zavod je prislughnila mojim informacijam o posebnih potrebah/navadah (čustvenih, vedenjskih, komunikacijskih, prehranjevalnih...) otroka.

(sploh se ne strinjam) 1            2            3            4            5 (popolnoma se strinjam)

Navedite, kje ste zaznali težave.

---

---

---

4. Imel/a sem možnost sprotnega sodelovanja s šolo/zavodom pri šolanju mojega otroka.

(sploh se ne strinjam) 1            2            3            4            5 (popolnoma se strinjam)

Navedite, kje ste zaznali težave.

---

---

---

5. Pri načrtovanju individualiziranega programa so me strokovni delavci povabili k sodelovanju.

(sploh se ne strinjam) 1            2            3            4            5 (popolnoma se strinjam)

Prosimo, navedite, na kakšen način in v kolikšni meri sodelujete, kaj bi si še želeli.

---

---

---



6. Pri svojem otroku opažam napredek pri učenju socialnih in komunikacijskih veščin.

(sploh se ne strinjam) 1      2      3      4      5 (popolnoma se strinjam)

Opreделите konkretne situacije.

---

---

---

7. Šole/zavod sem bil/a me je dovolj zadostne podprla pri šolanju svojega otroka.

(sploh se ne strinjam) 1      2      3      4      5 (popolnoma se strinjam)

Kaj bi še potrebovali?

---

---

---

8. V tem šolskem letu smo bili zadovoljni z izpeljavo programa.

(sploh se ne strinjam) 1      2      3      4      5 (popolnoma se strinjam)

Navedite, s čim ste bili zadovoljni?

---

---

---

Navedite, s čim niste bili zadovoljni?

---

---

---

9. Veseli bomo tudi vseh vaših osebnih vtisov in mnenj o Programu, v katerega je vključen vaš otrok.

---

---

---

Kaj bi posebej pohvalili?

---

---

---

Za sodelovanje se vam iskreno zahvaljujemo.



**Anketni vprašalnik o mnenjih in izkušnjah pri izvajanju Prilagojenega izobraževalnega programa z enakovrednim izobrazbenim standardom za otroke z avtističnimi motnjami za razrednike.**

**Spoštovani!**

Razmere, v katerih smo se naenkrat znašli vsi deležniki v vzgoji in izobraževanju terjajo od nas nekaj inovativnih pristopov k delu z otroki s posebnimi potrebami. Verjamemo, da ste v tem času v oporo otrokom in njihovim staršem, kar je v tem času izjemno pomembno.

Uspešno uvajanje prilagojenega izobraževalnega programa z enakovrednim izobrazbenim standardom za otroke z avtističnimi motnjami je veliki meri odvisno od načina poučevanja. V ta namen vam posredujemo vprašalnik, s katerim želimo pridobiti nekatere informacije in vaše mnenje, kar nam bo vodilo pri analizi uresničevanja programa.

Glede na to, da se je del programa izvajal kot izobraževanje na daljavo smo vprašalniku dodali nekaj vprašanj v zvezi s tem in vas prosimo, da pri svojih odgovorih podate mnenje.

V ta namen Vam posredujemo vprašalnik, s katerim želimo pridobiti nekatere informacije in vaše mnenje, kar nam bo vodilo pri analizi izvajanja programa.

Prosimo, obkrožite odgovor, ki najbolje kaže vaše mnenje, opredelite ter utemeljite svoj odgovor, ko je to potrebno. Moška spolna oblika velja enakovredno za oba spol

Prosimo, ustrezno obkrožite in odgovorite na vprašanja.

Vzgojno-izobraževalna institucija \_\_\_\_\_

Izobrazba:

- a) specialno rehabilitacijski pedagog,
- b) učitelj razrednega pouka,
- c) nadaljnje izobraževanje in usposabljanje (dokvalifikacija),
- d) drugo (dopišite):

---

---

---

1. Kako ocenjujete Prilagojeni program osnovne šole z enakovrednim izobrazbenim standardom za otroke z avtističnimi motnjami (v nadaljevanju Program) in ustreznost strokovnih rešitev za vzgojo in izobraževanje otrok z avtističnimi motnjami (v nadaljevanju AM) v tem razredu?

1. Program popolnoma zadosti potrebam otrok z AM.
2. Program pretežno zadosti potrebam otrok z AM.
3. Program niti zadosti niti ne zadosti potrebam otrok z AM.
4. Program pretežno ne zadosti potrebam otrok z AM.
5. Program sploh ne zadosti potrebam otrok z AM.

2. V kolikšni meri vam Program nudi ustrezno podporo za načrtovanje in izvajanje vzgojno-izobraževalnega procesa?

1. Program nudi popolnoma ustrezno podporo.
2. Program nudi precej ustrezno podporo.
3. Program niti nudi ustrezno podporo niti ne nudi ustrezne podpore.
4. Program v veliki meri ne nudi ustrezne podpore.
5. Program sploh ne nudi ustrezne podpore.

3. V kolikšni meri vam prilagoditve v Programu omogočajo realizacijo ciljev učnih načrtov?

1. Prilagoditve v programu popolnoma omogočajo realizacijo ciljev.
2. Prilagoditve v programu večinoma omogočajo realizacijo ciljev.
3. Prilagoditve v programu niti omogočajo niti ne omogočajo realizacijo ciljev.
4. Prilagoditve v programu večinoma ne omogočajo realizacijo ciljev.
5. Prilagoditve v programu sploh ne omogočajo realizacije ciljev.

4. Na kakšne težave ste naleteli pri uresničevanju Programa? Prosimo, napišite.

---

---

---

5. Na kakšne težave ste naleteli pri uresničevanju Programa pri izobraževanju na daljavo? Prosimo, napišite.

---

---

---

6. Kako vam je Program pomagal pri načrtovanju vzgojno-izobraževalnega procesa? Prosimo, napišite.

---

---

---

7. Kako vam je Program pomagal pri načrtovanju vzgojno-izobraževalnega procesa pri izobraževanju na daljavo? Prosim, napišite.

---

---

---

8. Katere prilagoditve iz Programa za učno okolje ste lahko uvedli v vzgojno-izobraževalni proces?

---

---

---

9. Katere prilagoditve iz Programa za učno okolje ste lahko uvedli v vzgojno-izobraževalni proces pri izobraževanju na daljavo?

---

---

---

10. Na katere težave ste naleteli pri prilagajanju učnega okolja vzgojno-izobraževalnega procesa?

---

---

---

11. Na katere težave ste naleteli pri prilagajanju učnega okolja vzgojno-izobraževalnega procesa pri izobraževanju na daljavo?

---

---

---

12. Katere elemente iz Programa za področje komunikacijskih veščin ste lahko uvedli v vzgojno-izobraževalni proces? (Možnih je več odgovorov.)

1. Učitelj prilagaja učenje komunikacijskih veščin posameznemu učencu.
2. Učitelj uporablja različne didaktične pripomočke pri učenju komunikacijskih veščin.
3. Učitelj učenje komunikacijskih veščin povezuje z vsebinami drugih predmetov, ki se poučujejo v tem razredu.

4. Učitelj učenje komunikacijskih veščin povezuje z vsebinami drugih predmetov, ki se poučujejo v tem razredu.
5. Učitelj izvaja dejavnosti za razvoj komunikacijskih veščin, v skladu s programom (npr. zaznavanje, motorika, govor, pogovor, jezik, povezovanje delov v celoto, skupna pozornost ...).
6. Učitelj strukturirano poučuje komunikacijske veščine.
7. Učitelj spodbuja uporabo naučenih komunikacijskih veščin učencev v vsakdanji komunikaciji.
8. Učitelj spodbuja učence k očesnemu stiku.
9. Učitelj preverja počutje in se odziva na potrebe vsakega učenca.
10. Učitelj spodbuja učence k socialni interakciji med njimi.

13. Katere elemente iz Programa za področje komunikacijskih veščin ste lahko uvedli v vzgojno-izobraževalni proces pri izobraževanju na daljavo? (Možnih je več odgovorov.)

1. Učitelj prilagaja učenje komunikacijskih veščin posameznemu učencu.
2. Učitelj uporablja različne didaktične pripomočke pri učenju komunikacijskih veščin.
3. Učitelj učenje komunikacijskih veščin povezuje z vsebinami drugih predmetov, ki se poučujejo v tem razredu.
4. Učitelj učenje komunikacijskih veščin povezuje z vsebinami drugih predmetov, ki se poučujejo v tem razredu.
5. Učitelj izvaja dejavnosti za razvoj komunikacijskih veščin, v skladu s programom (npr. zaznavanje, motorika, govor, pogovor, jezik, povezovanje delov v celoto, skupna pozornost ...).
6. Učitelj strukturirano poučuje komunikacijske veščine.
7. Učitelj spodbuja uporabo naučenih komunikacijskih veščin učencev v vsakdanji komunikaciji.
8. Učitelj spodbuja učence k očesnemu stiku.
9. Učitelj preverja počutje in se odziva na potrebe vsakega učenca.
10. Učitelj spodbuja učence k socialni interakciji med njimi.

14. Katere elemente iz Programa za področje socialnih veščin ste lahko uvedli v vzgojno-izobraževalni proces? (Možnih je več odgovorov.)

1. Učitelj prilagaja učenje socialnih veščin posameznemu učencu.
2. Učitelj uporablja didaktične pripomočke pri učenju socialnih veščin.
3. Učitelj učenje socialnih veščin povezuje z vsebinami drugih predmetov, ki se poučujejo v tem razredu.
4. Učitelj izvaja dejavnosti za razvoj socialnih veščin učencev, v skladu s programom (npr. čustveno opismenjevanje, skrb zase, delovanje v šolskem in ožjem okolju, vsakodnevne veščine, socialna interakcija, socialno sprejemljivo vedenje, spolna vzgoja ...).
5. Učitelj strukturirano poučuje socialne veščine.
6. Učitelj preverja počutje in se odziva na potrebe vsakega učenca.
7. Učitelj spodbuja učence k socialni interakciji med njimi.

8. Učitelj spodbuja učence k socialni interakciji med njimi.

15. Katere elemente iz Programa za področje socialnih veščin ste lahko uvedli v vzgojno-izobraževalni proces pri izobraževanju na daljavo? (Možnih je več odgovorov.)

1. Učitelj prilagaja učenje socialnih veščin posameznemu učencu.
2. Učitelj uporablja didaktične pripomočke pri učenju socialnih veščin.
3. Učitelj učenje socialnih veščin povezuje z vsebinami drugih predmetov, ki se poučujejo v tem razredu.
4. Učitelj izvaja dejavnosti za razvoj socialnih veščin učencev, v skladu s programom (npr. čustveno opismenjevanje, skrb zase, delovanje v šolskem in ožjem okolju, vsakodnevne veščine, socialna interakcija, socialno sprejemljivo vedenje, spolna vzgoja ...).
5. Učitelj strukturirano poučuje socialne veščine.
6. Učitelj preverja počutje in se odziva na potrebe vsakega učenca.
7. Učitelj spodbuja učence k socialni interakciji med njimi.
8. Učitelj spodbuja učence k socialni interakciji med njimi.

16. Na katere težave ste naleteli pri izvajanju specialno pedagoških dejavnosti Komunikacijske in socialne veščine? Prosimo, napišite.

---

---

---

17. Na katere težave ste naleteli pri izvajanju specialno pedagoških dejavnosti Komunikacijske in socialne veščine pri izobraževanju na daljavo? Prosimo, napišite.

---

---

---

18. V kolikšni meri uporabljate prilagoditve preverjanja in ocenjevanja znanja za otroke z avtističnimi motnjami?

1. Preverjanje in ocenjevanje vedno prilagodim otrokom.
2. Preverjanje in ocenjevanje v večini primerov prilagodim otrokom.
3. Preverjanje in ocenjevanje včasih prilagodim otrokom.
4. Preverjanje in ocenjevanje nikoli ne prilagodim otrokom.

Prosimo, pojasnite, v katerih primerih prilagoditev pri preverjanju in ocenjevanju znanja ne uporabite.

---

---

---

19. Prosim pojasnite, na kakšen način ste izvajali prilagoditve pri preverjanju in ocenjevanju znanja pri izobraževanju na daljavo?

---

---

---

20. Kako ocenjujete ustreznost prilagoditev v programu - pri preverjanju in ocenjevanju znanja?

1. Prilagoditve v programu za področje preverjanja in ocenjevanja znanja so popolnoma ustrezne.
2. Prilagoditve v programu za področje preverjanja in ocenjevanja znanja so večinoma ustrezne.
3. Prilagoditve v programu za področje preverjanja in ocenjevanja znanja niso niti ustrezne niti neustrezne.
4. Prilagoditve v programu za področje preverjanja in ocenjevanja znanja večinoma niso ustrezne.
5. Prilagoditve v programu za področje preverjanja in ocenjevanja znanja so popolnoma neustrezne.

21. Na katere težave ste naleteli pri izvajanju prilagoditev preverjanja in ocenjevanja znanja učencev z AM? Prosim, napišite.

---

---

---

22. Na katere težave ste naleteli pri izvajanju prilagoditev preverjanja in ocenjevanja znanja učencev z AM pri izobraževanju na daljavo? Prosim, napišite.

---

---

---

23. Kje ste pridobili ustrezna znanja za uresničevanje ciljev Programa? Prosim, napišite.

---

---

---

24. Če bi nam radi sporočili še kakšna opažanja ali predloge v povezavi z izvajanjem programa, jih, prosim, zapišite (npr. normativi, izobraževanje ...).



---

---

---

Hvala za sodelovanje.



**Anketni vprašalnik o mnenjih in izkušnjah pri izvajanju izobraževanja na daljavo Prilagojenega izobraževalnega programa z enakovrednim izobrazbenim standardom za otroke z avtističnimi motnjami za ravnatelje**

**Spoštovani!**

Razmere, v katerih smo se naenkrat znašli vsi deležniki v vzgoji in izobraževanju terjajo od nas nekaj inovativnih pristopov k delu z otroki s posebnimi potrebami. Verjamemo, da ste v tem času v oporo tako strokovnim delavcem kot otrokom in njihovim staršem, kar je v tem času izjemno pomembno. Uspešno izvajanje prilagojenega izobraževalnega programa z enakovrednim izobrazbenim standardom za otroke z avtističnimi motnjami je odvisno od pogojev in podpore strokovnim delavcem. Glede na to, da se je del programa izvajal kot izobraževanje na daljavo smo vprašalniku dodali nekaj vprašanj v zvezi s tem in vas prosimo, da pri svojih odgovorih podate mnenje.

V ta namen Vam posredujemo vprašalnik, s katerim želimo pridobiti nekatere informacije in vaše mnenje, kar nam bo vodilo pri analizi izvajanja programa.

Prosimo, obkrožite odgovor, ki - najboljše kaže vaše mnenje, opredelite ter utemeljite svoj odgovor, ko je to potrebno. Moška spolna oblika velja enakovredno za oba spola.

Vzgojno-izobraževalna institucija \_\_\_\_\_

1. Katere prostorske pogoje imate zagotovljene za uresničevanje Prilagojenega izobraževalnega programa z enakovrednim izobrazbenim standardom za otroke z avtističnimi motnjami (v nadaljevanju Program) ?

1. Učilnico, ki omogoča zmanjševanje motečih dražljajev kot so: hrup, odmev, močna svetloba, izraziti vonji.
2. Prostor za umik v ali izven učilnice.
3. Telovadnico, ki omogoča zmanjševanje motečih dražljajev kot so: hrup, odmev, močna svetloba, izraziti vonji.
4. Jedilnico, ki omogoča zmanjševanje motečih dražljajev kot so: hrup, odmev, močna svetloba, izraziti vonji.

Če menite, da nimate zagotovljenih ustreznih pogojev, prosim, navedite pomanjkljivosti in tudi, kako te pomanjkljivosti poskušate odpraviti.

---

---

---

2. Ali so učitelji strokovno ustrezno usposobljeni za delo z otroki z avtističnimi motnjami (v nadaljevanju otroci z AM)?

DA

NE

Če ste izbrali odgovor ne, da ste izbrali odgovor ne, utemeljite svoj odgovor ter zapišite svoje predloge za rešitve.

---

---

---

3. Katere posebnosti opazate pri načrtovanju in izvajanju vzgojno-izobraževalnega procesa za učence z AM, če jih primerjate z drugimi učenci?

---

---

---

4. Katere posebnosti opazate pri načrtovanju in izvajanju vzgojno-izobraževalnega procesa za učence z AM, če jih primerjate z drugimi učenci pri izobraževanju na daljavo?

---

---

---

5. Katere elemente spremljanja in podpiranja uvajanja programa izvajate?

1. Spremljanje načrtovanja pouka (letne in dnevne priprave na pouk).
2. Spremljanje izvajanja pouka.
3. Spremljanje oblikovanja in izvajanja individualiziranega programa.
4. Redna srečanja s strokovnimi delavci, ki izvajajo Program.
5. Drugo. Napišite, prosim.

---

---

---

6. Katere elemente spremljanja in podpiranja uvajanja programa pri izobraževanju na daljavo izvajate?

1. Spremljanje načrtovanja pouka (letne in dnevne priprave na pouk).
2. Spremljanje izvajanja pouka.
3. Spremljanje oblikovanja in izvajanja individualiziranega programa.
4. Redna srečanja s strokovnimi delavci, ki izvajajo Program.
5. Drugo. Napišite, prosim.

---

---

---

7. Kako ocenjujete sodelovanje staršev z vami in ostalimi strokovnimi delavci?

1. Sodelovanje s starši je odlično.
2. Sodelovanje s starši je dobro.
3. Sodelovanje s starši ni niti dobro niti ni slabo.
4. Sodelovanje s starši je slabo.
5. Sodelovanje s starši je zelo slabo.

8. Kako ocenjujete sodelovanje staršev z vami in ostalimi strokovnimi delavci pri izobraževanju na daljavo?

1. Sodelovanje s starši je odlično.
2. Sodelovanje s starši je dobro.
3. Sodelovanje s starši ni niti dobro niti ni slabo.
4. Sodelovanje s starši je slabo.
5. Sodelovanje s starši je zelo slabo.

Kako ocenjujete realizacijo Programa v tem šolskem letu?

1. Program smo v celoti realizirali.
2. Program smo pretežno realizirali.
3. Program smo realizirali približno v polovičnem obsegu.
4. Program smo realizirali v zelo majhnem obsegu.
5. Programa nismo realizirali v nobenem elementu.

10. Navedite, prosim, prednosti Programa.

---

---

---

11. Navedite, prosim, prednosti Programa pri izobraževanju na daljavo.

---

---

---

12. Navedite, prosim, slabosti Programa.

---

---

---

13. Navedite, prosim, slabosti Programa pri izobraževanju na daljavo.

---

---

---

14. Navedite področja, na katerih bi potrebovali podporo ZRSS.

---

---

---

15. Če bi nam radi sporočili še kakšna opažanja ali predloge v povezavi z uresničevanjem Programa, jih, prosim, zapišite.

---

---

---

Za sodelovanje se vam iskreno zahvaljujemo.



**Anketni vprašalnik o mnenjih in izkušnjah pri izvajanju Prilagojenega izobraževalnega programa z enakovrednim izobrazbenim standardom za otroke z avtističnimi motnjami za starše.**

Spoštovani!

Razmere, v katerih smo se naenkrat znašli vsi deležniki v vzgoji in izobraževanju terjajo od nas nekaj inovativnih pristopov k delu z otroki s posebnimi potrebami. Verjamemo, da ste v tem času, ko poteka izobraževanje na daljavo v oporo svojim otrokom, kar je v tem času izjemno pomembno. Uspešno uvajanje prilagojenega izobraževalnega programa z enakovrednim izobrazbenim standardom za otroke z avtističnimi motnjami temelji na sodelovanju vodstva in strokovnih delavcev šole/zavoda ter staršev. Starši ste še posebej pomemben člen, saj napredek otroka opazate tudi izven šole, zato je za nas vaše mnenje dragoceno. V ta namen vam posredujemo vprašalnik, s katerim želimo pridobiti nekatere informacije in vaše mnenje, kar nam bo vodilo pri analizi programa.

Glede na to, da se je del programa izvajal kot izobraževanje na daljavo smo vprašalniku dodali nekaj vprašanj v zvezi s tem in vas prosimo, da pri svojih odgovorih podate mnenje.

Prosimo vas, da obkrožite ustrezen odgovor oziroma na kratko obrazložite, kjer je to navedeno.

Našteti je nekaj trditev (mnenj). Prosimo, obkrožite eno od petih možnosti:

1-SPLOH SE NE STRINJAM, 2-SE NE STRINJAM, 3-SE NITI NE STRINJAM NITI SE STRINJAM, 4-SE STRINJAM, 5-POPOLNOMA SE STRINJAM.

Vprašalnik je anonimen. Moška spolna oblika velja enakovredno za oba spola.

Vzgojno-izobraževalna institucija \_\_\_\_\_

Status osebe, ki izpolnjuje vprašalnik:

- a) mati
- b) oče
- c) skrbnik
- d) rejnik

1. Strokovni delavci šole/zavoda so me ob začetku šolskega leta seznanili z uresničevanjem novega Prilagojenega programa za otroke z avtističnimi motnjami (v nadaljevanju Program).

(sploh se ne strinjam) 1                      2                      3                      4                      5 (popolnoma se strinjam)

V primeru, da menite, da niste bili dovolj informirani, prosimo, navedite, katere informacije bi še potrebovali.

---

---

---

2. Strokovni delavci šole/zavoda so me ob začetku šolskega leta seznanili z vlogo ter pomenom priprave individualiziranega programa za mojega otroka.

(sploh se ne strinjam) 1                      2                      3                      4                      5 (popolnoma se strinjam)

V primeru, da menite, da niste bili dovolj seznanjeni, prosimo, navedite, katere informacije bi še potrebovali.

---

---

---

3. Strokovni delavci šole/zavoda so me v času izobraževanja na daljavo seznanili z (morebitnimi, po potrebi) spremembami individualiziranega programa za mojega otroka.

(sploh se ne strinjam) 1                      2                      3                      4                      5 (popolnoma se strinjam)

V primeru, da menite, da niste bili dovolj seznanjeni, prosimo, navedite, katere informacije bi še potrebovali.

---

---

---

4. Šola/ zavod je prisluhnila mojim informacijam o posebnih potrebah/navadah (čustvenih, vedenjskih, komunikacijskih, prehranjevalnih...) otroka.

(sploh se ne strinjam) 1                      2                      3                      4                      5 (popolnoma se strinjam)

Navedite, kje ste zaznali težave.

---

---

---

5. Šola/ zavod je prisluhnila mojim informacijam o posebnih potrebah/navadah (čustvenih, vedenjskih, komunikacijskih, prehranjevalnih...) otroka, ko je potekalo izobraževanje na daljavo.

(sploh se ne strinjam) 1                      2                      3                      4                      5 (popolnoma se strinjam)

Navedite, kje ste zaznali težave.

---

---

---

6. Imel/a sem možnost sprotnega sodelovanja s šolo/zavodom pri šolanju mojega otroka.

(sploh se ne strinjam) 1                      2                      3                      4                      5 (popolnoma se strinjam)

Navedite, kje ste zaznali težave.

---

---

---

7. Imel/a sem možnost sprotnega sodelovanja s šolo/zavodom pri izobraževanju na daljavo mojega otroka.

(sploh se ne strinjam) 1                      2                      3                      4                      5 (popolnoma se strinjam)

Navedite, kje ste zaznali težave.

---

---

---

8. Pri načrtovanju individualiziranega programa so me strokovni delavci povabili k sodelovanju.

(sploh se ne strinjam) 1                      2                      3                      4                      5 (popolnoma se strinjam)

Prosimo, navedite, na kakšen način in v kolikšni meri sodelujete, kaj bi si še želeli.

---

---

---

9. Pri svojem otroku opažam napredek pri učenju socialnih in komunikacijskih veščin.

(sploh se ne strinjam) 1                      2                      3                      4                      5 (popolnoma se strinjam)



Opreделите konkretne situacije.

---

---

---

10. Šola/zavod me je dovolj podprl pri šolanju mojega otroka.

(sploh se ne strinjam) 1      2                      3      4                      5 (popolnoma se strinjam)

Kaj bi še potrebovali?

---

---

---

11. Šola/zavod me je dovolj podprl pri izobraževanju na daljavo mojega otroka.

(sploh se ne strinjam) 1      2                      3      4                      5 (popolnoma se strinjam)

Kaj bi še potrebovali?

---

---

---

12. V tem šolskem letu smo bili zadovoljni z izpeljavo programa.

(sploh se ne strinjam) 1      2                      3      4                      5 (popolnoma se strinjam)

Navedite, s čim ste bili zadovoljni?

---

---

---

Navedite, s čim niste bili zadovoljni?

---

---

---

13. V tem šolskem letu smo bili zadovoljni z izpeljavo programa v času izobraževanja na daljavo.

(sploh se ne strinjam) 1      2                      3      4                      5 (popolnoma se strinjam)

Navedite, s čim ste bili zadovoljni?

---

---

---

Navedite, s čim niste bili zadovoljni?

---

---

---

14. Veseli bomo tudi vseh vaših osebnih vtisov in mnenj o Programu, v katerega je vključen vaš otrok.

---

---

---

Kaj bi posebej pohvalili?

---

---

---

15. Veseli bomo tudi vseh vaših osebnih vtisov in mnenj o Programu, v katerega je vključen vaš otrok v času izobraževanja na daljavo.

---

---

---

Kaj bi posebej pohvalili?

---

---

---

Za sodelovanje se vam iskreno zahvaljujemo.



## *Priloga 8: Vprašanja za polstrukturirani intervju*



**Zavod  
Republike  
Slovenije  
za šolstvo**

Spoštovani,  
prosim, odgovorite na vprašanja.

1. Katere dejavnosti ste izvajali pri izobraževanju na daljavo (pouku preko video srečanj) za posamezne učence zato, da bi preprečili nezaželeno vedenje?
2. Katere dejavnosti ste izvajali pri izobraževanju na daljavo (pouku preko video srečanj), da bi ustvarili varno in predvidljivo okolje?
3. S katerimi težavami se srečujete pri izvajanju Prilagojenega programa z enakovrednim izobrazbenim standardom za otroke z avtističnimi motnjami pri izobraževanju na daljavo?
4. Kaj je tisto, kar se vam še zdi pomembno poudariti pri izvajanju Prilagojenega programa z enakovrednim izobrazbenim standardom za otroke z avtističnimi motnjami pri izvajanju izobraževanja na daljavo?

Poljanska cesta 28  
1000 Ljubljana  
T 01 30 05 100  
F 01 30 05 199  
www.zrss.si

Hvala za sodelovanje.